

Wywiad numeru

Chcę naszą przeszłość uchronić przed zapomnieniem,
wywiad z dr. Mieczysławem Boguszyńskim 2

Z życia Uczelni

Ukazała się długo oczekiwana książka 4
Wieczór autorski 5
Inauguracja 2022. Rok pod znakiem Kopernika 6
Najlepsze i najlepsi na UMK 7
Profesor Arkadiusz Jawień Doktorem Honoris Causa. 9
Prof. Jan Styczyński w Krajowej Radzie Transplantacyjnej 10
Nasi naukowcy wśród 2% najczęściej cytowanych na świecie! 10
Prof. dr hab. Eugenia Gospodarek-Komkowska Członkiem
Honorowym Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów 11
Pracownicy Wydziału Farmaceutycznego laureatami
2. edycji konkursu na wyłaniające się pola badawcze 12
Główne nagrody dla Szpitala Jurasza w konkursie
„Zdrowa Przyszłość – Inspiracje” 12
Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. J. Bizuela w Bydgoszczy
potrójnym laureatem Konkursu „Zdrowa Przyszłość - Inspiracje” 13
Certyfikat dla Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. Jana Bizuela. 13
Pszczółki pod ochroną opatentowanych wynalazków. 14
Karol Jaroch beneficjentem stypendium Ministra 14
Nasz naukowiec współautorem podręcznika dla maturzystów 15
Wyróżnienie „Specjalista 2021 r.” 15
Prezydent Bydgoszczy Rafał Bruski na dyplomatorium
absolwentów analityki medycznej i kosmetologii 16
Przemówienie Dziekana podczas dyplomatorium absolwentów
analityki medycznej i kosmetologii 17
Przemówienie Sekretarz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych 19
Sukces pierwszej edycji praktycznych warsztatów dla licealistów 20

Pożegnania

Pożegnanie: Profesor Czesław Kłyszejko 22

Polemiki

Sens 23
Rozmowy z barmanem 23

Medycyna i farmacja

Quorum sensing 24

Medyczna Środa

Znaczenie psychobiotyków we wspomaganie leczenia zaburzeń
funkcjonowania układu nerwowego oraz ich wpływ na oś jelito-mózg. 26

Konferencje

Jubileuszowy XXX Zjazd Polskiego Towarzystwa Hematologów
i Transfuzjologów w Bydgoszczy. 28
1st TRC Meeting Valtellina 8-10 October 2022 29

Studenci

„Inicjatywa Doskonałości – Toruńskie Programy Letnie dla Studentów
– Toruń Students Summer Programs – TSSP UMK” 30
Staż studentki z Belgii w ramach IFMSA. 32
Staż wakacyjny studentek analityki medycznej w chorwackiej Puli 33
Staż wakacyjny w chorwackiej Rijeci 34
YUFE (Young Universities for the Future of Europe) 35
Ponowne „Pożegnanie lata” 36

Nauka

Nasi na Liście Filadelfijskiej 38

„Wiadomości Akademickie” wydaje Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu za zgodą Prorektora UMK ds. Collegium Medicum.

Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania
adiustacji i skrótów w pracach autorskich.

Autorzy publikacji nie otrzymują honorariów.

© Wszelkie prawa zastrzeżone.

Rada Programowa:

Przewodniczący Rady Programowej:
prof. dr hab. Zbigniew Wolski

Zastępca Przewodniczącego Rady Programowej:
prof. dr hab. Gerard Drewa

Członkowie Rady Programowej:
prof. dr hab. Eugenia Gospodarek-Komkowska
prof. dr hab. Arkadiusz Jawień
dr Marek Jurgowiak
dr hab. Bogumiła Kupcewicz, prof. UMK
dr Krzysztof Nierzwicki
dr hab. Wojciech Szczęśny, prof. UMK
prof. dr hab. Maria Szewczyk
dr hab. Janusz Tyloch, prof. UMK

Zespół Redakcyjny:

Redaktor naczelny: dr Krzysztof Nierzwicki
Z-ca redaktora naczelnego: dr hab. Janusz Tyloch,
prof. UMK
Sekretarz redakcji: mgr Monika Kubiak
Redaktorzy:
mgr Justyna Gapska
mgr Agnieszka Milik

Adiustacja:

mgr Joanna Hladoń-Wiącek

Adres Redakcji:

Biblioteka Medyczna CM UMK
ul. M. Skłodowskiej-Curie 9
85-094 Bydgoszcz
tel.: 048 052 585-3509
e-mail: biblio@cm.umk.pl

Skład komputerowy:

mgr Monika Kubiak

Redakcja merytoryczna:

dr Krzysztof Nierzwicki
dr hab. Janusz Tyloch, prof. UMK

Korekta:

mgr Anna Kaszewska

Druk:

Drukarnia Salus
Szosa Chełmińska 50
87-100 Toruń

Stali współpracownicy:

prof. dr hab. Jan Styczyński
dr hab. Wojciech Szczęśny, prof. UMK

Wersje on-line wszystkich numerów „Wiadomości Akademickich” są dostępne na stronie Biblioteki Medycznej CM UMK

Chcę naszą przeszłość uchronić przed zapomnieniem

wywiad z lek. Mieczysławem Boguszyńskim, w latach 1981–1999 dyrektorem bydgoskiego Jurasza, autorem artykułów i książek o historii lokalnego lecznictwa, w tym najnowszej: „Z szacunku dla dokonań. Z dziejów Szpitala Klinicznego im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy”

Magdalena Godlewska: O Juraszu pisał już Pan kilkakrotnie, a z początkiem sierpnia ukazała się kolejna publikacja – tym razem w całości mu poświęcona. Co takiego jest w tym szpitalu, że jest on dla Pana tak ważny?

Mieczysław Boguszyński: Szpital im. dr. A. Jurasza jest dla mnie bardzo ważnym miejscem – to tutaj sprawdzałem się w kierowaniu dużą instytucją. Przybyłem z małego szpitala w Szubinie. Z czasem zostałem przez nowe środowisko zaakceptowany – i to środowisko stało się dla mnie bardzo ważne, stało się częścią mojego życia.

Magdalena Godlewska: Ale pierwsze szlify zdobywał Pan w szpitalu w rodzinnym Szubinie...

Mieczysław Boguszyński: Tu byłem najmłodszym lekarzem. zostałem asystentem na Oddziale Chirurgii i Chorób Wewnętrznych. Chirurgia mi w ogóle nie odpowiadała – tam trzeba podejmować szybkie decyzje, a ja muszę się raczej długo zastanawiać. Ostatecznie pozostałem na internie, przy której był również pododdział chorób zakaźnych. Po dwóch latach zakaźny został wydzielony i zostałem jego ordynatorem. Miałem tam 35 łóżek i zespół pielęgniarek. W tym czasie pojawiły się też kolejne propozycje. Zgodnie z nowymi przepisami w szpitalu miały być wykonywane sekcje zwłok wszystkich zmarłych tu osób – zostałem również prorektorem szpitalnym. W związku z tym odbyłem 5-miesięczne szkolenie w Akademii Medycznej w Gdańsku. Prowadząc Oddział Zakaźny, odbywałem szkolenie specjalistyczne w Bydgoszczy i Warszawie. Ponieważ zajmowałem się chorobami zakaźnymi, stałem się – tak jakby z obowiązku – także powiatowym inspektorem sanitarnym. Po 15 latach zlikwidowali mi oddział, bo w Świeciu powstał nowy, większy, mijał też czas ciężkich chorób zakaźnych (dur brzuszny, czerwonka...). Na początku lat 70. powstawały zespoły Opieki Zdrowotnej. Zaproponowano mi funkcję dyrektora ds. lecznictwa w Szubinie – przyjąłem ją. Ponownie szkolenia – przez okres

2 lat jeździłem do Warszawy i tam uzyskałem drugi stopień specjalizacji w organizacji ochrony zdrowia, wcześniej pierwszy z medycyny społecznej. Tak – poza wykonywaniem sekcji zwłok – po likwidacji oddziału zakaźnego stałem się pracownikiem administracji. Przystałem pracować przy chorych, zaczęliśmy się zastanawiać z żoną nad zmianą miejsca pracy.

Magdalena Godlewska: Pewnie nie było to łatwa decyzja...

Mieczysław Boguszyński: Myśmy chcieli po prostu po 21 latach odejść z Szubina. Oczekiwaliśmy zmian – szukaliśmy nowego. Wszystko, co mieliśmy do wykonania w Szubinie, wykonaliśmy. Chcieliśmy się rozwijać. Szubin to miejsce, które jest we mnie oczywiście cały czas. Tu się urodziłem i zdobywałem pierwsze doświadczenia w jednym z najpiękniejszych zawodów świata. Żona była w podobnej sytuacji. Nowej pracy szukaliśmy poprzez ogłoszenia w gazecie „Służba zdrowia”. Ja lubię góry, stąd między innymi myśl o osiedleniu się w Bielsku-Białej. Dla mnie jako lekarza chorób zakaźnych, patomorfologa i organizatora ochrony zdrowia oraz dla żony – lekarza analityka pracującego również w pediatrii – pojawiły się liczne propozycje z całej Polski. Chęć wyjazdu zgłosiłem w wojewódzkim wydziale zdrowia w Bydgoszczy i – zupełnie niespodziewana dla nas propozycja: jest dla państwa praca w Bydgoszczy! Żona została kierownikiem działu Wojewódzkiej Stacji Krwiodawstwa, a ja zastępcą dyrektora ds. lecznictwa podstawowego w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym. Do moich obowiązków należała kontrola przychodni rejonowych w Bydgoszczy i wiejskich ośrodków zdrowia w połowie powiatu bydgoskiego. Lecznictwo otwarte było zawsze trochę gorzej traktowane – ważniejsze było szpitalnictwo. W rejonach były kłopoty z obsadą lekarską. Moja pomoc była raczej skromna – czasem dowoziłem rzemieślnika do naprawy usterek technicznych, a czasem lekarza stażystę.

Magdalena Godlewska: W 1981 r. zwolniło się stanowisko dyrektora nowo wybudowanego Szpitala XXX-lecia PRL

i wkrótce został Pan jego dyrektorem, a niedługo później również szpitala klinicznego! Jak się to udało? – w Bydgoszczy było wówczas wielu cenionych lekarzy, a Pan nie był tu jeszcze szeroko znany...

Mieczysław Boguszyński: W 1980 r. została zakończona budowa Szpitala XXX-lecia PRL, jednocześnie na czas rozbudowy i remontu zamknięto Szpital dr. Jurasza – którego kliniki, zakłady i całą administrację przeniesiono do nowego. Powstały dwa zespoły: większy – kliniki Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego i mniejszy – kliniki i całe zaplecze Szpitala XXX-lecia. Pierwszym dyrektorem nowej lecznicy był dr Ryszard Długolecki. W 1981 r., po jego odejściu, stanowisko to objąłem ja. Te wybory odbywały się już w nowych warunkach, wcześniej decyzje podejmowane były w wydziale zdrowia i przy udziale czynników partyjnych. 1981 r. to był już czas dużej aktywności NSZZ „Solidarność”, znacznie większą rolę odgrywali też pracownicy. W wyborze dyrektora brało udział 5 kandydatów. Kandydaci z Bydgoszczy pełnili już bardzo ważne funkcje. W końcowym protokole przy moim nazwisku napisano: może być. I tak ja – najmniej znany – zostałem dyrektorem Szpitala XXX-lecia.

Magdalena Godlewska: Dzisiejszy Jurasz, czyli nowy szpital miejski w Bydgoszczy, powstał już w 20-leciu międzywojennym, ale ze względu na światowy kryzys ekonomiczny otwarty został dopiero w roku 1937, a 2 lata później rozpoczęła się druga wojna światowa. Jak kształtowały się losy szpitala w tym okresie?

Mieczysław Boguszyński: W 1924 r. zaczynają się rozmowy o szpitalu i zostaje powołana komisja z dr. Sobocińskim, dyrektorem starego Szpitala Miejskiego, oraz kierownikiem wydziału Budownictwa inż. Raczkowskim, która ma obejrzeć szpitale w Niemczech i wypracować koncepcję nowej lecznicy. Jednocześnie zorganizowany został też ogólnopolski konkurs – ostatecznie szpital zaprojektowano według własnej koncepcji. Budowa trwała 9 lat, przerywana wielkim światowym kryzysem ekonomicznym, osta-

tecznie otwarto go w 1937 r. (posiadał 6 oddziałów: okulistykę, laryngologię, ortopedię, internę, chirurgię, ginekologię i położnictwo). W 1939 r. zaczęła się druga wojna światowa – lecznica stała się początkowo niemieckim szpitalem polowym, potem szpitalem miejskim – wszystkich polskich lekarzy usunięto, niektórzy z nich zginęli w obozach koncentracyjnych, inni zostali wywiezieni do Generalnego Gubernatorstwa, ich miejsce zajęli lekarze niemieccy z Gdańska. Również zakonnice zostały ze szpitala usunięte, a ich obowiązki przejęły świeckie pielęgniarki niemieckie. Polscy pracownicy mogli w szpitalu pełnić jedynie funkcję salowych, sprzątaczek, kucharek. Wyjątkiem były techniczki rentgenowskie. Jedna z nich opisała swoje wrażenia w książce „Z szacunku dla dokonanych”.

Magdalena Godlewska: W 1945 r. zaczęli wracać do Bydgoszczy tutejsi lekarze, co bardzo przyspieszyło rozwój nowego szpitala...

Mieczysław Boguszyński: Pierwszy przybył dr Bernard Chełkowski, chirurg, który przejął część sal chorych na 190-lóżkowej chirurgii, drugi – wieloletni przedwojenny ordynator oddziału ginekologiczno-położniczego dr Józef Krzywiński, który objął swe dawne stanowisko. Wrócił również dr Kazimierz Rekowski, ordynator oddziału wewnętrznego oraz dr Sucharski, radiolog. A że Bydgoszcz wyszła z wojny jako miasto niezniszczone i posiadające ten swój duży, nowoczesny Szpital im. A. Jurasza, który nadal mógł się rozwijać, interesował lekarzy z całej Polski – pracy poszukiwali tu repatrianci ze Wschodu, głównie z Wilna, i lekarze ze zniszczonej Warszawy. Byli to m.in.: dr Żemojtel, Baniewicz i Ciuńczyk z Wilna, Staszewski i Monsiorski z Warszawy. Był to bardzo dobry okres w rozwoju lecznicy. Nowo przybyli byli lekarzami dużych uniwersyteckich szpitali i w Bydgoszczy odegrali ważną rolę w dalszym rozwoju. Dla stworzenia nowych oddziałów specjalistycznych rezygnowali z części swoich łóżek – tak powstały m.in.: chirurgia dziecięca, urologia, neurochirurgia, radioterapia i inne.

Magdalena Godlewska: Szpital Jurasza jako centrum specjalistyczne odegrał istotną rolę w powstaniu bydgoskiej Akademii Medycznej – jak do tego doszło i dlaczego oddaliśmy ją Toruniowi?

Mieczysław Boguszyński: Szpital Jurasza faktycznie odegrał ważną rolę

w tworzeniu zaplecza klinicznego przyszłej Akademii Medycznej. Pojedyncze kliniki powstawały również w Szpitalu Płucnochorych, Zakaźnym i Dziecięcym. Droga do Akademii Medycznej była jednak bardzo trudna i wyboista. Wcześniej, już w 1946 r., starania o utworzenie wydziału lekarskiego podjął UMK w Toruniu, powołując się na swoje silne związki z Uniwersytetem Stefana Batorego w Wilnie. Jednak wileński wydział lekarski przeniósł się do Gdańska, a w Toruniu brak było odpowiednich warunków szpitalnych dla tworzenia klinik – dlatego władze centralne projektu nie poparły.

W 1951 r. pojawiły się pierwsze sygnały o chęci stworzenia Akademii Medycznej w Bydgoszczy. Chciały tego i władze wojewódzkie i lekarze bydgoscy. Władze centralne podchodziły do projektu sceptycznie. Lekarz wojewódzki dr Wojciechowski próbował nawet przekonać do projektu Władysława Gomółkę, który po zwolnieniu z internowania przebywał w sanatorium w Ciechocinku. Ten zdecydowanie się sprzeciwił, stwierdzając, że Polska jest zbyt biednym krajem, by tworzyć nowe szkoły wyższe. Potem jeszcze kilkakrotnie pojawią się przeciwnicy Akademii Medycznej w Bydgoszczy. Jednak dla rekompensaty właśnie w Bydgoszczy, w Szpitalu Jurasza, utworzono Zakład Doskonalenia Lekarzy (przekształcony następnie w Studium Doskonalenia Lekarzy), w którym w latach 1951-1970 odbywało się doszkalcenie kadr lekarskich (z przedwojennych 15 tys., lekarzy po wojnie pozostało 7,5 tys.). Doskonalenie było zawodową koniecznością. Włączeni do programu bydgoscy lekarze musieli się doszkalać, zdobywać stopnie naukowe i tak

sukcesywnie pojawiali się pierwsi nauczyciele akademicki (m.in. dr Ukleja, Dembicka, Rusin, Malukiewicz, Domaniewski). W 1970 r. Studium Doskonalenia zostało zlikwidowane. Mimo to, a może właśnie dlatego wrócił temat akademii medycznej – nawiązana została współpraca z uczelnią gdańską, która zgodziła się na utworzenie w Bydgoszczy w pierw w Zespole Nauczania Klinicznego, potem Filii Akademii Medycznej w Gdańsku, w końcu powstał drugi samodzielny wydział lekarski. Była to nowa jakość, którą trudno było negocjować. Otwierała się prawdziwa droga do bydgoskiej Akademii Medycznej. Pojawiały się oczywiście dalsze przeszkody – m.in. chwilowy sprzeciw premiera Piotra Jaroszewicza, a w końcu nawet rektora gdańskiej Akademii Medycznej – prof. Krupy-Wojciechowskiej, która interweniowała u centralnych władz partyjnych.

Ostatecznie Akademia jednak powstała – powołana uchwałą sejmiku z 21 lipca 1984 r. Szpital Jurasza stał się pierwszym Państwowym Szpitalem Klinikowym w Bydgoszczy w styczniu 1985 r. W ciągu następnych 20 lat kończyły studia kolejne roczniki studentów Wydziału Lekarskiego, Farmaceutycznego i Nauk o Zdrowiu. Nagle w 2003 r. okazało się, że Akademia nie może nadal samodzielnie funkcjonować, bo nie spełnia nowych wymogów Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego. Inne akademie też miały z tym problemy, ale w ciągu kilku lat osiągnęły wymagane warunki. Nowy rektor Akademii Danuta Miścicka-Słiwka uznała, że w Bydgoszczy będzie to bardzo trudne i należy połączyć się z silnym partnerem, a takim był Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Dr Mieczysław Boguszyński w Bibliotece Medycznej

Po latach pojawiają się jednak wątpliwości, czy istotnie był to właściwy kierunek działania. W ostatnim okresie powstają przy uniwersytetach nowe wydziały medyczne, które – zdaniem władz Naczelnej Izby Lekarskiej – nie w pełni realizują programy uniwersytetów

medycznych. Bydgoska Akademia Medyczna była już dobrze zorganizowaną jednostką i bez wątpienia mogła osiągnąć warunki pozostałych uniwersytetów medycznych bez potrzeby łączenia się z silnym partnerem.

Z lek. Mieczysławem Boguszyńskim – w latach 1981-1999 dyrektorem bydgoskiego Jurasza, autorem artykułów i książek o historii lokalnego lecznictwa, w tym najnowszej: „Z szacunku dla dokonań. Z dziejów Szpitala Klinicznego im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy” – rozmawiała Magdalena Godlewska

przedruk za: Primum 2022 nr 11, s. 6-7

Ukazała się długo oczekiwana książka

W pierwszych dniach sierpnia ukazała się książka „Z szacunku dla dokonań. Z dziejów Szpitala Klinicznego im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy” autorstwa doktora Mieczysława Boguszyńskiego.

dr hab. Marek Romaniuk

Jestem w pełni przekonany, że kolejna publikacja autorstwa dr. Mieczysława Boguszyńskiego, poświęcona szeroko rozumianym dziejom Szpitala Klinicznego w Bydgoszczy, to ważny wkład w opis dziejów bydgoskiej medycyny. Jako długoletni dyrektor tej placówki, miał nie tylko wgląd, ale kreował i bezpośrednio uczestniczył w wydarzeniach związanych z działalnością Szpitala. Doktor Boguszyński to znany lekarz, lecz oprócz zawodu jego wielką pasją stała się historia opieki medycznej, zwłaszcza w Bydgoszczy. Niezwykłym zainteresowaniem cieszyła się wydana przed kilkunastoma laty jego książka „Od warsztatu balwierskiego do szpitala klinicznego. Z historii bydgoskiego lecznictwa”.

Przez wiele następnych lat niespełnionym zamiarem autora pozostawało opisanie dziejów Szpitala im. dr. A. Jurasza. Nowa książka jest zatem rezultatem badań źródeł archiwalnych i poznania literatury przedmiotu. Ważnym uzupeł-

Książka, na którą czekaliśmy.

Zanim jednak przejdziecie Państwo do lektury najnowszego dzieła Mieczysława Boguszyńskiego, zapraszamy do przeczytania kilku słów od osób, z którymi – przez

nieniem bazy źródłowej stały się relacje i wywiady udzielone autorowi. Aktualnie przygotowana publikacja jest wnikliwą historią starań o otwarcie uczelni medycznej w Bydgoszczy, a następnie uruchomienia nowoczesnej placówki ochrony zdrowia, jaką jest Szpital Kliniczny.

Autor swoje rozważania prowadzi, zachowując chronologiczny porządek rzeczy, rozpoczynając od budowy przedwojennego Szpitala Miejskiego przy ul. M. Curie-Skłodowskiej po likwidację Akademii Medycznej w Bydgoszczy, która z woli władz Uczelni i społeczności akademickiej, jako Collegium Medicum, znalazła się w strukturze Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Autor, świadek wielu wydarzeń, prowadzi czytelnika po meandrach decyzji politycznych i administracyjnych. Książka jest niezwykle mocno osadzona w realiach bydgoskich. Mnóstwo tam nazwisk osób bardziej lub mniej obecnych w życiu publicznym miasta, w mniejszym lub większym stopniu zaangażowanych w tworzenie, rozwój

wiele lat, także w ostatnich miesiącach – w różnych dziedzinach współpracował, dzieląc swoje zainteresowania i pasje.

przedruk za: Primum 2022 nr 11, s. 4

Uczelni i Szpitala, lecz także niekiedy w destrukcję i demontaż.

Ewa i Jacek Stadniccy
– Wydawnictwo Pejżaz

Monografia pt. „Z szacunku dla dokonań. Z dziejów Szpitala Klinicznego im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy” autorstwa doktora Mieczysława Boguszyńskiego to druga publikacja, którą mieliśmy przyjemność opracować od strony wydawniczej, czyli graficzno-edytorskiej i poligraficznej. Pierwszą były dzieje Szpitala w Szubinie. Mieliśmy wtedy możliwość poznania Autora. Zaimponował nam swoim sumiennym przygotowaniem materiałów do składu, uporządkowanymi z wielkim pietyzmem ilustracjami i dbałością o każdy szczegół powstającej książki. Nie inaczej było w przypadku monografii o Szpitalu Jurasza.

Poznając bliżej osobę Autora, Jego wrażliwość, sposób postrzegania świata i wartości zrozumieliśmy, że to człowiek i szacunek do jego pracy stanowi o tym, jak ta historia jest przedstawiona. To nie tylko zbiór faktów czy zaistniałych zdarzeń – to wyraz szacunku dla pracy lekarzy, pielęgniarek i wszystkich pracowników niezbędnych dla działalności i rozwoju szpitala. Myślmy, że jeśliby oceniać rozwój szpitala miarą jego dyrektora – to doktor Boguszyński zapisał się nie tylko w wielkości jego murów, ale przede wszystkim w wielu sercach swoich współpracowników. Dali oni też temu wyraz, żywo interesując się powstawaniem tej publikacji, jak i wspierając koszt jej wydania.

Panu Doktorowi serdecznie dziękujemy za zaufanie, za to, że powierzył nam do opracowania owoc swojej kilkuletniej pracy badawczej, ale też za jego dobroć,

Dr Mieczysław Boguszyński na wieczorze autorskim w restauracji „Sowa”

poczucie humoru, za ciekawe rozmowy o życiu i ludziach – sprawił nam swoją obecnością wiele radości.

dr hab. Wojciech Szczęsny, prof. UMK

Na tę książkę czekałem długo. Tak się złożyło, że byłem trochę świadkiem jej powstawania dzięki współpracy z Autorem w radzie Programowej „Primum”. Mogę teraz przyznać, że głównym nurtem naszych „obrad” była dyskusja o wielu sprawach, nie zawsze do końca związanych z zawartością numeru. Pan Dyrektor opowiadał nam o swoim warsztacie lekarza-historyka. Miał już w dorobku doskonale książki o historii medycyny w Bydgoszczy i o Szpitalu w Szubinie oraz zebrane rozmowy z tymi, którzy jeszcze pamiętali początki „Jurasza”, a już powoli odchodzili. Ostatni świadczy tamtych dni...

Były niezliczone godziny w archiwach, cierpliwe sumowanie okrucich przeszło-

ści. Wybieranie tego, co ważne, z setek fotografii, wspomnień, opisów. Było to o tyle interesujące, że wielu z opisywanych ludzi znałem, a części wydarzeń byłem świadkiem lub znałem je z relacji kolegów. Chyba nie zdradzę niczego, pisząc, że część z owych opowieści nie znalazła się w książce. Dyrektorowanie dr. Boguszyńskiego przypadło na trudne czasy, różne zachowania ludzi. Od wręcz bohaterskich do bardzo podłych. Jak dziś, z perspektywy czterdziestu lat, to opisać? Czasami lepiej przemilczeć. Na spotkaniu promującym książkę Pan Dyrektor mówił, że czasami nie wiedział, jak napisać o czymś lub o kimś, aby ktoś nie poczuł się pominięty czy też niedoceniony.

Zapewniam, że wyszło doskonale. Miałem zaszczyt przeczytać manuskrypt przed oddaniem do druku. Każde zdanie otwierało jakiś obraz. Znam ten szpital jako budynek od ponad trzydziestu lat. Ludzi – od prawie czterdziestu, gdyż pracowaliśmy jeszcze w Szpitalu XXX-lecia

PRL. Uczestniczyłem w wielu opisanych wydarzeniach jako student, stażysta, młody lekarz. Pamiętam dr. Boguszyńskiego, jak chodził po oddziałach, klinikach i rozmawiał z ludźmi. Pytał, jakie są problemy, co może zrobić.

W kulkarach spotkania w restauracji „Sowa” wszyscy to potwierdzali. Dyrektor dla ludzi. Tak, tak o nim mówiono.

Myślę, że tylko On mógł napisać historię naszego miejsca pracy. Warsztat historyka, spojrzenie lekarza, szefa i Człowieka. To stanowi o wartości tej książki. W czasie spotkania, gdy zabrałem głos, powiedziałem, że kiedy czytałem manuskrypt, przypomniał mi się wiersz Leszka Długosza. Cytuję z pamięci: oglądaliśmy album ze starymi fotografiami. Kilkanaście razy zawołaliśmy: Jezus, Maria!. Chyba każdy to przeżyje, czytając historię Jurasza spisaną ręką dr. Mieczysława Boguszyńskiego.

Panie Dyrektorze,
dziękuję za wszystko!

Wieczór autorski

W dniu 6 października 2022 r. Bydgoska Izba Lekarska zorganizowała wieczorek autorski Pana Doktora Mieczysława Boguszyńskiego w związku z jego najnowszą publikacją: „Z szacunku dla dokonań. Z dziejów Szpitala Klinicznego im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy”.

Niniejsza publikacja upamiętnia dzieje Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 w Bydgoszczy - kolejne etapy jego tworzenia i rozwoju. Autor upamiętnia także osoby związane ze Szpitalem - obecne w życiu publicznym miasta, kadry zarządzające Szpitalem, zespoły lekarzy i pielęgniarek oraz przedstawicieli innych zawodów medycznych. Książka autorstwa Pana Doktora Boguszyńskiego jest wyjątkowym ukłonem i podziękowaniem dla wszystkich tych osób oraz nieocenionym wkładem w utrwalenie historii bydgoskiej medycyny. Zawarte w niej treści będą nieś w swój drogocenny, historyczny ładunek z pokolenia na pokolenie.

W imieniu Okręgowej Rady Lekarskiej dziękujemy Panu Doktorowi za wysiłek i trud włożone w tworzenie książki. Dziękujemy również wszystkim zaproszonym gościom za obecność i wspólnie spędzone chwile.

Książka jest już do nabycia w Bydgoskiej Izbie Lekarskiej, a niedługo będzie dostępna również w księgarniach.

Prowadzący i goście na na wieczorze autorskim dr. Mieczysława Boguszyńskiego

<https://www.bil.org.pl/imprezy/spotkania/2801-wieczorek-autorski-pana-doktora-mieczyslawa-boguszyńskiego.html>

fot. Yurii Shynkarevskiyi, Adrianna Kaszubowska

Dr Mieczysław Boguszyński

Inauguracja 2022. Rok pod znakiem Kopernika

Jego Magnificencja Rektor UMK, prof. dr. hab. Andrzej Sokala

- *Rozpoczynamy obchody 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. Chcemy, by był to czas, w którym szczególnie mocno będziemy podkreślać nasze przywiązanie do idei i wartości, jakie wiążą się z tą postacią - mówił podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego 2022/2023 JM Rektor UMK prof. dr. hab. Andrzej Sokala.*

Tradycyjnie przed rozpoczęciem uroczystej inauguracji roku akademickiego, o godz. 10:15, członkowie Senatu UMK - przy dźwiękach Orkiestry Wojskowej - złożyli kwiaty pod pomnikiem Mikołaja Kopernika na Rynku Staromiejskim w Toruniu.

Wydarzenia w Auli otworzyło wystąpienie JM Rektora prof. dr. hab. Andrzeja Sokala. Rektor nawiązał do obchodów

Roku Kopernikańskiego, które rozpoczęły się wraz z inauguracją roku akademickiego: - *Najbliższe miesiące wypełnione będą licznymi wydarzeniami naukowymi i kulturalnymi, z których największym i najważniejszym będzie Światowy Kongres Kopernikański - mówił. - Obejmie on cykl międzynarodowych konferencji poświęconych nie tylko Kopernikowi, ale także wszystkim dziedzinom nauki, którymi się zajmował jako prawdziwy człowiek renesansu, a więc astronomii, prawu, medycynie, filozofii, teologii i ekonomii. Planujemy także spotkania historyków nauki i sztuki, kulturoznawców i literaturoznawców z najważniejszych międzynarodowych ośrodków naukowych.*

Ważnym punktem uroczystości była immatrykulacja, czyli symboliczne włączenie do społeczności akademickiej studentów i studentek I roku. Do naszej wspólnoty dołączyli również uczniowie i uczennice rozpoczynający naukę w Uniwersyteckim Liceum Ogólnokształcącym.

Początek roku akademickiego był również okazją do wręczenia tytułów „Najlepszego Absolwenta”, „Najlepszego Studenta” i „Najlepszego Studenta-Sportowca” oraz „Najlepszego Ucznia ULO”.

Najlepszą absolwentką roku akademickiego 2021/2022 została lek. Klaudyna Grzelakowska, która studia na kierunku lekarskim w Collegium Medicum UMK ukończyła ze średnią 4,63 obliczoną ze wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w czasie całego okresu studiów.

Za najlepszego studenta UMK w minionym roku Senat uznał Krzysztofa Lingo. Laureat ukończył I rok studiów II stopnia na kierunku analiza danych na Wydziale Matematyki i Informatyki, osiągając średnią ocen 4,53, obliczoną ze wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w ciągu roku. Otrzymał również tytuł najlepszego studenta WMI.

Tytuł „Najlepszego Studenta-Sportowca UMK” w roku akademickim 2021/2022 otrzymała Alicja Barbara Śliwicka, studentka III roku architektury informacji na Wydziale Filozofii i Nauk Społecznych. Dyscypliną, którą laureatka uprawia, odnosząc w niej znaczące sukcesy, są szachy.

Najlepszym uczniem Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego został Marek Rauchfleisz z klasy IVa o profilu matematyczno-informatyczno-fizycznym.

Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2022/2023 - Immatrykulacja prowadzona przez Jego Magnificencję Rektora UMK, prof. dr. hab. Andrzeja Sokalę

Wykład inauguracyjny podczas Inauguracji Roku Akademickiego 2022/2023 - Dzieło sztuki przedmiotem pożądanym” wygłosił prof. dr. hab. Dariusz Markowski z Wydziału Sztuk Pięknych UMK

W minionym roku licealista uzyskał średnią ocen 6,0 i odniósł liczne sukcesy w olimpiadach i konkursach krajowych oraz międzynarodowych.

Podczas tegorocznej inauguracji przyznane zostało również wyróżnienie za roz-

stawianie Uniwersytetu na arenie międzynarodowej. Otrzymała je Kornelia Maria Borowska-Beszta, studentka IV roku kierunku grafika, specjalność grafika warsztatowa na Wydziale Sztuk Pięknych.

Wykład inauguracyjny pt. „Dzieło sztuki przedmiotem pożądanego” wygłosił prof. dr hab. Dariusz Markowski z Wydziału Sztuk Pięknych UMK.

fot. Andrzej Romański

Najlepsze i najlepsi na UMK

Inauguracja nowego roku akademickiego była okazją do uhonorowania największych sukcesów naukowych, sportowych i artystycznych osiągniętych przez osoby studiujące na UMK oraz uczące się w Liceum Uniwersyteckim.

Tradycyjnie podczas uroczystej inauguracji wręczone zostały tytuły „Najlepszego Absolwenta”, „Najlepszego Studenta” i „Najlepszego Studenta-Sportowca” UMK oraz „Najlepszego Ucznia Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego”. O tym, do kogo trafią, zdecydował Senat Uczelni.

Klaudyna Grzelakowska

Najlepszą absolwentką UMK w minionym roku akademickim została lek. Klaudyna Grzelakowska, która studia na kierunku lekarskim w Collegium Medicum ukończyła ze średnią 4,63 obliczoną ze wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w czasie całego okresu studiów. Trzykrotnie była laureatką stypendium rektora UMK dla najlepszych studentów, a w roku akademickim 2021/2022 otrzymała stypendium ministra edukacji i nauki za znaczące osiągnięcia.

Jest współautorką ponad 15 artykułów naukowych, również jako pierwszy autor, oraz rozdziałów monografii naukowych z punkcją IF 11,764 oraz 1170 pkt. MEiN. Publikowała w prestiżowych czasopismach z listy ministerialnej, spośród których warto wymienić takie pozycje jak „Atherosclerosis”, „ESC Heart Failure”, „Cardiology Journal” oraz „Reviews in Cardiovascular Medicine”. Uczestniczyła w licznych konferencjach, zarówno o randze krajowej, jak i międzynarodowej, przedstawiając wyniki prac naukowych, m.in. podczas XIV International Cardiovascular Research Meeting, gdzie zaprezentowała referat pt. „Predictors of in-hospital clinical outcome in COVID-19 patients”.

Przez 2 lata pełniła funkcję koordynatora lokalnego projektów w ramach Programu Stałego ds. Praw Człowieka i Pokoju oraz Programu Stałego ds. Edu-

kacji Medycznej, organizując m.in. kurs interpretacji EKG dla studentów.

Aktywnie działała w licznych kołach naukowych, m.in. w Interdyscyplinarnym Kole Naukowym Geriatrii w latach 2019-2021, w ramach którego angażowała się w projekty edukacyjne i wydarzenia kierowane do seniorów. Pełniła funkcję przewodniczącej Studenckiego Koła Naukowego Kardiologii w latach 2020-2022.

Od początku funkcjonowania europejskiego konsorcjum Young Universities for the Future of Europe (YUFE) uczestniczyła w jego inicjatywach. Jako jedna z pierwszych osób w Polsce brała udział w zajęciach w ramach programu YUFE Introduction Offer, a następnie w dwuletnim programie YUFE Student Journey, podczas którego realizowała przedmioty na uniwersytetach w Wielkiej Brytanii, Finlandii, Chorwacji czy w Niemczech, uzyskując bardzo dobre wyniki z takich przedmiotów jak: Basics of Open and Responsible Science: Open Access Publishing and Research Data (University of Eastern Finland), Introduction to Computer Assisted Medical Decision (University of Rijeka), Pandemics: Lessons from History (University of Essex). W latach 2020-2022 repre-

zentowała UMK na arenie międzynarodowej jako studencka przedstawicielka w YUFE Student Forum, a jako członkini zespołu YUFE na UMK brała czynny udział we współtworzeniu konsorcjum.

Przez cały okres trwania studiów uczestniczyła w licznych szkoleniach oraz zajęciach dodatkowych w Polsce i za granicą. Ukończyła dwuletni program Institut Pasteur Online Diploma of Infectious Diseases. Wzięła udział w szkole letniej Cardiovascular Summer School: Clinical and Experimental na Uniwersytecie w Pizie we Włoszech. Ukończyła wiele certyfikowanych kursów oferowanych przez uczelnie zagraniczne w formie zdalnej, m.in. przez Harvard University (Prescription Drug Regulation, Cost, and Access: Current Controversies in Context) czy University of Toronto (Death 101: Shaping the Future of Global Health).

W ramach działań społecznych i służących zmniejszaniu nierówności opowiadała Polski Język Migowy (PJM), zdając w 2020 r. egzamin na poziomie zaawansowanym (PJM-3) na ocenę bardzo dobrą z wyróżnieniem.

Podczas pandemii COVID-19 realizowała wolontariat na Oddziale Izolacyjnym nr 3 Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy.

Najlepsi i najlepsze - od lewej: Kornelia Maria Borowska-Beszta, Alicja Barbara Śliwicka, Klaudyna Grzelakowska, Krzysztof Lingo

Najlepsza absolwentka UMK 2021, lek. Klaudyna Grzelakowska

Najlepszy student UMK 2021, Krzysztof Lingo

Najlepszy Student-Sportowiec UMK 2021, Alicja Barbara Śliwicka

Krzysztof Lingo

Tytuł „Najlepszego Studenta UMK” w roku akademickim 2021/2022 Senat Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przyznał Krzysztofowi Lingo. Laureat ukończył I rok studiów II stopnia na kierunku analiza danych na Wydziale Matematyki i Informatyki, osiągając średnią ocen 4,53, obliczoną ze wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w ciągu roku. Otrzymał również tytuł najlepszego studenta WMI.

Nagrody są wyrazem uznania dla jego sukcesów konstruktorskich oraz aktywności w obszarach ważnych dla społeczeństwa. Jego projekt „Nowoczesny wózek wagonu towarowego” uzyskał 1. miejsce w kategorii „Railway” w Konkursie Konstrukcji Studenckich KOKOS 2022. KOKOS jest ogólnopolskim projektem organizowanym przez Niezależne Zrzeszenie Studentów. Jego celem jest wyłonienie i nagrodzenie najbardziej utalentowanych młodych konstruktorów i skonfrontowanie ich prac ze światem biznesu. Krzysztof Lingo zdobył w tym konkursie również tytuł w kategorii specjalnej „Heros Konstrukcji” dla najlepszego konstruktora indywidualnego.

Ponadto Krzysztof realizuje (wraz ze studentem innej uczelni) projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej mające na celu poprawę jakości życia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów:

Moduł podnośnika do przednich kół wózka inwalidzkiego (w ramach projektu INNOES – program grantowy na rzecz innowacji społecznych w obszarze dostępności).

- Pojazd dla osób z niepełnosprawnościami sterowany z wykorzystaniem kontroli wzrokowej (w ramach programu Dobre Innowacje).

- Inteligentny organizator do leków (w ramach Inkubatora Włączenia Społecznego).

Alicja Barbara Śliwicka

Tytuł „Najlepszego Studenta-Sportowca UMK” w roku akademickim 2021/2022 otrzymała Alicja Barbara Śliwicka, studentka III roku architektury informacji na Wydziale Filozofii i Nauk Społecznych. Dyscypliną, którą uprawia laureatka, są szachy.

Alicja Śliwicka od 2011 r. jest mistrzynią FIDE (szachowy tytuł nadawany przez Polską Federację Szachową), oraz mistrzynią międzynarodową. Po rozpoczęciu studiów na UMK wielokrotnie

sięgała po tytuł Akademickiej Mistrzyni Polski, a także Akademickiej Mistrzyni Europy i Świata.

Do jej największych osiągnięć należą:

I miejsce podczas European Universities Games, klasyfikacja indywidualna, szachy błyskawiczne – Łódź 2022 r.;

II miejsce podczas European Universities Games, klasyfikacja drużynowa, szachy szybkie – Łódź 2022 r.;

I miejsce podczas European Universities Games, klasyfikacja pierwsza szachownica, szachy błyskawiczne i szachy szybkie – Łódź 2022 r.;

I miejsce podczas Akademickich Mistrzostw Świata, klasyfikacja indywidualna, szachy błyskawiczne – Antwerpia 2022 r.;

II miejsce podczas Akademickich Mistrzostw Świata, klasyfikacja drużynowa, blitz – Antwerpia 2022 r.;

II miejsce Akademickich Mistrzostw Polski, klasyfikacja generalna indywidualna – Katowice 2022 r.;

I miejsce Akademickich Mistrzostw Polski, klasyfikacja generalna, typ uniwersytetów – Katowice 2022 r.;

III miejsce Akademickich Mistrzostw Polski, klasyfikacja drużynowa, typ uniwersytetów – Katowice 2022 r.

Alicja sięgnęła również po tytuł mistrzyni Europy kobiet w szachach szybkich (Katowice 2021 rok). W tym samym turnieju zdobyła także tytuł indywidualnej mistrzyni Europy kobiet w szachach błyskawicznych.

Marek Rauchfleisz

Tytuł najlepszego ucznia Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego trafił do Marka Rauchfleisza, ucznia klasy IVa o profilu matematyczno-informatyczno-fizycznym. W minionym roku licealista uzyskał średnią ocen 6,0.

Ponadto Marek zajął 3. miejsce w największym na świecie konkursie naukowym dla uczniów Regeneron ISEF (International Science and Engineering Fair) w Stanach Zjednoczonych, otrzymał nagrodę Amerykańskiego Towarzystwa Meteorologicznego, jest laureatem Olimpiady Innowacji Technicznych i Wynalazczości, laureatem Olimpiady Statystycznej, finalistą Olimpiady Wiedzy Technicznej, laureatem ogólnopolskiego Konkursu Naukowego Explory, a także uczestnikiem Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej.

Otrzymał tytuł „Ambasadora Innowacji” za reprezentowanie kraju na międzynarodowych wystawach innowacji, na których zdobył 5 złotych i 2 srebrne

medale. Jest pięciokrotnym stypendystą ministra edukacji i nauki. Interesuje się nowoczesnymi technologiami, badaniem i wykorzystywaniem przestrzeni kosmicznej, fizyką atmosfery, metodami i modelami eksploracji danych oraz bezzałogowymi systemami autonomicznymi.

Jako jeden z dwóch Polaków uczestniczył w tegorocznym obozie naukowym European Space Camp w norweskiej bazie raketowej położonej 300 km za kołem podbiegunowym.

W tym roku ubiega się o stypendium Prezesa Rady Ministrów.

Kornelia Maria Borowska-Beszta

Podczas tegorocznej inauguracji przyznane zostało również wyróżnienie za rozslawianie Uniwersytetu na arenie międzynarodowej. Otrzymała je Kornelia Maria Borowska-Beszta, studentka IV roku kierunku grafika, specjalność grafika warsztatowa na Wydziale Sztuk Pięknych.

Laureatka w roku akademickim 2021/2022 zrealizowała wiele projektów artystycznych w różnych technikach plastycznych – np. w serigrafii i sitodruku. Prace były prezentowane łącznie na 10 polskich i międzynarodowych wysta-

wach, w tym na trwającej obecnie prestiżowej wystawie 12. Międzynarodowych Biennale Miniatury w Częstochowie, gdzie co dwa lata profesjonalni artyści i artystki z różnych krajów przesyłają prace wybierane w drodze konkursu do prezentacji w galeriach w Polsce i zagranicą.

Prace studentki opublikowano również w katalogu wystawy pierwszej edycji międzynarodowego projektu artystycznego International PEACE Mail Art Project. W wyniku konkursu towarzyszącego drugiej edycji przyjęto na wystawę kolejną pracę Kornelii, prezentowaną wśród setki innych dzieł nadesłanych z 24 krajów.

Kornelia Borowska-Beszta została także laureatką jednej z kategorii nagród przyznawanych przez jury Międzynarodowej Wystawy Rysunku Studenckiego „Rysować” w Galerii Sztuki „Wozownia”. W ciągu 13 lat w kilku edycjach tego projektu wzięło udział ponad 900 autorów z 50 uczelni z ponad 20 krajów; w 2022 r. z 340 zgłoszeń wybrano w trybie konkursowym 90 prac nadesłanych z 24 uczelni artystycznych z Polski i z zagranicy.

Studentka prezentowała także grafiki na wystawie zbiorowej „Toruńscy Artyści dla Ukrainy”, organizowanej przez Polski Związek Artystów Plastyków i studentów

Wyróżnienie za rozslawianie Uniwersytetu na arenie międzynarodowej, Kornelia Maria Borowska-Beszta

Wydziału Sztuk Pięknych. Prace z wystawy wystawiono następnie na internetowej licytacji: „Aukcje sztuki dla Ukrainy”.

Kornelia Borowska-Beszta jest aktywną członkinią koła artystycznego Kaktus działającego przy Wydziale Sztuk Pięknych i prowadzi Instagram, gdzie dzieli się twórczością artystyczną.

Profesor Arkadiusz Jawień Doktorem Honoris Causa

Prof. dr hab. Arkadiusz Jawień, kierownik Katedry Chirurgii Naczyniowej i Angiologii Collegium Medicum UMK, za wybitne osiągnięcia w dziedzinie chirurgii naczyń, otrzyma tytuł Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Prof. Arkadiusz Jawień ma 70 lat, pochodzi z Gorzowa Wielkopolskiego. Jako dziecko uczył się grać na skrzypcach. W liceum wybrał profil matematyczno-fizyczny, ale kontynuował przygodę z muzyką – uczył się w szkole muzycznej gry na saksofonie. Chętnie startował w olimpiadach naukowych z biologii i fizyki. Studiował w Akademii Medycznej w Poznaniu. - *Już od momentu podjęcia decyzji o studiowaniu medycyny, nosiłem się z myślą wyboru specjalizacji chirurgicznej jako docelowej drogi zawodowej - przyznaje.*

Pracę zawodową rozpoczął jako stażysta w Klinice Chirurgii Ogólnej w Bydgoszczy. W 1983 r. obronił w Akademii Medycznej w Gdańsku pracę doktorską pt. „Ocena przydatności badań ultradźwiękowych u osób narażonych

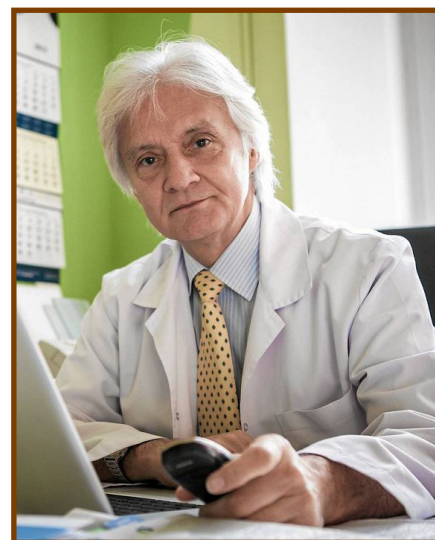
na przewlekłe działanie wibracji”. Pięć lat później zakończył przewód habilitacyjny na Akademii Medycznej w Bydgoszczy w oparciu o pracę pt. „Wpływ udrożnienia aorty i tętnic biodrowych metodą LeVeen’a na zaburzenia potencji płciowej u mężczyzn z zespołem Leriche’a”.

Prof. Jawień odbył szereg staży naukowych za granicą, m.n. w Paryżu, w Leuven w Belgii, w szwedzkim Lund. Wyjechał też na trzymiesięczne stypendium do Seattle w USA. W trakcie pobytu w Stanach wygrał też w 1991 r. konkurs na stanowisko ordynatora Oddziału Chirurgii Ogólnej w Szpitalu Wojewódzkim w Bydgoszczy. - *W roku 1993 w miejsce prowadzonego przeze mnie Oddziału Chirurgii Ogólnej, w uznaniu znacznego postępu naukowego jednostki, powołano Katedrę i Klinikę Chirurgii Ogólnej Akademii Medycznej w Bydgoszczy, którą prowadziłem do 31 grudnia 2011 roku - relacjonuje prof. Jawień.*

Łączny dorobek naukowy profesora obejmuje 629 publikacji. Był także promotorem 14 prac doktorskich. Od 1979

r. do dziś prowadzi zajęcia dla studentów Wydziału Lekarskiego.

W toku kariery należał do rozlicznych stowarzyszeń naukowych, zdobył szereg nagród. Jego autograf znajduje się w Alei Autografów na ulicy Długiej w Bydgoszczy. Oprócz wyróżnień naukowych, zdobył także - w 2013 r. - tytuł Mistrza Mowy

Prof. dr hab. Arkadiusz Jawień, fot. Łukasz Nowaczyk, Agencja Wyborcza.pl

Polskiej (to było pierwsze takie wyróżnienie przyznane chirurgowi w wieloletniej historii konkursu). - *Słowo jak nóż może być bardzo ostre i może ranić, dlatego powinno być ciepłe, zrozumiałe i krzepiące. Tego, niestety, lekarzy nie uczą* - mówił wówczas na łamach „Wyborczej”.

Hobbystycznie od lat gromadzi informacje do drzewa genealogicznego własnego rodu. - *Daje mi to możliwość docierania do ciekawych ludzi noszących to samo nazwisko co ja. W tej podróży dotarłem także do Jana Pawła II, polskiego*

papieża, który jako jeszcze młody wikary z Niegowici przybrał w latach 1949-1967 pseudonim Andrzej Jawień i podpisywał nim większość swoich wierszy, poematów i utworów, w tym słynną pozycję „Przed sklepem jubilera” - opowiada profesor. - *Ponadto uwielbiam podróżowanie i wszelkiego typu wyprawy w nieznanne. Jedną z najciekawszych moich podróży, jaką odbyłem, była wyprawa himalaistyczna w roku 2007 „Tilicho Peak and Tilicho Lake” zorganizowana przez Klub Wysokogórski z Bydgoszczy przy wsparciu Urzędu Miejskiego Bydgoszczy, gdzie pełniłem rolę lekarza wyprawy.*

Prof. Arkadiusz Jawień jest miłośnikiem muzyki klasycznej. Ma żonę, dwoje dzieci i siedmioro wnucząt.

Uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa prof. Arkadiuszowi Jawieniowi zaplanowano na 12 grudnia w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

przedruk za „Gazetą Wyborczą”

Złoty Krzyż Zasługi

Zgodnie z Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia

29 sierpnia 2022 roku, o nadaniu odznaczeń, na wniosek Ministra Edukacji i Nauki, za działalność na rzecz rozwoju nauki Złotym Krzyżem Zasługi od-

znaczony został prof. dr hab. Jan Styczyński kierownik Katedry Pediatrii, Hematologii i Onkologii.

Nasi naukowcy wśród 2% najczęściej cytowanych na świecie!

*Amerykańscy badacze John P. A. Ioannidis z Stanford University i Kevin W. Boyack z firmy SciTech Strategies oraz Jeroen Baas z wydawnictwa Elsevier stworzyli ogólnodostępną bazę danych obejmującą najlepszych naukowców pod względem wpływu cyta-
wań publikacji, których są autorami, bądź współautorami.*

Swoją pracę pt. „Updated science-wide author databases of standardized citation indicators” opublikowali w czasopiśmie *PLOS Biology*, będącym częścią wydawnictwa non-profit o otwartym dostępie.

W 2 procentach naukowców najlepszych w swojej dyscyplinie badawczej znajduje się ponad 159 tysięcy osób z uczelni i instytutów na całym świecie.

Autorzy opracowania, biorąc pod uwagę wiele wskaźników charakterystycznych dla badań cytowalności, stworzyli algorytm, na podstawie którego powstały dwie tabele, jedna z nich obejmuje znaczenie publikacji naukowca w czasie całej jego kariery zawodowej, druga dotyczy tych publikacji, które ukazały się w 2021 roku.

Miło nam poinformować, iż na liście z 2021 roku wśród nich znaleźli się naukowcy z Collegium Medicum UMK:

- prof. Jan Styczyński (pozycja 34009)
- prof. Eliano P. Navarese (pozycja 123262)
- prof. Barbara Bojko (pozycja 192338)

Serdecznie gratulujemy!

Zachęcamy do zapoznania się z artykułem Ioannidis, J.P.A., Boyack, K., Baas, J. (2021) Updated science-wide author databases of standardized citation indicators: <https://elsevier.digitalcommonsdata.com/datasets/btchxktyw/3>

Prof. Jan Styczyński w Krajowej Radzie Transplantacyjnej

Prof. dr hab. Jan Styczyński

3 listopada prof. dr hab. n. med. Jan Styczyński został powołany przez Ministra Zdrowia do Krajowej Rady Transplantacyjnej na lata 2022-2026.

W składzie Krajowej Rady Transplantacyjnej znajduje się nie więcej niż 31 członków. Jej posiedzenia odbywają się co najmniej cztery razy w roku. Członkami KRT zostają konsultanci krajowi i eksperci z różnych dziedzin nauki, jak również eksperci z zakresu bankowania tkanek i komórek i transplantologii klinicznej. Do zadań Krajowej Rady Transplantacyjnej należy m.in.: opiniowanie dokumentów związanych z procedurami transplantacyjnymi, opiniowaniem działalności transplantologicznej podległych jednostek, oraz

opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących transplantologii.

Powołanie do KRT jest dla mnie bardzo ważną sprawą, bo wśród członków KRT są tylko dwie osoby zajmujące się przeszczepianiem komórek krwiotwórczych. Jako Konsultant Krajowy będę reprezentować zarówno środowisko transplantacji komórkowych jak i środowisko pediatrów – mówi prof. Jan Styczyński.

Rada prowadzi również działalność informacyjną na temat pozyskiwania komórek, tkanek i narządów, które mogą posłużyć do ratowania życia i zdrowia. Opracowuje także dla ministra zdrowia roczny raport z wynikami przeszczepiania komórek, tkanek i narządów.

Prof. Jan Styczyński to uznany lekarz, nauczyciel akademicki, Konsultant Krajowy w dziedzinie onkologii i hemato-

logii dziecięcej. Za swoją działalność naukową i popularyzowanie idei przeszczepów szpiku kostnego, został wielokrotnie nagrodzony.

Był wyróżniany m.in.:

- nagrodą Ministra Zdrowia, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego,

- medalem PTHiT za zasługi dla polskiej hematologii,

- medalem Honoris Causa Educationis (Rada Naukowa Centrum Medyczne-go Kształcenia Podyplomowego),

- nagrodami PTOHD i nagrodami Rektora,

- Nagrodą Rady Doktorantów Collegium Medicum w Bydgoszczy,

- Odznaką „Przyjaciel dziecka” nadaną przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Bydgoszcz,

- Złotym Krzyżem Zasługi (2022).

Prof. dr hab. Eugenia Gospodarek-Komkowska Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów

W dniu 16.09.2022 r. Walne Zgromadzenie Delegatów podczas odbywającego się XXIX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów w Warszawie wybrało prof. dr hab. Eugenię Gospodarek-Komkowską Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów.

Prof. Eugenia Gospodarek-Komkowska jest wieloletnim, zasłużonym członkiem Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów. W 2000 r. z Jej inicjatywy rozpoczęły się starania o powołanie Oddziału Terenowego PTM w Bydgoszczy. Wynikiem tych działań było utworzenie tego Oddziału, który zainaugurował swoją działalność pierwszym spotkaniem w styczniu 2001 roku.

Prof. dr hab. Eugenia Gospodarek-Komkowska została pierwszą Przewodniczącą PTM Oddziału w Bydgoszczy i pełniła tę funkcję przez dwie kadencje (2001-2004, 2004-2008). W okresie tym zorganizowała kilkadziesiąt spotkań naukowo-szkoleniowych. Inicjowała również spotkania naukowe z innymi towarzystwami naukowymi łącząc wiedzę z mikrobiologii z pokrewnymi dziedzinami nauki. W latach 2008-2012 była członkiem Zarządu PTM, a następnie Prezesem PTM (2012-2016). Jest też członkiem kilku innych towarzystw naukowych powiązanych z mikrobiologią medyczną. Jako prezes PTM była zapraszana na wiele konferencji naukowych. Była kierownikiem naukowym trzech konferencji, patronowała konferencjom naukowym, a także wydarzeniom organizowanym przez Studenckie Towarzystwo Diagnostów Laboratoryjnych. Powierzono Jej organizację dwóch Zjazdów Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów z uczestnictwem gości zagranicznych, które odbyły się w Bydgoszczy (2004, 2016). Ponadto była też organizatorem czterech ogólnopolskich konferencji naukowych oraz czterech międzynarodowych. Wszystkie cieszyły się dużym zainteresowaniem i pozytywnym odbiorem ze strony uczestników.

Propagowała wymianę wiedzy z różnych obszarów mikrobiologii jako członek Komitetu Mikrobiologii Polskiej

Akademii Nauk (2007-2010, 2011-2015), zarówno na terenie kraju, jak i poza nim. Służyła również rozwojowi mikrobiologii jako członek zespołów redakcyjnych kilku czasopism naukowych i recenzent manuskryptów do publikacji.

Jest autorką ponad 640 prac o łącznej wartości współczynnika IF 306,769 i punktów MEiN 7217. Dotychczas wygłosiła wykłady na ponad 100 konferencjach i spotkaniach naukowych dzieląc się wynikami badań oraz wiedzą z zakresu mikrobiologii medycznej. Przewodniczyła ponad 50 sesjom podczas krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. Była przewodniczącą lub członkiem komitetów naukowych kilkudziesięciu konferencji. Współpracuje też z przedsiębiorstwami gospodarczymi z całej Polski.

Wiedzę i zachętę do pracy badawczej z zakresu mikrobiologii medycznej propaguje wśród studentów (założycielka i początkowo opiekun Studenckiego Koła Naukowego przy Katedrze Mikrobiologii, 2001 r.). Stwarza też warunki do rozwoju zawodowego zarówno pracowników naukowych, jak i realizujących diagnostykę mikrobiologiczną. Była promotorem 30 zakończonych rozpraw doktorskich. W zespole, którym kieruje dwie osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego. Ponadto była recenzentem 32 rozpraw doktorskich, 24 postępowań habilitacyjnych i trzech postępowań o nadanie tytułu profesora.

Jako Konsultant Wojewódzki w dziedzinie mikrobiologii medycznej (2002-2014) tworzyła warunki do realizacji programu specjalizacji z mikrobiologii medycznej, zorganizowała z zespołem 47 kursów dla 122 diagnostów laboratoryjnych z kraju. Od 2004 r. wielokrotnie uczestniczyła w pracach komisji egzaminacyjnych dla diagnostów laboratoryjnych specjalizujących się w mikrobiologii medycznej oraz w higienie i epidemiologii.

Prof. Eugenia Gospodarek-Komkowska była i jest członkiem bądź przewodniczącą różnych komisji na poziomie Wydziału, Uczelni, Szpitala, przy Ministerstwie Zdrowia. W 2005 r. utworzyła Stowarzyszenie „Rozwój Mikrobiologii” przy Katedrze Mikrobiologii CM UMK i objęła

w nim funkcję prezesa, którą pełni do chwili obecnej. Była również Prodziekanem Wydziału Farmaceutycznego CM UMK (2012-2016, 2016-2020).

Wielokrotnie nagradzana (indywidualnie i zespołowo) za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej, duże zaangażowanie w wykonywaniu zadań na rzecz Uczelni i Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dra Antoniego Jurasza, za szczególne osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej, naukowo-badawczej i organizacyjnej. Otrzymywała też nagrody i wyróżnienia za wyniki badań przedstawiane na konferencjach naukowych.

Prof. dr hab. Eugenia Gospodarek-Komkowska została odznaczona Medalem z okazji XX-lecia kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Odznaką Honorową Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Srebrnym Krzyżem Zasługi. Otrzymała też Dyplom Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Gospodarki z okazji 25-lecia polskiej transformacji w uznaniu za aktywne propagowanie idei i ducha przedsiębiorczości oraz zaangażowanie i wkład w rozwój polskiej gospodarki.

Prof. dr hab. Eugenia Gospodarek-Komkowska, kierownik Katedry Mikrobiologii

Grant w konkursie MINIATURA 6

Uprzejmie informujemy, że Pani dr Katarzyna Natalia Grudlewska-Buda, adiunkt Katedry Mikrobiologii CM

UMK zdobyła grant w 6. edycji konkursu MINIATURA, zorganizowanego przez Narodowe Centrum Nauki. Pozyskane finansowanie w wysokości ponad 25 000 złotych przeznaczy na badania,

pt.: „Wpływ promieniowej jonizacji katalitycznej na tempo i siłę tworzenia biofilmu oraz ekspresję genów związanych z powstawaniem biofilmu wśród wybranych drobnoustrojów”.

Pracownicy Wydziału Farmaceutycznego laureatami 2. edycji konkursu na wyłaniające się pola badawcze

Dr hab. inż. Krzysztof Skowron, prof. UMK, dr n. med. Katarzyna Grudlewska-Buda, mgr Natalia Wiktorczyk-Kapischke z Zakładu Oceny Działań Przeciwdrobnoustrojowych Katedry Mikrobiologii oraz dr hab. Aleksander Deptuła, prof. UMK z Katedry Prope-deutyki Medycyny i Profilaktyki Zakażeń to czworo pracowników Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgosz-

czy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, którzy znaleźli się w składzie zespołu będącego w gronie laureatów drugiej edycji konkursu na wyłaniające się pola badawcze.

Zespół będzie realizował badania w zakresie tematu „One Health - antimicrobial stewardship in human and veterinary medicine”, a jego liderem jest dr hab. Małgorzata Olejnik, prof. UMK

z Wydziału Nauk Biologicznych i Weterynaryjnych UMK.

Zespół w ciągu najbliższych 3 lat otrzyma wsparcie w wysokości 1 mln zł oraz możliwość korzystania z takich benefitów, jak: dofinansowanie kosztów publikacji, możliwość udziału w konkursach na dofinansowanie utrzymania i/lub rozbudowy aparatury naukowej oraz możliwość wsparcia innych aktywności zaplanowanych w ramach programu IDUB.

Główne nagrody dla Szpitala Jurasza w konkursie „Zdrowa Przyszłość – Inspiracje”

29 września 2022 roku podczas uroczystej Gali w Narodowym Instytucie Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie odbyło się uroczyste wręczenie nagród w konkursie Zdrowa Przyszłość – Inspiracje Bezpieczny Szpital Przyszłości. Gali Towarzyszył kolejny Raport „Zdrowa Przyszłość – Inspiracje” oraz debata na temat wyzwań zdrowotnych. Wzorem lat ubiegłych w Konkursie „Zdrowa Przyszłość - Inspiracje” nagradzane są osoby, organizacje pozarządowe, firmy i szpitale, które w mijającym roku szczególnie zasłużyły się dla krzewienia nowych idei, rozwiązań i technologii, wpływając na zdrowie, komfort życia oraz ochronę środowiska, w którym żyjemy.

Nagrody „Zdrowa Przyszłość - Inspiracje” wręczano w 7 głównych kategoriach. W aż 4 z nich nasz Szpital uzyskał najważniejsze nagrody i wyróżnienia:

Kategoria „Nowatorskie produkty i usługi poprawiające jakość życia, zdrowia i dostęp do usług”

I miejsce: Klinika Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Wątroby i Chirurgii Transplantacyjnej - „Cyfryzacja edukacji społecznej przyszłością transplantologii”;

Kategoria „Innowacje w szpitalu – medycyna – nowatorskie metody leczenia”;

II miejsce: Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej Dzieci i Młodzieży - „Wprowadzenie systemu CarnaLife Holo - nowoczesnej technologii holograficznej wizualizacji da-

nych, pozwalającego na uzyskanie środowiska rzeczywistości mieszanej („augmented reality”) do planowania i przeprowadzania kompleksowych zabiegów w zakresie chirurgii onkologicznej dzieci i młodzieży”;

Kategoria „Działania na rzecz bezpieczeństwa i zdrowia pracowników”;

IV miejsce: Zakład Patomorfologii Klinicznej - „Bezpieczeństwo i zdrowie pracowników w parze z jakością pracy”;

Kategoria „Profilaktyka i popularyzacja zdrowego stylu życia”;

Finalista konkursu: Zakład Rehabilitacji Kardiologicznej i Promocji Zdrowia - „Personalizowana rehabilitacja po-COVID-owa”.

Laureatów, spośród prawidłowo zgłoszonych, wybiera Kapituła, do której należą osoby, którym bliska jest idea bezpieczeństwa, innowacyjności i nowoczesnych rozwiązań w ochronie zdrowia, w tym m.in. decydenci z kluczowych firm i organizacji, szefowie instytutów medycznych, najlepszych szpitali i ośrodków zdrowotnych. Przewodniczącym kapituły jest dr n. med. Marek Tombarkiewicz, dyrektor Instytutu Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie. Organizatorem wydarzenia jest firma Idea Trade.

Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. J. Biziela w Bydgoszczy potrójnym laureatem Konkursu „Zdrowa Przyszłość - Inspiracje”

29 września, podczas uroczystej Gali w Auli Narodowego Instytutu Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie, wręczono nagrody w Konkursie „Zdrowa Przyszłość - Inspiracje”.

Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. J. Biziela w Bydgoszczy nagrodzono aż trzykrotnie. Projekt „Szpital przyjazny pszczołom” został laureatem drugiego miejsca w kategorii „Działania na rzecz ochrony zdrowia i środowiska naturalnego”, w kategorii „Bezpieczeństwo i redukcja zdarzeń niepożądanych, ze szczególnym uwzględnieniem zakażeń szpitalnych” czwarte miejsce uzyskał realizowany w placówce projekt: „Zapobieganie zakażeniom odcewnikowego zakażenia układu moczowego”, zaś w kategorii „Działania na rzecz bezpieczeństwa i zdrowia pracowników” piąte miejsce projekt „Komunikacja kliniczna jako narzędzie wspierające zarządzanie przebiegiem kon-

sultacji oraz regulowanie własnych emocji u członków zespołu terapeutycznego”.

W Konkursie „Zdrowa Przyszłość - Inspiracje” nagradzane są osoby, organizacje pozarządowe, firmy i szpitale, które w mijającym roku szczególnie zasłużyły się dla krzewienia nowych idei, rozwiązań i technologii, wpływając na zdrowie, komfort życia oraz ochronę środowiska, w którym żyjemy.

Laureatów wybiera Kapituła, do której należą osoby, którym bliska jest idea bezpieczeństwa, innowacyjności i nowoczesnych rozwiązań w ochronie zdrowia, w tym m.in. decydenci z kluczowych firm i organizacji, szefowie instytutów medycznych, najlepszych szpitali i ośrodków zdrowotnych.

Organizatorem Konkursu Inspiracje jest firma Idea Trade, koordynator Koalicji Bezpieczny Szpital Przyszłości.

Certyfikat dla Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. Jana Biziela

12 października 2022 roku w Warszawie, podczas VI Kongresu Wizja Zdrowia – Diagnoza i Przyszłość, miało miejsce uroczyste wręczenie certyfikatów przyznanych wybranym szpitalom w ramach programu „Bezpieczny szpital, to bezpieczny pacjent”.

Wśród placówek, które pozytywnie przeszły proces weryfikacji przeprowa-

dzony przez Radę Ekspertów Koalicji na rzecz Bezpieczeństwa Szpitali, znalazł się Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. J. Biziela w Bydgoszczy.

Certyfikat, który otrzymał nasz Szpital potwierdza przestrzeganie najwyższych standardów w zakresie jakości i bezpieczeństwa oraz możliwości zapewnienia pacjentom najbezpieczniejszej opieki.

Katedra Medycyny Sądowej ponownie w pracy na rzecz IPN

W wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego ogłoszonego przez Instytut Pamięci Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Katedra Medycyny Sądowej CM UMK kierowana przez prof. dr. hab. Tomasza Grzybowskiego została ponownie wyłoniona do realizacji badań genetyczno-identyfikacyjnych w ramach umowy ramowej zawieranej na najbliższe trzy lata. Świadczone usługi badawcze będą obejmowały m.in. identyfikację genetyczną materiału kostnego po-

chodzącego z ekshumowanych szczątków ludzkich oraz porównawczego materiału biologicznego pobranego od żyjących krewnych ofiar totalitaryzmów.

W ramach poprzedniej umowy ramowej zawartej z IPN dnia 6 kwietnia 2018 r. na okres czterech lat, Collegium Medicum UMK występowało w roli Lidera Konsorcjum Uczelni Medycznych. Prace Konsorcjum w sposób znaczący przyczyniły się do zwiększenia skuteczności misji państwowej w postaci identyfikacji ofiar zbrodni komunistycznych, których tożsamość mogła zostać podana do publicznej wiadomości.

Dzięki badaniom wykonanym w Katedrze Medycyny Sądowej CM UMK, przy-

wrócono świadomości narodowej pamięć o takich bohaterach jak Ludwik Augustyniak, Florian Dutkiewicz, Tadeusz Ośko, Lucjan i Zygmunt Marchel, Wojciech Stypuła i Stanisław Gutowski. Ogółem Konsorcjum prowadzone przez CM UMK wykonało badania 52 prób materiału kostnego oraz 558 prób materiału porównawczego. Usługi badawcze świadczone przez Katedrę Medycyny Sądowej uzyskały pozytywną ocenę podczas ostatniej ewaluacji działalności naukowej w dyscyplinie nauki medyczne (kryterium III). Eksperti Komisji Ewaluacji Nauki uznali, iż badania te były interdyscyplinarne oraz miały istotny wymiar społeczny.

Pszczoły pod ochroną opatentowanych wynalazków

Patenty na wynalazki:

“Alkoholowy ekstrakt etanolowy z roślin z rodzaju *Cannabis* do zastosowania w preparatach zabezpieczających pszczoły przed szkodliwym działaniem insektycydów z grupy neonikotynoidów i zwalczających nosemozę”

“Wodny ekstrakt z roślin z rodzaju *Cannabis* do zastosowania w preparatach zabezpieczających pszczoły przed szkodliwym działaniem insektycydów z grupy neonikotynoidów i zwalczających nosemozę”

Dnia 19 września 2022 roku zostały opatentowane wynalazki pn. “Alkoholowy ekstrakt etanolowy z roślin z rodzaju *Cannabis* do zastosowania w preparatach zabezpieczających pszczoły przed szkodliwym działaniem insektycydów z grupy neonikotynoidów i zwalczających nosemozę” i “Wodny ekstrakt z roślin z rodzaju *Cannabis* do zastosowania w preparatach zabezpieczających pszczoły przed szkodliwym działaniem insektycydów z grupy neonikotynoidów i zwal-

czających nosemozę” autorstwa dr. hab. Daniela Załuskiego, prof. UMK z Katedry Botaniki Farmaceutycznej i Farmakognozji, Wydziału Farmaceutycznego CM UMK, dr. Rafała Kuźniewskiego (były pracownik UMK) i dr hab. Anety Ptaszyńskiej, prof. UMCS (Katedra Immunologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie).

Produkcja 75% żywności na świecie uzależniona jest od owadów zapyłających kwiaty. Udowodniono, że za masowe wymieranie pszczół odpowiadają neonikotynoidy i chorobotwórczy grzyb *Nosema spp.* Pszczoły, zbierając pyłek, w zasadzie zbierają truciznę. Preparaty na bazie ekstraktów z konopi przedłużają życie pszczół narażonych na te pestycydy i powodują spadek liczby zarodników *Nosema spp.*, co znacznie ogranicza rozwój nosemozy u pszczoły miodnej.

Przedmiotem wynalazku są preparaty wzmacniające na bazie ekstraktów z konopi o działaniu immunostymulującym. Preparaty te charakteryzują się podwójną funkcjonalnością, ograniczają rozwój *Nosema* i minimalizują negatywny

wpływ pestycydów na pszczoły. Kolejną zaletą i przewagą preparatu konopnego jest szeroki dostęp do surowca, surowiec jest uprawiany w Polsce, tani, co przełoży się na koszt produkcji, ostateczną cenę produktu i wzrost jego konkurencyjności. Ponadto produkcja uwzględni aspekt ekologiczny – ekstrahent wodabrak toksyczności dla środowiska, -ekstrahent etanol-możliwość wielokrotnego zastosowania tej samej porcji etanolu po jego ponownej destylacji.

Niezwykle ważnym aspektem jest zakończona komercjalizacja i podpisanie umowy o przeniesienie praw do prawa do uzyskania patentu na wynalazki – nabywca polska firma specjalizująca się w uprawie i przetwarzaniu konopi. Przedmiot wpisuje się w obszar ekoinnowacji (brak toksyczności poprzez stosowanie wody i wielokrotne stosowanie tej samej porcji etanolu), zdrowa i bezpieczna żywność (brak pozostałości w produktach pszczelich toksycznych leków, np. stosowanych nielegalnie – fumagilina).

Karol Jaroch beneficjentem stypendium Ministra

Dr Karol Jaroch, adiunkt w Katedrze Farmakodynamiki i Farmakologii Molekularnej na Wydziale Farmaceutycznym, otrzymał stypendium Ministra Edukacji i Nauki. W tym roku stypendia MEiN przyznano 215 młodym naukowcom. Zostali oni wyłonieni spośród 1719 wnioskodawców. Jest on jedynym laureatem stypendium z Collegium Medicum, i jednym

z 11 z UMK. Stypendium przyznawane jest maksymalnie na 36 miesięcy, a kwota wsparcia to 5390 zł miesięcznie.

Dr Karol Jaroch ukończył studia magisterskie na kierunku biotechnologia na Wydziale Lekarskim CM UMK w 2014 roku oraz kierunek farmacja na Wydziale Farmaceutycznym CM UMK w 2016 roku. W 2019 roku obronił z wyróżnieniem na Wydziale Farmaceutycznym CM UMK rozprawę doktorską pt. „Badania cytotoksyczności i metabolizmu kombretastatyny A4 oraz analizy metabolomiczne linii komórkowych z wykorzystaniem nowatorskich metod mikroekstrakcyjnych”. Od grudnia 2014 r. zatrudniony jest na stanowisku naukowo-dydaktycznym w Katedrze Farmakodynamiki i Farmakologii Molekularnej na Wydziale Farmaceutycznym Collegium Medicum UMK. Prowadzi interdyscyplinarne badania naukowe nad wykorzystaniem nowoczesnych technik mikroekstrakcyjnych oraz spektrometrii mas do analiz metabolomicznych hodowli komórkowych

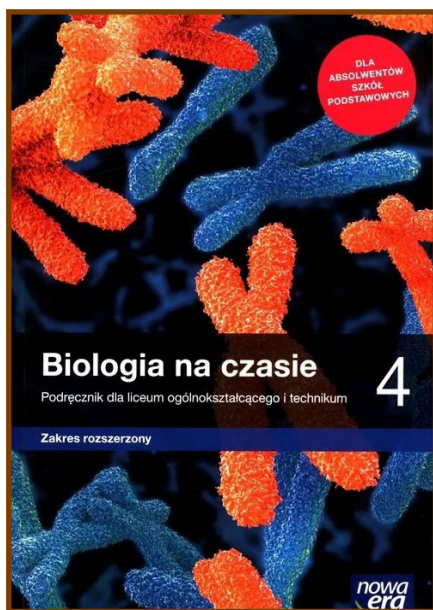
linii nowotworowych. Uczestniczył w licznych projektach badawczych, był również kierownikiem grantu pt. „Uniwersalna platforma analityczna oparta o mikroekstrakcję do fazy stałej służąca do badań metabolizmu generowanego w warunkach *in vitro*” przyznanego w ramach konkursu Preludium Narodowego Centrum Nauki. Dr K. Jaroch brał udział w zagranicznych stażach naukowych, w 2016 roku w School of Pharmacy, University of Oslo, Norwegia, w roku 2017 w Department of Chemistry, University of Waterloo, Kanada. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku pracował jako postdoctoral researcher w grupie badawczej pod kierownictwem Profesora Janusza Pawliszyna w University of Waterloo, Kanada.

Dr Karol Jaroch jest autorem 30 publikacji naukowych w czasopiśmie z listy JCR (indeks Hirsha $h=6$, sumaryczny IF = 94,825, liczba cytowań > 200) i licznych wystąpień na międzynarodowych konferencjach.

Dr Karol Jaroch

Nasz naukowiec współautorem podręcznika dla maturzystów

Dubert F., Jurgowiak Marek, Marko-Worłowska M., Zamachowski W., *Biologia na czasie 4: podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony*, Warszawa: Nowa Era, 2017

Dr Marek Jurgowiak, adiunkt w Katedrze Biochemii Klinicznej Collegium Medicum UMK, członek zespołu ekspertów do prac nad tworzeniem podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie biologii, jest współautorem nowo wydanego podręcznika „Biologia na czasie 4” w zakresie rozszerzonym dla uczniów szkół średnich.

Z podręcznika przygotowują się do matury uczniowie, którzy następnie ubiegają się o możliwość podjęcia studiów na kierunkach medycznych i biomedycznych także naszej uczelni. Zakres wiedzy wykracza poza podstawy genetyki molekularnej i klasycznej, biotechnologii oraz nauk o ewolucjonizmie, co przygotowuje ucznia do podjęcia studiów medycznych.

Podręcznik „Biologia na czasie 4” do zakresu rozszerzonego zawiera treści dotyczące genetyki, zmienności organizmów, biotechnologii, ewolucji organizmów, ekologii oraz ochrony różnorodności bio-

logicznej. Skutecznie przygotowuje do matury dzięki rozwiązaniom kształcącym umiejętności sprawdzane na egzaminie. Pozwala zapoznać się z podstawowymi parametrami statystycznymi dzięki przystępnej lekcji dotyczącej analizy statystycznej. Pomaga kształcić umiejętność zastosowania analizy statystycznej w biologii oraz rozwiązywania krzyżówek genetycznych za pomocą *Samouczków*, a także elementów *Sposób na zadania* oraz *Zadania powtórzeniowe*. Rozwija umiejętność rozwiązywania zadań typu maturalnego za pomocą elementu *Wiesz, umiesz, zdasz*.

Dr Jurgowiak jest także autorem książki „*Biologia - przed egzaminem na akademie medyczne*” Wydawnictwa Lekarskiego PZWL, Warszawa 1999, współautorem podręcznika „*Biologia na czasie 3*,” Wydawnictwa Nowa Era, Warszawa, 2014 i 2017 oraz rozdziałów np. w podręcznikach „*Na pograniczu chemii i biologii*” Wydawnictwo Naukowe UAM.

Wyróżnienie „Specjalista 2021 r.”

Dr Piotr Kośliński, adiunkt w Katedrze Toksykologii i Bromatologii na Wydziale Farmaceutycznym, otrzymał wyróżnienie „Specjalista 2021 r.” przyznawane przez Ministra Zdrowia lekarzom, farmaceutom, diagnostom laboratoryjnym, fizjoterapeutom oraz specjalistom w innych dziedzinach, którzy w 2021 r. uzyskali najwyższe wyniki z egzaminu specjalizacyjnego.

5 listopada 2022 r. wiceminister zdrowia Piotr Bromber wraz z Prezesami

Samorządów Zawodów Medycznych wręczył wyróżnionym w Ministerstwie Zdrowia okazjonalne listy gratulacyjne.

Pan dr Piotr Kośliński ukończył specjalizację w dziedzinie laboratoryjnej toksykologii medycznej i złożył Państwowy Egzamin Specjalizacyjny Diagnostów Laboratoryjnych z najlepszym wynikiem w 2021 roku.

Z prawej - dr Piotr Kośliński

I nagroda dla młodego naukowca

Uprzejmie informujemy, że Pan mgr Mateusz Rzepka z Katedry Mikrobiologii CM UMK otrzymał I nagrodę w Sesji Nauk Biologicznych, Medycznych i Przyrodniczych podczas XV Kopernikańskiego Seminarium Doktoranckiego, które odbyło się w dniach 20-22 czerwca 2022 r. w Toruniu. Nagroda została przyznana za przedstawione wyniki badań, p.t.: „Ocena częstości występowania wirerii BKV i JCV u pacjentów pediatrycznych z obniżoną odpornością”. Pozostali autorzy to dr n. med. Tomasz Bogiel, prof. dr hab. n. med. Eugenia Gospodarek-Komkowska.

Sukces pracowników Wydziału Farmaceutycznego w Konkursie Debiuty – IV edycja

W ramach programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” został rozstrzygnięty konkurs: „Debiuty” – IV edycja.

W grupie ocenianej przez Radę dziedzinową Nauki o Życiu wyłoniono aż 8 laureatów, przy czym 5 z nich to pracownicy Wydziału Farmaceutycznego:

- dr hab. Krzysztof Skowron, prof. UMK,
- dr Renata Paprocka,
- dr Anna Przybylska,

- dr Joanna Cytarska,
- dr Małgorzata Prażynska.

Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

W konkursie złożono 24 zgłoszenia do rady HS, 23 zgłoszenia do rady NZ oraz 5 zgłoszeń do rady ST (razem 50 wniosków spełniających wymagania formalne). Wszystkie wnioski zostały poddane ocenie merytorycznej przez właściwe rady naukowe dziedzin nauki. W wyniku przeprowadzonych ocen indywidualnych sporządzona została lista laureatów w konkursie „Inicjatywa Doskonałości - Debiuty – IV edycja”.

Prezydent Bydgoszczy Rafał Bruski na dyplomatorium absolwentów analityki medycznej i kosmetologii

W sobotę 19.11.2022 r. o godzinie 12.00 w auli 35 Wydziału Farmaceutycznego odbyło się uroczyste Dyplomatorium absolwentów kierunku analityka medyczna oraz kosmetologia I i II stopnia. Dla absolwentów analityki medycznej było to wydarzenie jubileuszowe - 30-ty rocznik absolwentów bydgoskiej analityki medycznej ukończył studia.

Uroczystość, która odbyła się z pełnym ceremoniałem akademickim uświetnio-

nym oprawą muzyczną Chóru Collegium Medicum, poprowadził Dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. dr hab. Stefan Kruszewski. W uroczystym Dyplomatorium wzięli udział: Prorektor ds. Collegium Medicum prof. dr hab. Kornelia Kędzióra-Kornatowska, zaproszeni goście: Prezydent Miasta Bydgoszczy Rafał Bruski, Sekretarz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych (KRDL) Dorota Krawiecka oraz liczne grono profesorów Wydziału Farmaceutycznego.

Po powitaniu przez Dziekana przybyłych na uroczystość gości, zgromadzonych absolwentów oraz ich rodzin, okolicznościowe przemówienia wygłosili Pani Prorektor ds. Collegium Medicum prof. dr hab. Kornelia Kędzióra-Kornatowska oraz Dziekan Wydziału prof. dr hab. Stefan Kruszewski.

Następnie absolwenci złożyli uroczyste ślubowanie, Chór Collegium Medicum odśpiewał Gaudeamus Igitur i nastąpiła ceremonia wręczenia dyplomów. Absolwentom, którzy wyróżnili się ponadprzeciętnymi wynikami w nauce lub pracą na rzecz Uczelni, lub działających na Uczelni organizacji, zostały wręczone listy gratulacyjne i nagrody rzeczowe. Specjalne nagrody absolwentkom analityki medycznej przyznała Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych – absolwentka, która z najwyższą średnią ukończyła studia otrzymała dyplom KRDL i nagrodę pieniężną. Nagrody pieniężne KRDL otrzymały też autorki trzech najlepszych prac magisterskich. Prof. Barbara Zegarska dla najlepszych absolwentek kosmetologii ufundowała dwie nagrody w formie miesięcznych staży w *Dermatologia Clinica Professor B.W. Zegarscy*.

W dalszej części uroczystości okolicznościowe przemówienia wygłosili goście honorowi: Prezydent Rafał Bruski oraz Sekretarz KRDL Dorota Krawiecka.

Z kolei w imieniu studentów pożegnania skierowane do absolwentów wygłosiła Przewodnicząca Rady Samorządu Studentów Wydziału Farmaceutycznego Agata Fatałska, a w imieniu absolwentów podziękowania wygłosiła mgr Marta Okupska.

Okolicznościowy „ostatni wykład” pt. „Pogawędki drobnoustrojów, czyli słów kilka o quorum sensing” wygłosił profesor Krzysztof Skowron. Na zakończenie, zgodnie z tradycją wysłuchano pieśni „Gaude Mater Polonia” oraz krótkiego koncertu w wykonaniu Chóru Collegium Medicum, którym dyrygowali profesor Janusz Stanecki oraz mgr Anna Kocent.

Wykaz nagrodzonych Absolwentów:

1. Nagrody Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych

Za najlepsze wyniki w nauce:

- mgr Dominika Przybylska.

Za najlepsze prace magisterskie:

- mgr Dominika Przybylska,
- mgr Aleksandra Kosowska,

Przemówienie Pana Prezydenta Bydgoszczy Rafała Bruskiego

Przemówienie Pani Prorektor ds. CM, prof. dr hab. Kornelii Kędziory-Kornatowskiej

Goście, profesorowie oraz absolwenci analityki medycznej w auli 35 Wydziału Farmaceutycznego

Rzut biretami kończący dyplomatorium absolwentów analityki medycznej i kosmetologii

Beneficjentka nagrody – stażu w Dermatoestetica Clinica Professor B.W. Zegarscy lic. Natalia Radtke w otoczeniu prof. Barbary Zegarskiej, prof. Stefana Kruszewskiego i prof. Adama Bucńskiego

Nagrodzone za działalność w Studenckim Towarzystwie Diagnostów Laboratoryjnych panie mgr Marta Dąbrowska i mgr Marta Okupska w towarzystwie Sekretarz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnej pani Doroty Krawieckiej

• mgr Izabela Małecka.

2. Listy gratulacyjne Prorektor CM i nagrody rzeczowe

Za osiągnięcie bardzo dobrych wyników w nauce:

- mgr Kinga Doba
- analityka medyczna,
- mgr Klaudia Kosim
- analityka medyczna,
- mgr Sylwia Pawelak
- analityka medyczna,
- mgr Dominika Przybylska
- analityka medyczna,
- lic. Agnieszka Mruczkowska
- kosmetologia,
- lic. Natalia Radtke
- kosmetologia.

Za pracę na rzecz Uczelni w tym za działalność w Samorządzie Studenckim i organizacjach studenckich:

• mgr Marta Dąbrowska - analityka medyczna,

- mgr Marta Okupska
- analityka medyczna,
- mgr Dagmara Śliwińska
- analityka medyczna,
- mgr Marlena Kaźmierkiewicz
- kosmetologia
- lic. Oliwia Abramczyk
- kosmetologia.

Za działalność w Chórze Collegium Medicum:

- mgr Weronika Fałęcka
- analityka medyczna.

3. Nagroda – staż w Dermatoestetica Clinica Professor B.W. Zegarscy

- lic. Natalia Radtke,
- lic. Julia Florek.

Przemówienie Dziekana podczas dyplomatorium absolwentów analityki medycznej i kosmetologii

Szanowni Państwo absolwentki i absolwenci kierunku analityka medyczna oraz kosmetologia I i II stopnia!

Spotykamy się dzisiaj, aby uroczystie zamknąć okres Państwa studiów i wręczyć wersje pamiątkowe Państwa Dyplomów. Dyplomy ukończenia studiów są przepustką do Waszego przyszłego życia zawodowego. Aktywność zawodową możecie rozpoczynać lub już rozpoczęliście zatrudniając się w laboratoriach diagnostycznych, a absolwenci kosmetologii w salonach kosmologicznych. Jesteście też przygotowani do pracy w instytucjach prowadzących działalność badawczą i naukową. Możecie ubiegać się o przyjęcie do szkół doktorskich. Możecie, jako osoby z wyższym wykształce-

niem wykazywać się także innymi społecznie pożądanymi aktywnościami.

Szanowni Państwo, w okresie, kiedy Państwo studiowaliście Wydział osiągał znaczące sukcesy. Uzyskaliśmy jako Wydział, prawa nadawania stopni naukowych i wiele takich stopni nadaliśmy. Okazaliśmy się bardzo efektywni w pozyskiwaniu zewnętrznych środków na badania naukowe. Wnieśliśmy znaczącą cegiełkę w uzyskanie przez nasz Uniwersytet statusu Uczelni Badawczej. Państwo możecie być dumni, że jesteście absolwentami elitarnej Uczelni Badawczej. Tylko 10 polskich uczelni ma taki status. W okresie waszego studiowania kierunek analityka medyczna po raz kolejny został pozytywnie oceniony przez Polską Komisję Akredytacyjną i uzyskał akredytację na maksymalny okres sze-

ściu lat. Nasze wysiłki w doskonalenie jakości kształcenia i podnoszenie poziomu badań naukowych są doceniane. Każdego roku fundacja Perspektywy przeprowadza ranking uczelni i kierunków. W ostatnim rankingu z czerwca bieżącego roku wszystkie 3 nasze kierunki awansowały na wyższe miejsca i obecnie wszystkie znajdują się w pierwszej dziesiątce najlepiej ocenianych kierunków w Polsce. Absolwentki kierunku kosmetologia mogą się szczególnie cieszyć. Ich kierunek studiów kosmetologia w konkurencji z kosmetologiami ze wszystkich innych publicznych uczelni zajął zaszczytne drugie miejsce. Miejsce w rankingu Perspektyw jest określane na podstawie wielu kryteriów. Jednym z nich są „ekonomiczne losy absolwentów”. W tym kryterium nasze kierunki,

otrzymują najwyższe noty. Oznacza to, że nasi absolwenci bardzo dobrze odnajdują się na rynku pracy, nie mają problemu ze znalezieniem dobrze płatnej pracy. Wysokie noty otrzymaliśmy też w kryterium „jakość badań naukowych”, co oznacza, że byliście państwo kształceni przez nauczycieli prowadzących badania naukowe na najwyższym poziomie

Kończycie Państwo studia na Wydziale, którego pracownicy byli i są zaangażowani w walkę z pandemią Covid-19. Organizowali laboratoria i przeprowadzali testowanie pacjentów w naszym Szpitalu Uniwersyteckim oraz w Szpitalu Covidowym w Radziejowie.

Szanowni Państwo, wszystkie zabiegi wzmacniające status naszego Wydziału jakich dokonywaliśmy, robiliśmy po to, abyście Państwo uzyskali jak najlepszą wiedzę, zdobyli jak najlepsze umiejętności i abyście weszli w kolejne etapy aktywności z przekonaniem, że studiowaliście na dobrym kierunku, na dobrym Wydziale, na dobrym Uniwersytecie. Zapisy, jakie znajdują się w Państwa dyplomach: Wydział Farmaceutyczny, Collegium Medicum im Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika będą o tym zaświadczały, będą informowały, że poprzeczka wymagań była ustawiona wysoko, że musieliście systematycznie pracować, aby sprostać wymaganiom.

Szanowni Państwo, stajecie się też absolwentami Wydziału o dużej aktywności studenckiej. Wielu z Was działało w strukturach samorządu studenckiego, w Studenckich Kołach Naukowych, Studenckim Towarzystwie Diagnostów Laboratoryjnych, Kosmetologicznej Organizacji Studenckiej, Chórze Collegium Medicum. Działając w tych organizacjach prowadziliście akcje informacyjne, szkoleniowe, promocyjne, charytatywne. Zabiegaliście o interesy studentów analityki medycznej i kosmetologii.

Aktywność Państwa miała wymiar nie tylko lokalny, bydgoski, ale też wymiar ogólnopolski. W bieżącym roku wszystkie studenckie organizacje diagnostów połączyły się i utworzyły ogólnopolskie Stowarzyszenie Studenckich Towarzystw Diagnostów Laboratoryjnych. Te wszystkie organizacje działające na uczelniach, gdzie prowadzony jest kierunek analityka medyczna przyjęły nazwę naszego bydgoskiego towarzystwa. Prezesem ogólnopolskiego stowarzyszenia STDL została studentka naszej bydgoskiej analityki medycznej, dzisiejsza absolwentka pani mgr Marta Okupska. Sztandarowym projektem naszego bydgoskiego STDL jest konkurs LABTEST. Początkowo był on adresowany do uczniów z naszego województwa, ale z czasem przybrał charakter ogólnopolski. Wiosną tego roku w siedzibie Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych odbył się finał ogólnopolski tego konkursu połączony z wręczeniem nagród laureatom przez Panią prezes KRDL i przez Pana wiceministra zdrowia. Nasi nauczyciele ciągle się doskonalą, uzyskując między innymi specjalizacje z różnych dziedzin medycyny laboratoryjnej. Bardzo nas ucieszyła informacja, że w tym roku egzamin specjalizacyjny z najlepszym wynikiem w Polsce zdał absolwent naszej analityki medycznej, obecnie adiunkt naszego Wydziału, dr Piotr Kośliński. Cieszy nas, że jako Wydział uzyskaliście uprawnienia do prowadzenia specjalizacji w zakresie mikrobiologii medycznej i w zakresie diagnostyki laboratoryjnej. To, że osiągamy sukcesy zawdzięczamy nie tylko naszej inicjatywie i pracowitości, ale też dobrej współpracy z diagnostami zrzeszonymi w Krajowej Izbie Diagnostów Laboratoryjnych – to przecież w laboratoriach diagnostycznych Państwo studenci analityki medycznej odbywaliście praktyki, zdobywając pożądane kompetencje zawodowe. Obecnie z nami Pani sekretarz Krajowej Rady

Diagnostów Laboratoryjnych chciałbym za tę wzorową współpracę serdecznie podziękować.

Szanowni Państwo, według bezwzględnych parametrów liczonych jakością prowadzonych badań naukowych, ilością pozyskanych grantów, a także jakością naszych absolwentów mierzoną ich pozycją na rynku pracy, jesteśmy jednym z najlepszych bydgoskich wydziałów. Stało się to możliwe dzięki zgromadzeniu tu, w Bydgoszczy, grupy entuzjastów, których pasją stała się nauka i kształcenie. Te pasje wspomagały i wspomagają władze naszego miasta przyznając nagrody i stypendia naszym pracownikom i studentom. Wśród naszych pracowników jest wielu laureatów prestiżowego Stypendium Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Wsparcie władz Bydgoszczy ma oczywiście znacznie szerszy charakter. Było ono wielkie, gdy przed laty była tworzona poprzeczka naszego Collegium Medicum, było wielkie, gdy na początku tego wieku był tworzony w Bydgoszczy kierunek farmacja. Każdego roku otrzymujemy od władz Miasta Bydgoszczy wsparcie finansowe pozwalające unowocześniać nasze laboratoria. Za te wszystkie formy wsparcia władz miasta Bydgoszczy chciałbym bardzo serdecznie podziękować obecnemu dziś z nami prezydentowi Bydgoszczy panu Rafałowi Bruskiemu.

Wdzięczni za to wsparcie i świadomi naszych osiągnięć, dzielimy się swoimi sukcesami z miastem i regionem. Przeprowadzamy w naszych wydziałowych laboratoriach bezpłatne warsztaty dla uczniów szkół średnich z Bydgoszczy i z województwa kujawsko-pomorskiego

Drogi absolwentki, drodzy absolwenci. Ukończenie studiów w znaczącej części zawdzięczacie swojej pracowitości, ale pamiętajcie, że istotny wpływ na ten sukces miały osoby, które otoczyły Was atmosferą życzliwości, zachęcały i mobilizowały do pracy. Tymi osobami są Wasi Rodzice, Wasze Rodziny, najbliżsi, nauczyciele z poprzednich etapów Waszej edukacji, profesorowie, adiunkci, asystenci naszej uczelni, promotorzy Waszych prac magisterskich oraz licencjackich, prodziekani, opiekunowie waszych praktyk zawodowych, zawsze Wam życzliwe panie z dziekanatu. Wszyscy oni starali się jak najskuteczniej pokierować Waszą edukacją i zasługują na Waszą wdzięczność.

Studiowaliście Państwo w mieście o ponad 650-letniej tradycji, mieście, któremu prawa miejskie nadawał król Kazimierz Wielki, król, który swoimi działaniami prowadzącymi do rozwoju

Absolwenci analityki medycznej i kosmetologii w auli 35 Wydziału Farmaceutycznego

gospodarki i nauki dał solidne podwaliny pod przyszłą wielkość Rzeczypospolitej. Studiowaliście w mieście o niepowtarzalnym charakterze. Bydgoska starówka wraz z Wyspą Młyńską to przecież niepowtarzalne perełki.

Region, na którego terenie państwo studiowaliście wydał wielu wybitnych ludzi, takich jak: Mikołaj Kopernik, Ludwik Rydygier, Marian Rejewski, Jan Czochoński, Albert Michelson i wiele innych. Problemem jest to, że wywodzący się stąd wybitni ludzie swoich wielkich osiągnięć dokonali poza naszym regionem, a nawet poza naszym krajem. Jest wielkim wyzwaniem dla nas wszystkich, aby ten trend zmienić. Życzyłbym sobie abyście Państwo tak pokierowali swoimi talentami, wiedzą i umiejętnościami, aby służyły one w pierwszej kolejności miastu i regionowi, w którym studiowaliście, a jest to region dużych możliwości.

Mieliście Państwo zaszczyt studiować w okresie, kiedy przypadały 100 rocznice odzyskiwania i utrwalania niepodległości Polski. W 2018 r. świętowaliśmy 100-lecie

odzyskania niepodległości i 100-lecie wybuchu zwycięskiego powstania wielkopolskiego. W 2020 roku świętowaliśmy stulecie powrotu Bydgoszczy do Polski, oraz stulecie zwycięskiej wojny z bolszewikami zwanej Cudem nad Wisłą, też w tym 2020 roku przypadła 100 rocznica urodzin doktora honoris causa naszego Uniwersytetu, patrona naszego województwa, św. Jana Pawła II. Przypadły okrągłe rocznice związane z patronem naszego Collegium Medicum Ludwikiem Rydygierem - 170 rocznica urodzin, 140 rocznica dokonania przez niego w pobliskim Chełmnie pionierskiej operacji na żołądku oraz 100 rocznica jego śmierci. Uniwersytet przygotowuje się do kolejnej wielkiej rocznicy: 550 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, która nastąpi dokładnie za 3 miesiące - 19 lutego 2023 roku.

Jesteście Państwo na początku swojej aktywności zawodowej. Waszym zadaniem będzie, mówiąc słowami poety, podnosić „gmach przyszłości”. Tworząc przyszłość, mówiąc za poetą, *Nie depczcie „przeszłości ołtarzy, choć sami wspanialsze macie wzniesić*. Te ołtarze przeszłości to

między innymi wielcy ludzie wywodzący się z ziemi na terenie której studiowaliście. To także dostojne pomniki przeszłej i obecnej chwały naszego regionu, to romańskie i gotyckie świątynie w miastach naszego regionu, to dostojność świątyni powstałych współcześnie, to niepowtarzalność bydgoskiej Wyspy Młyńskiej. Niewątpliwym dostojnym ołtarzem przeszłości, ale też teraźniejszości, jest Uczelnia, na której studiowaliście.

Drogi absolwentki, drodzy absolwenci! Życzę Państwu abyście w swoim życiu zawodowym i osobistym osiągnęli sukcesy. W drodze po sukcesy powinniście się zawsze kierować poczuciem przyzwoitości, troską o dobro, zdrowie i piękno innego człowieka, troską o dobro wspólne i reprezentowali sobą najwyższe standardy etyczne. Waszą misją zawodową powinna być przede wszystkim troska o zdrowie pacjenta i jego piękno, pamiętajcie zawsze o przestrzeganiu prawa i zawsze przedstawiajcie dobro, zdrowie i piękno pacjenta ponad korzyści materialne.

prof. dr hab. Stefan Kruszewski, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego

Przemówienie Sekretarz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych - Doroty Krawieckiej

*Szanowna Pani Rektor,
Szanowny Panie Dziekanie,
Szanowni Państwo,
Drodzy Absolwenci!*

Zwracam się szczególnie do absolwentów kierunku analityka medyczna i w imieniu prezes Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, pani Aliny Niewiadomskiej składam Wam serdeczne gratulacje. Chciałabym podkreślić, że wraz z ukończeniem studiów uzyskujecie prawo do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego i stajecie się członkami samorządu zawodowego, dla którego rok 2022 był rokiem przełomowym. Została uchwalona Ustawa o Medycynie Laboratoryjnej, która wprowadza szereg zmian w wykonywaniu zawodu, ale co dla Was szczególnie ważne, specjalizacje, które będziecie podejmować, będą dofinansowane z budżetu Państwa, a nie tak jak do tej pory wyłącznie z indywidualnej kieszeni każdego specjalizanta. Kolejną rzeczą, również związaną z kształceniem, jest to, że Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych w tym roku pozyskała z funduszy europejskich blisko 25 mln zł na organizację kursów podnoszących kwalifikacje diagnostów laboratoryjnych. Zapraszam Was do rejestrowania się na te szko-

lenia - ruszą one najprawdopodobniej pod koniec roku. Będziecie mogli w ten sposób nie tylko podnieść swoje kwalifikacje, ale również uzyskać punkty edukacyjne, których zdobywanie jest obowiązkiem każdego diagnosty laboratoryjnego.

Wiem, że dla osób podejmujących studia, również na kierunku analityka medyczna zostanie uruchomiony system stypendialny – spowoduje to, że zawód będzie jeszcze bardziej widoczny i popularny wśród absolwentów liceów ogólnokształcących. Propagowanie tego zawodu wśród licealistów akurat tutaj, o czym wspominał już pan Dziekan, jest znaczące, za co bardzo serdecznie dziękuję pani Marcie Dąbrowskiej i pani Marcie Okupskiej, które jako przedstawicielki Studenckiego Towarzystwa Diagnostów Laboratoryjnych były bardzo zaangażowane w organizację konkursów LabTest oraz inne przedsięwzięcia organizowane zarówno przez studentów jak i Krajową Izbę Diagnostów Laboratoryjnych. Proszę przekazać również podziękowania innym członkom STDL. Z niektórymi z Państwa miałam przyjemność spotkać się podczas praktyk zawodowych. Wiem, że jesteście dobrze przygotowani do wykonywania zawodu, za co bardzo serdecznie dzie-

kuję obecnym tutaj Władzom Dziekańskim, które przykładają bardzo dużą wagę do jakości kształcenia. Bardzo dziękuję i jeszcze raz gratuluję analitykom medycznym, diagnostom laboratoryjnym, ale także absolwentom kierunku kosmetologia. To wielki dzień dla Was.

Mgr Dominika Przybylska, beneficjentka dwóch nagród Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych w Towarzystwie Sekretarz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnej, Doroty Krawieckiej

Sukces pierwszej edycji praktycznych warsztatów dla licealistów

Krzysztof Skowron, Katarzyna Grudlewska-Buda, Joanna Grześkiewicz

Powitanie uczniów pierwszej edycji Praktycznych Warsztatów z II Liceum Ogólnokształcącego w Bydgoszczy przez Dziekana Wydziału Farmaceutycznego CM UMK prof. dr hab. Stefana Kruszewskiego przed budynkiem Farmacji CM UMK

Przekazanie certyfikatu uczestnictwa dla uczniów biorących udział w pierwszej edycji Praktycznych Warsztatów zorganizowanych przez Wydział Farmaceutyczny CM UMK

W dniach 26.09.2022-03.10.2022 odbyła się pierwsza edycja Praktycznych Warsztatów dla Licealistów zorganizowana przez kierownictwo Zespołu ds. Promocji Wydziału Farmaceutycznego CM UMK w osobach: dr hab. Barbara Ruszkowska-Ciastek, prof. UMK, dr hab. inż. Krzysztof Skowron, prof. UMK, dr n. med. Katarzyna Grudlewska-Buda i Joanna Grześkiewicz, przy wsparciu Dziekana prof. dr hab. Stefana Kruszewskiego i Prodziekana ds. Studenckich dr hab. Marcina Koba, prof. UMK oraz pracowników Wydziału Farmaceutycznego.

W ramach Warsztatów Uczniowie wzięli udział w wybranych zajęciach spośród szerokiej oferty zaproponowanej przez Pracowników Wydziału Farmaceutycznego:

1. „Analiza jakościowa wybranych substancji biologicznie czynnych” (Katedra Chemii Leków – dr Dominik Mieszkowski, dr Adam Sikora, dr Tomasz Siódmiak).

2. „Barwniki roślinne” (Katedra Botaniki Farmaceutycznej i Farmakognozji – dr Maciej Balcerek).

3. „Rodzina astrowate (*Asteraceae*) – tajniki budowy i znaczenie dla człowieka” (Katedra Botaniki Farmaceutycznej i Farmakognozji – dr Iwona Paszek, dr Dorota Gawenda-Kempczyńska).

4. „Roślinne surowce olejkowe stosowane w lecznictwie, kosmetyce i perfumeryi” (Katedra Botaniki Farmaceutycznej i Farmakognozji – dr Maciej Balcerek).

5. „Poznaj swoje komórki – cytometria przepływową w pracy diagnostyki laboratoryjnej” (Katedra Immunologii - dr Izabela Kubiszewska).

6. „Stwórz własny kosmetyk” (Katedra Technologii Środków Leczniczych - mgr Dominika Dąbrowska-Wisłocka).

7. „Bioimpedancja elektryczna, czyli o tym jak poprawić wyniki w nauce zmieniając skład ciała” (Katedra Toksykologii i Bromatologii - dr Beata Sporkowska, dr Anna Przybylska).

Pierwsza edycja Praktycznych Warsztatów dla Licealistów zakończyła się wielkim sukcesem. Zainteresowanie

Powitanie uczniów pierwszej edycji Praktycznych Warsztatów z Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego z Torunia przez Prodziekana ds. studenckich Wydziału Farmaceutycznego CM UMK dr hab. Marcina Koba, prof. UMK przed budynkiem Farmacji CM UMK

ze strony szkół średnich z całej Polski było bardzo duże. W Warsztatach udział wzięło 570 uczniów z 20 szkół średnich, zarówno z obszaru naszego województwa, jak również spoza jego granic:

1. III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Bydgoszczy – 34 uczestników

2. II Liceum im. Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy – 32 uczestników

3. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Chełmnie – 35 uczestników

4. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Świeciu (II Liceum) – 20 uczestników

5. Katolickie Liceum Księży Pallotyńów w Chełmnie – 20 uczestników

6. XI Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego w Bydgoszczy – 24 uczestników

7. IV Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Toruniu – 31 uczestników

8. Zespół Szkół im. Władysława Łokietka w Inowrocławiu – 42 uczestników

9. Niepubliczne Akademickie Liceum Ogólnokształcące Cogito w Poznaniu - 4 uczestników

10. I Liceum Ogólnokształcące im. Filomatów Ziemi Michałowskiej w Brodnicy – 44 uczestników

11. I Liceum Ogólnokształcące im. Floriana Ceynowy w Świeciu – 40 uczestników

12. IX Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Nowakowskiego z Oddziałami Dwujęzycznymi w Bydgoszczy – 27 uczestników

13. III Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu – 38 uczestników

14. Uniwersyteckie Liceum Ogólnokształcące w Toruniu – 27 uczestników

15. Liceum Ogólnokształcące w Tucholi – 12 uczestników

16. II Liceum im. Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy – 39 uczestników

17. VII Liceum Ogólnokształcące w Bydgoszczy – 30 uczestników

18. I Liceum Ogólnokształcące im. B. Chrobrego w Gnieźnie – 24 uczestników

19. Zespół Szkół w Barcinie – 12 uczestników

20. Prywatne Liceum Ogólnokształcące O!MEGA w Poznaniu – 35 uczestników

Goście zostali także zapoznani z ofertą dydaktyczną i możliwościami naukowymi Wydziału Farmaceutycznego CM UMK.

Zorganizowane wydarzenie spotkało się z bardzo pozytywnym odbiorem ze strony dyrekcji, nauczycieli

oraz uczniów szkół średnich, o czym świadczą podziękowania oraz wpisy na oficjalnych stronach szkół i w mediach społecznościowych:

Za wszystkie słowa uznania, a przede wszystkim za obecność, bardzo serdecznie dziękujemy.

Praktyczne Warsztaty dla Licealistów będą wydarzeniem cyklicznym. Kolejna edycja planowana jest na luty 2023 r. Planujemy bardziej obszerną i zróżnicowaną ofertę zajęć, co zachęci do przyjazdu jeszcze większą liczbę uczniów szkół średnich z całej Polski.

Dziękujemy także za zaangażowanie i poświęcony czas pracownikom Wydziału Farmaceutycznego CM UMK.

Dr hab. inż. Krzysztof Skowron, prof. UMK pracuje w Katedrze Mikrobiologii, dr n. med. Katarzyna Grudlewska-Buda jest adiunktem w Katedrze Mikrobiologii, natomiast Joanna Grześkiewicz jest specjalistą inż.-tech. w Katedrze Chemii Leków

Praktyczne warsztaty w Katedrze Chemii Leków Wydziału Farmaceutycznego CM UMK

Praktyczne warsztaty w Ogrodzie Roślin Leczniczych i Kosmetycznych Wydziału Farmaceutycznego CM UMK

Praktyczne warsztaty w Katedrze Botaniki Farmaceutycznej i Farmakognozji Wydziału Farmaceutycznego CM UMK

Pożegnanie: Profesor Czesław Kłyszajko

31 maja 2022 roku zmarł prof. dr hab. Czesław Kłyszajko, dziekan Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Bydgoszczy w latach 1996-2002. Miał 90 lat.

Prof. dr hab. Czesław Kłyszajko urodził się 29 czerwca 1931 roku w Dowskinie na terenie II Rzeczypospolitej. W 1938 roku rozpoczął naukę w szkole podstawowej, którą ukończył na tajnych kompletach w 1945 roku. W roku 1946 w ramach repatriacji przybył wraz z rodzicami do Bydgoszczy, gdzie uczęszczał do I Gimnazjum i Liceum przy Placu Wolności. Po zdaniu w 1951 roku matury rozpoczął naukę w 2-letniej Szkole Felczerskiej w Bydgoszczy, którą ukończył z wyróżnieniem. Następnie został przyjęty na II rok Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku, którą ukończył w 1957 roku. Dyplom lekarza otrzymał w listopadzie 1958 roku.

W latach 1958-1970 pracował w II Klinice Położnictwa i Chorób Kobięcych AM w Gdańsku. W 1969 roku uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie pracy pt. „Przedłużenie porodu w następstwie nieprawidłowej czynności skurczowej macicy a stosowanie spazmolytyków i oksytocyny”. W 1975 roku rozpoczął pracę w Klinice Położnictwa i Chorób Kobięcych w Bydgoszczy – Filii Akademii Medycznej w Gdańsku na stanowisku zastępcy kierownika kliniki.

W 1991 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie dorobku naukowego i pracy habilitacyjnej

pt. „Ocena modelu aktywnego poszerzonego badania skryningu raka szyjki macicy w populacji wiejsko-miejskiej Regionu Pałuk”. W tym samym roku, pełniąc funkcję ordynatora w Żninie, został zatrudniony w charakterze starszego wykładowcy w Katedrze i Klinice Położnictwa i Ginekologii AM w Bydgoszczy. W 1993 roku został prodziekanem Wydziału Lekarskiego AM w Bydgoszczy, zaś dwa lata później objął stanowisko profesora nadzwyczajnego. W 2001 roku otrzymał tytuł profesora.

W latach 1997-1999 pełnił funkcję kierownika Zakładu Położnictwa i Ginekologii na Wydziale Pielęgniarskim bydgoskiej Akademii Medycznej. W 1996 roku Rada Wydziału Lekarskiego powierzyła mu funkcję dziekana Wydziału Lekarskiego, którą pełnił przez dwie kadencje do 2002 roku. W latach 2003-2008 był profesorem Wydziału Nauk o Zdrowiu AM, a następnie Collegium Medicum w Bydgoszczy. W latach 2003-2006 pełnił także funkcję dziekana Wydziału Medycznego Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej.

Dorobek naukowy prof. dr. hab. n. med. Czesława Kłyszajko obejmuje łącznie 125 pozycji. Przed habilitacją opublikował 65, a po habilitacji 60 prac w recenzowanych czasopismach krajowych i zagranicznych. Profesor Czesław Kłyszajko był promotorem 12 zakończonych prac doktorskich. Był także opiekunem specjalizacji 12 lekarzy na I stopień i 13 lekarzy na II stopień z położnictwa i ginekologii.

Przez wiele lat pełnił funkcję wiceprzewodniczącego i przewodniczącego Oddziału Bydgosko-Toruńsko-Włocławskiego Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, wiceprzewodniczącego Oddziału Bydgosko-Toruńsko-Włocławskiego Polskiego Towarzystwa Onkologicznego oraz wiceprzewodniczącego Sekcji Psychosomatycznej PTG i wiceprzewodniczącego Oddziału Kujawsko-Pomorskiego PTL. W latach 2005-2007 pełnił funkcję Konsultanta Wojewódzkiego w zakresie ginekologii onkologicznej.

Prof. dr hab. n. med. Czesław Kłyszajko za pracę zawodową i społeczną otrzymał Odznakę Honorową Za Zasługi dla Gdańska, Odznakę Honorową za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia, Za Szczególne Zasługi dla Województwa Bydgoskiego, Za Zasługi dla Miasta Żnina, Nagrodę Feliksa za przeprowadzenie badań profilaktycznych w Regionie Pałuk, Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej i Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski. Uznanie i szacunek środowiska lekarskiego zaowocowały przyznaniem Profesorowi członkostwa honorowego Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, odznaczenia Polskiego Towarzystwa Lekarskiego „Bene Meritus”, a także medalu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego „Gloria Medicinae”.

Msza pogrzebowa odbyła się 6 czerwca 2022 roku o godz. 11:00 w Kościele pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Śliwicach.

Poniższe teksty stanowią część większego zbioru, nazwanego przez autora - dr. hab. Wojciecha Szczęsnego, prof. UMK „Engramami”.

To wspomnienia z mojego życia, obudowane troszkę w jakieś dygresje mniej lub bardziej związane z nimi – wyjaśnia Autor.

Do tego momentu napisał trzydzieści siedem engramów, w tym publikowany „Sens” i „Rozmowy z barmanem”.

Sens

Mistrz Andrzej Mleczko stworzył taki rysunek: dziennikarz przeprowadza wywiad z naukowcem. Mówi do niego: „Na rozgrzewkę zapytam pana o sens życia, a potem przejdziemy do trudniejszych tematów”.

Zastanawiałem się, kiedy po raz pierwszy pomyślałem o sensie życia i o jego przemijaniu. Być może wtedy, gdy jeździłem do dziadka i obserwowałem przybywanie gwiazdek z pazłotką na fotografiach. Opisałem to w engramie o slajdzie formy ORWO. Utkwiło mi jednak w pamięci inne zdarzenie.

Miałem wówczas 16-17 lat i jechałem rowerem nad jezioro (to samo, o którym wspominam w „Nowych lekcjach pana Jourdaina”). Mijałem dom, w którego ogródku starsza pani, siedząc przy stoliku, czytała książkę. Nie wiem, ile miała lat. Dla nastolatka, nawet człowiek w moim obecnym wieku jest starcem nad grobem. Jednak ta pani miała, jak sądzę około 80-ki. Pomyślałem wtedy, po co ona jeszcze cokolwiek czyta, przecież niedługo umrze i na nic się jej to nie przyda. Tak, tak pomyślałem. Nie wiem, czy już wtedy zdawałem sobie sprawę, że i ja kiedyś będę stary i nie zdążę wykorzystać wiedzy, jaką da mi przeczytany wówczas tekst.

Oddzielną sprawą jest wykorzystanie wiedzy w ogóle. Przyznam, że nigdy

w dorosłym życiu nie użyłem suwaka logarytmicznego, ani zaawansowanej trygonometrii, np. funkcji *arcus cosinus*. Od tej rowerowej eskapady minęło prawie pięćdziesiąt lat, a ja nadal nie wiem, jaka jest odpowiedź na zadane przez narysowanego dziennikarza pytanie. Może inaczej: zaczynam podejrzewać, że jest tak, jak z poszukiwanym w domku przez Kubusia Puchatka, Prosiaczkiem: „I im bardziej zaglądał do środka, tym bardziej Prosiaczka tam nie było”.

Życie po prostu jest. Tu i teraz. Mogło go nie być. Przypomnę cytowanego już Dawkinsa: „Umrzemy, i to czyni z nas szczęściarzy. Większość ludzi nigdy nie umrze, ponieważ nigdy się nie narodzi”. Czy ma sens?

A co to jest sens i dla kogo? Ma oczywiście dla przyrody i śmiem twierdzić, że tylko dla niej. Reszta, w tym trygonometria i Chacona z II Partity Bacha, to ozdobniki. Oczywiście ryzykowna to, i zapewne łatwa do obalenia przez zawodowego filozofa, teza.

A jednak życie każdego osobnika na Ziemi jest całkowitym przypadkiem. Kulka z jakimś numerkiem, która wypadła z, użyjmy młodzieżowej nowomowy, „mega” maszyny losującej. I dotyczy to komara (samicy), która mnie ukłuła, słonia w Afryce i mnie.

Gdyby owego październikowego dnia (lub pewnie nocy) 1960 roku, mój ojciec dłużej słuchał Wolnej Europy lub był zajęty czym innym i dopiero później położył się do łóżka z moją matką, byłbym innym człowiekiem. Może kobietą, może miałbym inne zainteresowania (to znaczy nie ja, ale tamten inny chłopiec, syn moich rodziców).

Tłumaczyłem kiedyś jednemu profesorowi UMK (*nomina sunt odiosa*), że bycie katolikiem lub szintoistą zależy w 99,8% od miejsca urodzenia, a nie miłości do owej religii czy Boga (bogów). A sens życia dla wielu ludzi, to właśnie religia. Losowalibyśmy zatem to, do czego dążymy? Zbawienie, reinkarnację czy inne formy życia po życiu.

A zupełnie poważnie - losujemy wraz z genomem podatność na choroby, to jak wyglądamy i tak dalej. Miejsce zamieszkania, prócz religii, oferuje dietę, różniącą się od tej, jaką ma niemowlę urodzone tego samego dnia 3000 km na południe lub północ. Dieta, a właściwie bakterie w jelitach podobno nawet mają wpływ na naszą psychikę.

Nie wiem, co jadłem przed ową wyprawą nad Jezioro Kamionkowskie sprzed półwiecza. Podejrzewam, że nic dobrego, skoro doszedłem do wniosków, jakie przedstawiłem powyżej...

Rozmowy z barmanem

Oglądam czasem klasyczne filmy np. nurtu „noir”, choć ten filmowy archetyp, o którym zaraz napiszę, powielają i inne gatunki. Bohater, zazwyczaj „twardy facet”, który jest bezwzględny dla zła, ale jednocześnie nie może uporać się z problemami typu „recherche la femme” siada przy kontuarze na wysokim stołku i...

No właśnie, tu otwiera się kilka scenariuszy. Pierwsza różnica dotyczy baru. Może to być lokal, w którym bohater jest znany i barman bez pytania stawia przed nim szklankę tego co zawsze. Ale też nasz macho może zabłąkać się po miłosnym, lub innym zawodzie do lokalu typu mordownia, gdzie wejście obcego powoduje niepokojącą ciszę, jaka zapada wśród pijackich krzyków.

Druga opcja to rodzaj barmana. Zazwyczaj jest to ktoś znany bohaterowi, który mówi mu po imieniu, zamawiając to co zawsze gestami. Potem zwierza się ze swoich kłopotów, zaś barman niczym Zygmunt Freud, dokonawszy analizy problemu, spieszy z poradą. Może też być i tak, że za kontuarem stoi kobieta. Oczywiście niezwyklej urody. Kocha się ona w naszym bohaterze już dawno. Kilka dni temu, trzeba trafia, rozstała się ze swoim chłopakiem, z którym była tylko datego, żeby zapomnieć o stałym kliencie jej baru. Tym razem jej wymarzony ukochany pyta o której kończy. Dalsza część dla dorosłych czytelników jest oczywista.

Każdy potrzebuje „barmana”.

Szczerze mówiąc, w każdej z opisanych wersji, barmanem bywa małżonek, ko-

chanka lub kochanek, rodzice, rodzeństwo, przyjaciel, psychiatra, a nawet obcy człowiek poznany w pociągu dalekobieżnym. Przez wiele miesięcy i lat nie potrzebujemy go. Ale nagle coś powoduje, że idziemy „do baru”. Może to być śmierć kogoś, rozwód, porażka zawodowa i miliony innych spraw, których jak to się mówi „nie ogarniemy” sami. Samotność jest straszna. Nie bycie samym, ale samotność, która paradoksalnie jest możliwa w tłumie ludzi, niczym śmierć w wyniku utopienia na pustyni.

Pomyślmy czy mamy „barmana” wśród 845 kontaktów w komórce i 1234 „znajomych” na FB. Warto żeby powiedział: „Witaj Wojtek. To co zawsze?”

dr hab. Wojciech Szczęsny, prof. UMK

Quorum sensing

wykład wygłoszony podczas Dyplomatorium absolwentów analityki medycznej i kosmetologii

Krzysztof Skowron

Szanowna pani Rektor, panie Dziekanie, panie Prezydencie, Szanowni Goście, a przede wszystkim Wy, drodzy absolwenci naszego Wydziału.

To dla mnie wielki zaszczyt móc przed Wami wystąpić w tak ważnym dla Was dniu. Zastanawiałem się nad wyborem tematu wykładu na tak podniosłą uroczystość i stwierdziłem, że nie może być nic lepszego niż wykład o umiejętności poro-

zumiewania się w celu realizacji konkretnych założeń i osiągnięcia wytyczonych celów. Z tego względu chciałbym przybliżyć Państwu zagadnienie, którym jest *quorum sensing*, a więc sposób „rozmowy” pomiędzy drobnoustrojami. Oczywiście nie są to rozmowy wykorzystujące język i słowa, jakie znamy, ale bazują one na cząsteczkach chemicznych.

Zanim zgłębimy zagadnienia związane z *quorum sensing*, zastanówmy się naj-

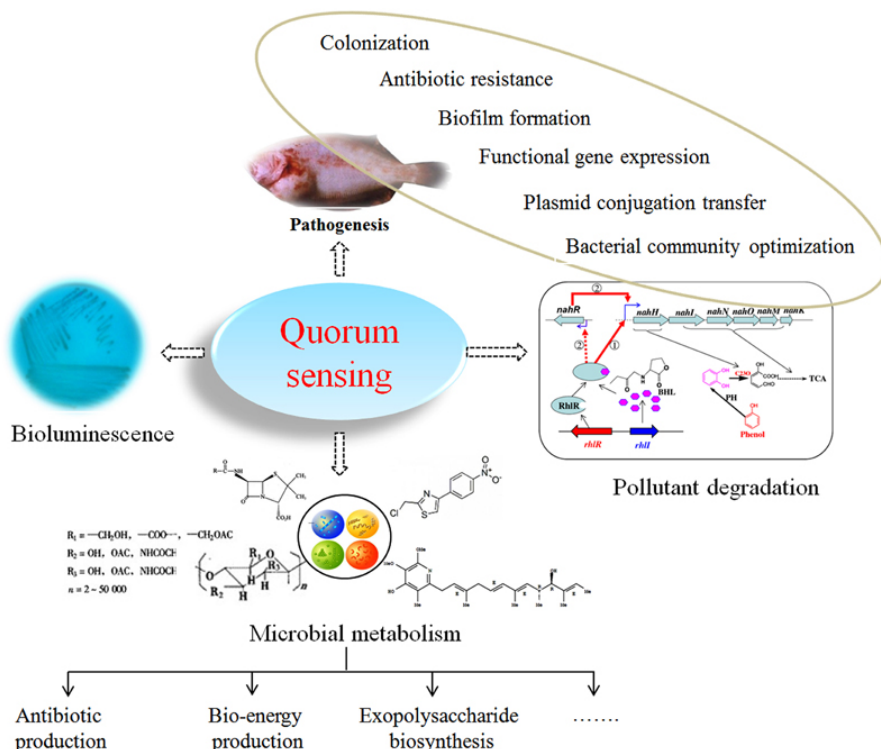
pierw w jakim celu ludzie zaczęli komunikować się werbalnie. Oczywiście można powiedzieć, że mowa powstała w celu przekazywania dziedzictwa kulturalnego, tradycji i religii. Sądzę jednak, że u podstaw rozwoju języka, spoczywają znacznie prostsze i bardziej prozaiczne powody. Ludzie chcieli sobie przekazać informacje o tym czego należy się bać, przed czym uciekać, z czym i w jaki sposób walczyć, jak polować, zdobywać pożywienie oraz jak wykonywać najprostsze narzędzia, a także jak rozpalic i podtrzymać ogień. To właśnie te przesłanki spowodowały, że ludzie odczuli potrzebę porozumiewania się. Bardzo podobnie jest w przypadku drobnoustrojów. Drobnoustroje także zaczęły się komunikować po to, aby przeprowadzić i zsynchronizować podstawowe funkcje fizjologiczne i metaboliczne. W tym właśnie celu wykształciły swój „chemiczny język” za pomocą którego porozumiewają się zarówno z przedstawicielami tego samego, jak i innych gatunków. Językiem tym jest właśnie zjawisko *quorum sensing*, czyli mechanizm regulacji ekspresji genów w populacji bakterii, w odpowiedzi na zmiany liczby komórek (gęstości populacji), obejmujący wytwarzanie przez komórki bakterii cząsteczek sygnałowych zwanych autoinduktorami i ich akumulację w środowisku wzrostu, rozpoznawanie tych sygnałów przez białka receptorowe, a w końcowym efekcie globalną, skoordynowaną odpowiedź komórek populacji w postaci zmiany ekspresji genów.

Historia badań nad *quorum sensing* sięga lat 60-tych XX wieku, a w ich przebiegu szczególnie ważne są dwie daty. Pierwszą z nich jest rok 1979, w którym to Nealson i Hastings badali zjawisko bioluminescencji bakterii *Vibrio fischeri* i zaobserwowali, że są one zdolne do wytwarzania światła tylko wtedy, kiedy znajdują się w odpowiednich narządach niektórych kałamarnic lub ryb (Rys. 1).

W narządach tych jest dużo substancji odżywczych dla bakterii, dzięki czemu szybko uzyskują one znaczne zagęszczenie populacji. Z kolei gdy bakterie te przebywały w środowisku morskim, w którym dostępność substancji odżywczych jest znacznie niższa a osiągnięcie dużej liczby komórek w populacji znacznie utrudnio-

Rys. 1 Zjawisko bioluminescencji bakterii *Vibrio fischeri* w narządach kałamarnicy, źródło: https://mmg-233-2014-genetics-genomics.fandom.com/wiki/Bacterial_Bioluminescence

Rys. 2 The various phenotypes regulated by autoinducer-induced QS systems, źródło: <https://doi.org/10.3389/fmicb.2015.01535>

ne, zjawiska bioluminescencji nie obserwowano. Z powyższych obserwacji badacze wysnuli wnioski, że musi istnieć jakiś związek, który łączy liczbę drobnoustrojów z ich zdolnością do bioluminescencji. Ten związek odkryto w 1981 roku. Były to cząsteczki sygnałowe zwane autoinduktorami. Przeprowadzono eksperyment polegający na tym, że do hodowli zawierającej małą liczbę bakterii *Vibrio fischeri* dodano wysokie stężenie oczyszczonych autoinduktorów. Spowodowało to, że chociaż bakterie te były mało liczne, a populacja mało zagęszczona, to efekt bioluminescencji się pojawił.

Można sobie w tym miejscu zadać pytanie: Po co bakterie wykształciły zjawisko quorum sensing? Zjawisko quorum sensing służy drobnoustrojom do regulowania bardzo wielu ważnych funkcji metabolicznych i fizjologicznych. Może to być chociażby wspomniana bioluminescencja, ale może być to także: synteza antybiotyków, wytwarzanie czynników wirulencji, inwazyjność, oporność na antybiotyki, tworzenie biofilmu, sporulacja, koniugacja, oddziaływania symbiotyczne lub antagonistyczne i wiele innych (Rys. 2). Dzięki *quorum sensing* bakterie mogą w sposób „świadomy” zdecydować kiedy zaatakować organizm i ujawnić się przed układem odpornościowym, aby jak najskuteczniej wywołać zakażenie. Zjawisko jednak jest także wykorzystywane do dobrych celów, jak chociażby koordynowanie rozkładu substancji zanieczyszczających środowisko naturalne.

Chciałbym Państwu także po krótko przybliżyć mechanizm działania quorum sensing. Niezależnie od tego czy bakterii jest w środowisku mało, czy też dużo, produkują one wspomniane cząstki sygnałowe. Autoinduktory kumulują się w środowisku wzrostu drobnoustrojów, jednak kiedy komórek bakteryjnych jest niewiele, to stężenie autoinduktorów również jest niskie i w takim przypadku nie obserwujemy żadnego efektu. Jednocześnie jest to dla bakterii sygnał do namnażania się i zwiększenia liczebności populacji. Każda z nowopowstałych komórek wytwarza swoiste autoinduktory, w związku z czym również stężenie cząstek sygnałowych w środowisku wzrostu bakterii będzie się zwiększało aż do momentu osiągnięcia stężenia progowego, który wywoła odpowiedź w postaci zmiany ekspresji określonych genów. U bakterii Gram-ujemnych autoinduktory stanowią acylowane laktony homoseryny, które są cząsteczkami łatwo dyfundującymi zarówno do środowiska wzrostu, jak i z tego środowiska do wnętrza komórki.

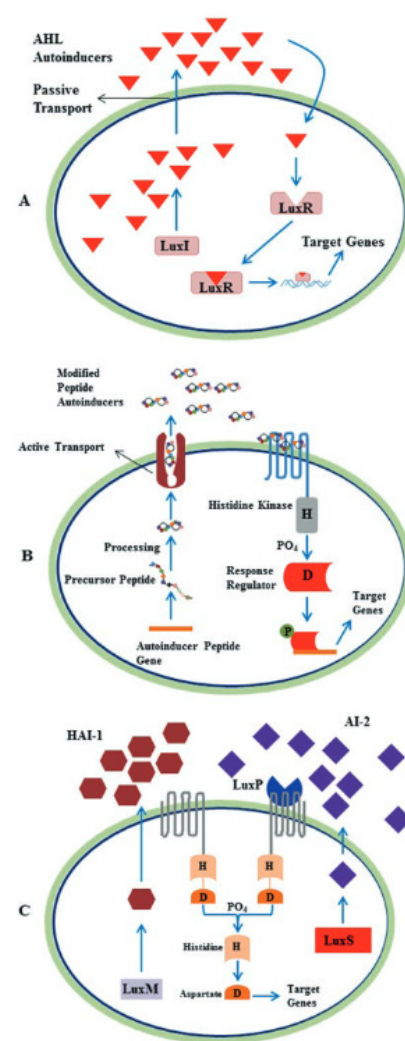
Taka cząsteczka dyfundując do wnętrza komórki łączy się z białkiem receptorowym, które jednocześnie spełnia funkcję białka regulatorowego. Białko to zmienia swoją konformację, ulega multimeryzacji i przyłącza się do obszaru promotorowego danego genu, regulując jego ekspresję. Dochodzi do transkrypcji fragmentu DNA na mRNA, a następnie translacji i powstania określone białek, w tym też białek odpowiedzialnych za syntezę autoinduktorów, które dalej kumulują się w środowisku (Rys. 3).

U bakterii Gram-dodatnich proces ten wygląda nieco inaczej. W tym przypadku cząsteczką sygnałową jest oligopeptyd powstający z peptydu prekursorowego, w wyniku jego enzymatycznego skrócenia. Powstały w ten sposób oligopeptyd transportowany jest przez białko transportowe zależne od ATP na zewnątrz komórki, do środowiska i następnie w tym środowisku się kumuluje. Gdy stężenie autoinduktora przekroczy stężenie progowe, przyłącza się on do białka receptorowego. Najczęściej białkiem tym jest kinaza histydynowa, która po połączeniu z oligopeptydem ulega fosforylacji, zapoczątkowuje cały szereg procesów fosforylacji/defosforylacji białek pośredniczących, aż wreszcie dochodzi do fosforylacji białka regulatorowego, które podobnie jak autoinduktor bakterii Gram-ujemnych przyłącza się do promotora danego genu, powoduje przepisanie informacji na mRNA, a następnie zsyntetyzowanie białek np. enterotoksyn.

Niektóre bakterie, np. *Vibrio harveyi*, wytworzyły zdolność do porozumiewania się z bakteriami innych gatunków za pomocą uniwersalnego autoinduktora. Bakterie produkują cały szereg różnych metabolitów. W jaki sposób możemy więc ustalić, że dana cząstka jest autoinduktorem. Musi ona spełniać cztery zasadnicze kryteria:

- synteza takiej cząsteczki powinna zachodzić w warunkach fizjologicznych w odpowiedzi na zmiany warunków środowiska,
- cząsteczka ta powinna akumulować się zewnątrzkomórkowo i być rozpoznawana przez specyficzne białko receptorowe,
- przekroczenie stężenia progowego przez taką cząsteczkę powinno wywoływać skoordynowaną odpowiedź całej populacji lub jej większości,
- fizjologiczna i metaboliczna odpowiedź komórek populacji powinna obejmować inne aktywności niż te, które są związane z detoksyfikacją lub wykorzystaniem tej cząsteczki jako źródła energii.

Oprócz tego, że istnieje takie zjawisko jak quorum sensing istnieje zjawisko od-

Rys. 3 Types of bacterial quorum sensing systems. (a) Gram-negative bacteria, (b) Gram-positive bacteria, (c) the *V. harveyi* quorum sensing circuit, źródło: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-981-32-9409-7.pdf>

wrotne. Jest to *quorum quenching*, czyli wy-ciszenie autoinduktorów. Może ono przebiegać z wykorzystaniem odpowiednich enzymów rozkładających autoinduktory, albo z wytwarzaniem cząstek, które będą blokowały przyłączanie się autoinduktorów, albo te autoinduktory mogą stanowić substancje pokarmowe dla innych drobnoustrojów. Zjawisko to ma wielki potencjał do zastosowania w walce z zakażeniami.

Kończąc, chciałbym bardzo serdecznie podziękować Państwu za uwagę i korzystając z okazji chciałbym życzyć Wam drodzy absolwenci, abyście byli trochę jak bakterie. Żebyście umieli bardzo szybko adaptować się do nowych warunków, umieli sprostać nowym wyzwaniom i oczekiwaniom, a także umieli się porozumieć i współdziałać. Jedyne czego nie chciałbym Wam życzyć, to żebyście byli wirulentni i inwazyjni wobec ludzi, których spotkacie na swojej drodze.

dr hab. Krzysztof Skowron, prof. UMK pracuje w Katedrze Mikrobiologii

Znaczenie psychobiotyków we wspomaganiu leczenia zaburzeń funkcjonowania układu nerwowego oraz ich wpływ na oś jelito-mózg

wykład z „Medycznej Środy”

Katarzyna Grudlewska-Buda

Wstęp

Dobrostan emocjonalny to ważny element zdrowia człowieka w każdym wieku. Współczesne społeczeństwo narażone jest na stres, czy niepokój niemal każdego dnia.

Obserwuje się, że każdego roku w USA na choroby psychiczne choruje wiele osób, co niesie ze sobą skutki zdrowotne oraz finansowe. W ostatnich latach widoczne jest zwiększone zainteresowanie społeczeństwa tematem osi jelitowo-mózgowej, jej funkcjonowaniem oraz wpływem na poszczególne jednostki chorobowe. Od niedawna prowadzone są badania nad oddziaływaniem probiotyków na oś mózgowo-jelitową i poprzez nią na zdrowie pacjentów z zaburzeniami o podłożu psychicznym. Kluczowym aspektem dla zachowania zdrowia psychicznego jest dwustronna komunikacja między jelitami a mózgiem. Najnowsze doniesienia informują o wpływie po-

średnim lub bezpośrednim mikrobiomu na zaburzenia lękowe i depresyjne. Wykazano również związek dysbiozy jelitowej m.in. na zaburzenia ze spektrum autyzmu, choroby neurodegeneracyjne, tj. chorobę Parkinsona i chorobę Alzheimera, czy anoreksję [1, 2].

Rosnące zainteresowanie psychobiotykami i zdrowiem psychicznym stawia przed nauką wiele pytań, które w większości nadal pozostają bez odpowiedzi. W niniejszej pracy zebrano najważniejsze informacje dotyczące wpływu psychobiotyków na oś jelitowo-mózgową w wybranych jednostkach chorobowych (depresja, choroba Alzheimera, choroba Parkinsona).

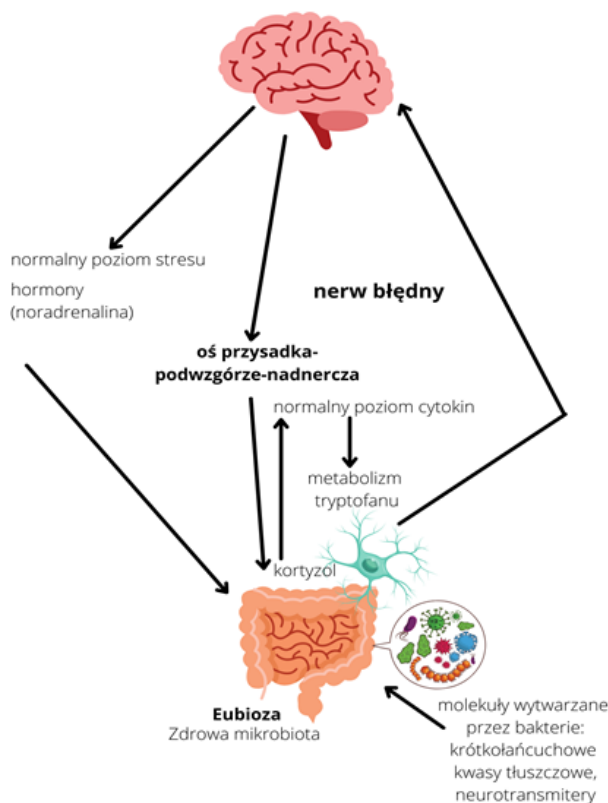
Probiotyki i psychobiotyki

Probiotyki, definiowane przez Organizację Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz Światową Organizację Zdrowia (WHO), to żywe mikroorganizmy, które podawane w odpowiednich ilościach (około 1×10^9 komórek/dobę) przynoszą korzyść organizmowi gospodarza. Probiotyki stosuje się najczęściej w celu wspomagania leczenia, szczególnie w trakcie antybiotykoterapii i/lub zaraz po jej zakończeniu. Nowe określenie – psychobiotyki dotyczy probiotyków oddziałujących pozytywnie na stan zdrowia pacjentów leczonych z powodu zaburzeń psychicznych. Psychobiotyki różnią się od probiotyków pod względem zdolności do wytwarzania lub stymulowania produkcji neuroprzekaźników, krótkołańcuchowych kwasów tłuszczowych, hormonów entero- i endokrynnych oraz cytokin przeciwzapalnych

[3]. Efektywność psychobiotyków przypisuje się ich oddziaływaniu na oś mikrobiota-jelita-mózg. Oś ta jest ciągłym, dwukierunkowym szlakiem komunikacji między mikrobiomem jelitowym, a ośrodkowym układem nerwowym. Droga eferentna biegnąca od ośrodkowego układu nerwowego jest ściśle związana z utrzymaniem homeostazy w organizmie i funkcjonowaniem jelit – kontroluje perystaltykę i ukrwienie przewodu pokarmowego. Mikrobiota może wpływać na funkcjonowanie układu nerwowego oraz na patogenezę i rozwój chorób związanych z układem nerwowym. Oba elementy osi są połączone między innymi poprzez jelitowy układ nerwowy, nerw błędny (X), układ odpornościowy, na drodze endokrynnej i metabolicznej (Rycina 1). We wszystkich połączeniach osi mózgowo-jelitowej w sposób bezpośredni lub pośredni uczestniczą mikroorganizmy zasiedlające jelita - mikrobiota jelitowa, którą tworzą bakterie, grzyby, wirusy i pierwotniaki [2, 3].

Mikrobiom jelitowy a zaburzenia układu nerwowego

Wykazano, że zaburzenia mikrobiomu jelitowego mogą prowadzić do nieprawidłowej odpowiedzi na stres oraz zaburzeń komunikacji osi mikrobiom-jelito-mózg, co w konsekwencji może prowadzić do rozwoju zaburzeń układu nerwowego. Nowe możliwości w leczeniu zaburzeń układu nerwowego stanowią psychobiotyki, które modulują mikrobiom jelitowy i wpływają pozytywnie na funkcjonowanie osi mikrobiota-jelita-mózg [4]. Istnieje wiele dowodów na poprawę stanu pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Przykładem jest zwiększenie stężenia neuroprzekaźników w jelitach, co może prowadzić do zmniejszenia stężenia tryptofanu w osoczu i pobudzenia komórek wyściółki jelita do uwalniania metabolitów, poprawiając tym samym dobrostan emocjonalny pacjentów [5]. Potencjał psychobiotyczny drobnoustrojów jest możliwy dzięki

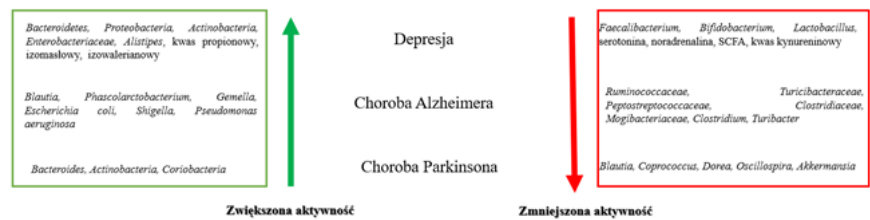
Rycina 1. Funkcjonowanie osi mikrobiota-jelita-mózg

takim oddziaływaniom jak: 1) reakcja na stres osi podwzgórze-przysadka-nadnercza (HPA) i zmniejszenie ogólnoustrojowego stanu zapalnego; 2) bezpośredni wpływ na układ odpornościowy; 3) wytwarzanie metabolitów (neuroprzekazniki, białka i krótkie łańcuchy kwasów tłuszczowych (SCFA)). Mikrobiota przewodu pokarmowego jest krytycznym czynnikiem w regulacji osi HPA w celu redukcji hormonu stresu - kortyzolu [6].

Psychobiotyki a wybrane zaburzenia układu nerwowego

Depresja to jedno z najczęstszych zaburzeń psychicznych, które charakteryzuje się obniżonym nastrojem i koncentracją, niską samooceną, zaburzeniami snu, brakiem zainteresowania. Istnieją dowody na to, że mikrobiota jelitowa osób z depresją jest odmienna od mikrobioty osób zdrowych. Osoby z depresją mają najczęściej zmniejszoną liczbę bakterii z rodzajów *Bifidobacterium* i *Lactobacillus* (Rycina 2). U pacjentów z depresją wykazano zwiększoną odpowiedź immunologiczną (IgA i IgM) na cztery z sześciu przebadanych bakterii Gram-ujemnych w porównaniu z grupą kontrolną oraz przeciwko lipopolisacharydom bakterii należących do prawidłowej mikrobioty. Dotychczasowe badania nad wpływem probiotykoterapii na progresję choroby dowodzą, że suplementacja powoduje zmniejszenie nasilenia objawów, poprawę funkcji poznawczych i wpływa na zmniejszenie stanu zapalnego [7]. Badania te potwierdzają potencjalną rolę probiotyków w zmniejszaniu ryzyka depresji i łagodzeniu jej objawów.

Choroba Alzheimerera to najczęściej występujące, przewlekłe zaburzenie neurodegeneracyjne. Charakteryzuje się zaburzeniami funkcji poznawczych i pamięci oraz stanowi około 60-70% wszystkich przypadków demencji. W chorobie Alzheimerera obserwuje się zmniejszenie liczebności i różnorodności bakterii w jelicie. U chorych obserwuje się zwiększenie liczebności bakterii z rodzaju *Bacteroidetes* oraz zmniejszenie liczby bakterii *Fusobacteriaceae*, *Firmicutes*, *Actinobacteria* i *Bifidobacterium* (Rycina 2). Zmniejszenie liczby bakterii jelitowych prowadzi do obniżenia stężenia hormonów jelitowych w osoczu, a to niesie ze sobą niekorzystne konsekwencje. Mikrobiom jelitowy pacjentów z chorobą Alzheimerera charakteryzuje się zredukowaną liczbą bakterii syntetyzujących maślan, a wyższą liczbą drobnoustrojów

Rycina 2. Udział mikroorganizmów oraz ich metabolitów w zaburzeniach układu nerwowego

pro-zapalnych co w konsekwencji może prowadzić do utraty funkcji poznawczych. Dysbioza mikrobiomu jelitowego bierze udział w powstawaniu i progresji choroby Alzheimerera również poprzez związek mikrobiomu jelit z produkcją włókien amyloidowych oraz fosforylacją białka Tau, stanami zapalnymi układu nerwowego, stresem oksydacyjnym, a także rozregulowaniem funkcjonowania neuroprzekazników [8]. Mikrobiota jelitowa może spowalniać progresję choroby poprzez wytwarzanie związków fenolowych, metabolizm błonnika do krótkołańcuchowych kwasów tłuszczowych. Dotychczasowe badania pozwalają wnioskować o pozytywnym wpływie bakterii probiotycznych na poprawę stanu psychicznego osób z wczesną postacią choroby Alzheimerera [9].

Choroba Parkinsona jest drugim najczęściej występującym zaburzeniem neuropsychiatrycznym. U pacjentów z chorobą Parkinsona mikrobiota jelitowa ulega zmianie. Odnotowano między innymi zmniejszenie liczebności bakterii z rodzaju *Prevotellaceae*, które uczestniczą m.in. w syntezie witaminy B1, a ta w uwalnianiu dopaminy. Spadek ten wiąże się z obniżonym wydzielaniem greliny w początkowym stadium choroby. Hormon ten odpowiada m.in. za wspomaganie prawidłowego funkcjonowania komórek dopaminergicznych. Chorzy mają zwiększoną liczbę bakterii należących do rodzaju *Bifidobacterium*, rodzina *Verrucomicrobiaceae*, w tym rodzaj *Akkermansia*, które rozkładają mucynę odpowiadającą za nawilżenie ściany jelita i tworzącą barierę między komórkami błonki, a powierzchnią światła jelita. Dysbioza mikrobioty jelitowej wpływa na progresję choroby Parkinsona, suplementacja lub leczenie wspomagające preparatami probiotycznymi może mieć korzystny wpływ na funkcjonowanie pacjentów. Dotychczas przeprowadzone badania wskazują, że suplementacja probiotykami pomaga w utrzymaniu równowagi mikrobiomu jelitowego oraz zmniejszaniu zapań czy bólów brzucha, a suplementacja probiotykami u osób ze zdiagnozowaną chorobą

Parkinsona jest dobrą praktyką wspomagającą leczenie [10, 11].

Od kilku lat rośnie zainteresowanie społeczeństwa zjawiskiem wpływu mikrobioty jelitowej na stan zdrowia i funkcjonowanie organizmu oraz możliwości jej modulacji w wybranych jednostkach chorobowych. Mikrobiom jelitowy jest bardzo rozbudowanym ekosystemem, który ze względu na znaczne rozmiary odgrywa ogromną rolę w wielu mechanizmach, które mają znaczenie w utrzymaniu homeostazy w organizmie. Dysbioza jelitowa często towarzyszy różnym jednostkom chorobowym, szczególnie tym współczesnym, na przykład otyłości, cukrzycy i depresji. Szczególną grupą probiotyków są psychobiotyki. Należą do nich szczepy bakterii probiotycznych, które oddziałują na organizm poprzez osłabienie jelitowo-mózgową i mogą wpływać na poprawę stanu zdrowia pacjentów cierpiących na zaburzenia o podłożu psychicznym. Wpływają one między innymi na szczelność jelita, syntezę neurotransmiterów i wybranych hormonów, pobudzenie wybranych receptorów oraz na niektóre szlaki metaboliczne [11]. Suplementacja psychobiotyki może być uzupełnieniem standardowej farmakoterapii.

Piśmiennictwo

1. National Alliance on Mental Illness (NAMI). *Mental Health By the Numbers*. 2021. Dostęp online: <https://www.nami.org/mhstats>.
2. Kong, X.-J.; Liu, J.; Li, J.; Kwong, K.; Koh, M.; Sukijthamapan, P.; Guo, J.J.; Sun, Z.J.; Song, Y. Probiotics and oxytocin nasal spray as neuro-social-behavioral interventions for patients with autism spectrum disorders: A pilot randomized controlled trial protocol. *Pilot Feasibility Stud.* 2020, 6, 20.
3. Sharma, R.; Gupta, D.; Mehrotra, R.; Mago, P. Psychobiotics: The Next-Generation Probiotics for the Brain. *Curr. Microbiol.* 2021, 78, 449–463.
4. Zhu, X.; Han, Y.; Du, J.; Liu, R.; Jin, K.; Yi, W. Microbiota-gut-brain axis and the central nervous system. *Oncotarget* 2017, 8, 53829–53838.
5. Desbonnet, L.; Garrett, L.; Clarke, G.; Bienenstock, J.; Dinan, T.G. The probiotic *Bifidobacteria infantis*: An assessment of potential antidepressant properties in the rat. *J. Psychiatr. Res.* 2008, 43, 164–174.
6. Sandhu, K.V.; Sherwin, E.; Schellekens, H.; Stanton, C.; Dinan, T.G.; Cryan, J.F. Feeding the microbiota-gut-brain axis: Diet, microbiome, and neuropsychiatry. *Transl. Res.* 2016, 179, 223–244.

7. Aizawa, E.; Tsuji, H.; Asahara, T.; Takahashi, T.; Teraishi, T.; Yoshida, S.; Ota, M.; Koga, N.; Hattori, K.; Kunugi, H. Possible association of Bifidobacterium and Lactobacillus in the gut microbiota of patients with major depressive disorder. *J. Affect. Disord.* 2016, 202, 254–257.

8. Dalile, B., Van Oudenhove, L., Vervliet, B., and Verbeke, K. (2019). The role of short-chain fatty acids in microbiota-gut-brain communication. *Nat. Rev. Gastro Hepat.* 16, 461–478

9. Bonfili, L.; Cecarini, V.; Berardi, S.; Scarpona, S.; Suchodolski, J.S.; Nasuti, C.; Fiorini, D.; Boarelli, M.C.; Rossi, G.; Eleuteri, A.M. Microbiota modulation counteracts Alzheimer's disease progression influencing neuronal proteolysis and gut hormones plasma levels. *Sci. Rep.* 2017, 7, 2426.

10. Cassani, E.; Privitera, G.; Pezzoli, G.; Pusani, C.; Madio, C.; Iorio, L.; Barichella, M. Use of probiotics for the treatment of constipation in Parkinson's disease patients. *Minerva Gastroenterol. Dietol.* 2011, 57, 117–121.

11. Skowron, K.; Budzyńska, A.; Wiktorczyk-Kapichke, N.; Chomacka, K.; Grudlewska-Buda, K.; Wilk, M.; Wałęcka-Zacharska, E.; Andrzejewska, M.; Gospodarek-Komkowska, E. The Role of Psychobiotics in Supporting the Treatment of Disturbances in the Functioning of the Nervous System - A Systematic Review. *Int. J. Mol. Sci.* 2022, 23, 7820. <https://doi.org/10.3390/ijms23147820>

dr n. med. Katarzyna Grudlewska-Buda jest adiunktem w Katedrze Mikrobiologii

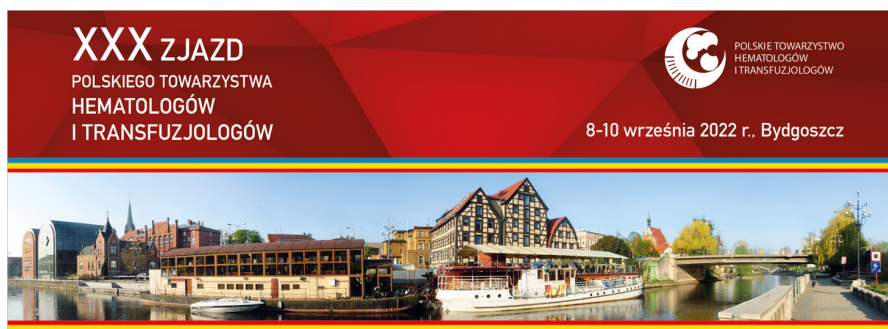
Jubileuszowy XXX Zjazd Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów w Bydgoszczy

Jan Styczyński

8 września w Wielkiej Brytanii zmarła królowa Elżbieta II, 10 września w Nowym Jorku Iga Świątek wygrała turniej wielkoszlemowy US Open, a w dniach 8-10 września w Bydgoskim Centrum Wystawienniczo-Targowym odbył się jubileuszowy XXX Zjazd Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów (PTHiT): po raz pierwszy w Bydgoszczy, po raz pierwszy zorganizowany przez ośrodek pediatryczny. Zjazd został zorganizowany przez Klinikę Pediatrii, Hematologii i Onkologii, a Przewodniczącym Komitetu Naukowego i Organizacyjnego był prof. Jan Styczyński.

Prof. Jan Styczyński i prof. Iwona Hus, prezes Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów

W zjeździe uczestniczyło ponad 1100 osób, którzy wzięli udział w 36 sesjach naukowych i 22 sesjach satelitarnych. Wykłady wygłosiło ponad 130 wykładowców, a nadesłano dodatkowo 151 prac naukowych na zjazd. Zjazd został zorganizowany z udziałem formy Eleven. Uczestnicy porównywali zjazd z podobnymi spotkaniami na szczeblu międzynarodowym, jednoznacznie stwierdzając, że był na wyższym poziomie. Nawiązując do zasad panujących na zjeździe Amerykańskiego Towarzystwa Hematologii (ASH), można określić, że był to zjazd i wystawy (przez analogię do: Meeting and Exposition).

W zjeździe uczestniczyli hematolodzy, hematolodzy dziecięcy, transfuzjologzy, immunolodzy, genetycy, mikrobiolodzy, osoby pracujące w laboratoriach naukowych i diagnostycznych, w tym diagnostyki laboratoryjnej, co podkreślało interdyscyplinarność pracy w hematologii i transfuzjologii, a także interdyscyplinarność wielu sesji, jak i całego zjazdu. Była też grupa rezydentów i studentów. Patronat nad zjazdem objął Rektor UMK, a patronat medialny portal hematoonkologia.pl i czasopismo Towarzystwa „Acta Haematologica Polonica”.

Podczas zjazdu odbyło się kilka sesji z udziałem wykładowców zagranicznych, w tym Sesja EHA (European

Hematology Association) z udziałem wykładowcy z Kijowa. Nasza Klinika, w latach 2015-2020 prowadziła program transplantacji szpiku dla dzieci ukraińskich, a prof. Styczyński uczestniczył w programie szkoleń transplantacyjnych dla lekarzy ukraińskich. W roku 2022 do Kliniki przyjeźliśmy łącznie 16 dzieci z Ukrainy, na różnych etapach leczenia onkologicznego i transplantacyjnego.

W zjeździe uczestniczył Sekretarz EBMT (Europejskie Towarzystwo Przeszczepiania Szpiku i Krwi), który wygłosił referat o aktywności transplantacyjnej w chorobach autoimmunizacyjnych. Wykład inauguracyjny „Uczelnie wyższe: wczoraj, dziś i jutro” wygłosił prof. Jan Styczyński.

Zjazd to najważniejsze naukowe i edukacyjne wydarzenie każdego Towarzystwa naukowego. Ten zjazd pokazał jaki postęp dokonał się w hematologii i transfuzjologii. W dniach 8-10 września 2022 r. Bydgoszcz stała się stolicą polskiej hematologii i transfuzjologii. Wspólnie omawiano sukcesy i porażki, problemy i nadzieje PTOHD. Podobnie jak podczas Zjazdu Polskiego Towarzystwa Onkologii i Hematologii Dziecięcej w czerwcu br, uczestnicy zgodnie uznali, że Bydgoszcz to jedno z najpiękniejszych miast Polski.

prof. dr hab. Jan Styczyński jest kierownikiem Katedry Pediatrii, Hematologii i Onkologii

1st TRC Meeting Valtellina 8-10 October 2022

Mariusz Kowalewski

W dniach 8-10 października, w małowniczym Sondrio na północy Włoch, odbyło się pierwsze spotkanie Thoracic Research Centre (TRC) pod patronatem Pani Rektor ds. Collegium Medicum, prof. Kornelii Kędziory-Kornatowskiej.

Grupa naukowa TRC działa w ramach struktur Collegium Medicum UMK jako Centrum Badań Naukowych Chorób Klatki Piersiowej i zrzesza unikalne zespoły klinicystów, badaczy i ekspertów technologicznych z Polski oraz jednostek zagranicznych - Niderlandów Włoch, Izraela i Wielkiej Brytanii (www.trc.org.pl), które opracowują i realizują zorientowane na pacjenta, ukierunkowane rozwiązania w złożonej opiece i o problematyce chorób klatki piersiowej. Zebranie specjalistów z różnych dziedzin: kardiocirurgów, kardiologów, intensywiści i badaczy, umożliwi opracowanie dynamicznych i transformacyjnie dostępnych rozwiązań, które odpowiadają na wcześniejszą niezaspokojone potrzeby opieki nad pacjentem.

Podczas spotkania przedstawiono koncepcję i strukturę TRC, a także przedyskutowano aktualnie prowadzone projekty i najnowsze badania prezentowane na międzynarodowych kongresach. Sesja naukowa obejmowała stymulującą dyskusję na liczne tematy sercowo-na-

Uczestnicy pierwszego spotkania Thoracic Research Centre w Sondrio

czyniowe: Extracorporeal Membrane Oxygenation - pozaustrojowa oksygenacja membranowa (ECMO), strategie rewaskularyzacji w niewydolności serca, minimalnie inwazyjne operacje kardiologiczne, arytmie i ablacje, oraz sztuczną inteligencję w medycynie. Wśród licznego grona wykładowców znaleźli się:

- Profesor Roberto Lorusso – pracownik Kliniki Kardiologii UMC+ w Maastricht, dyrektor Programu Po-

zaustrojowego Podtrzymywania Życia (ECLS), profesor kardiologii na Uniwersytecie w Maastricht i Instytutu CARIM. Jego grupa badawcza koncentruje się na mechanicznym wspomaganiu krążenia, minimalnie inwazyjnej chirurgii zastawkowej, chirurgii wieńcowej, zastosowaniu krążeniu pozaustrojowego, powikłaniach ostrego zawału mięśnia sercowego, chorobie zastawkowej serca, badaniach przedklinicznych i klinicznych. Autor ponad 600 publikacji w tym pierwszych na świecie wytycznych dotyczących zastosowania ECMO we wstrząsie kardiogenym.

- Profesor Piotr Suwalski - Kierownik Oddziału Kardiologii szpitala MSWiA, inicjator wprowadzenia transportu śmigłowcem Lotniczego Pogotowia Ratunkowego pacjentów podłączonych do ECMO w czasie pandemii COVID-19. Członek prestiżowej grupy Cardiovascular Nucleus, European Society of Cardiology, prezydent ISMICS – międzynarodowego towarzystwa mało inwazyjnej kardiotorakochirurgii, autor ponad 150 publikacji.

Poza działalnością naukową TRC, członkowie grupy mentorują studentom w ramach Junior Heart Team TRC, aby umożliwić i przyspieszyć ich rozwój naukowy.

dr hab. Mariusz Kowalewski, prof. UMK pracuje na Wydziale Lekarskim CM UMK

Prof. Roberto Lorusso (Uniwersytet Maastricht, Niderlandy) wraz z Prof. Gennaro Martuccim (ISMETT, Palermo, Włochy) prezentują po raz pierwszy wyniki badania PROTECMO - porównanie strategii konserwatywnego i liberalnego przetaczania koncentratu krwinek czerwonych u pacjentów poddawanych terapii ECMO z powodu ciężkiej niewydolności oddechowej - opublikowanego 11.10.2022 w *Lancet Respiratory Medicine*, [https://www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600\(22\)00353-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600(22)00353-8/fulltext)

„Inicjatywa Doskonałości – Toruńskie Programy Letnie dla Studentów – Toruń Students Summer Programs – TSSP Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu”

Oliwia Kowalczyk, Maciej Kłosowski

Zakończyła się trzecia edycja konkursu „Inicjatywa Doskonałości – Toruńskie Programy Letnie dla Studentów – Toruń Students Summer Programs – TSSP Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu” organizowanego w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” (IDUB) na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Celem konkursu jest umożliwienie współpracy naukowej studentów zagranicznych uczelni, którzy wykazują aktywność naukową i silną motywację do realizacji zadań w wybranym projekcie badawczym. Współpraca jest realizowana w formie czterotygodniowego stażu naukowego, odbywanego przez studentów na Uniwersytecie w miesiącach letnich. Projekt przygotowywane są w ramach jednego z pięciu programów: 1) TSSP ExSci – Toruń Students Summer Program in Exact Sciences; 2) TABMED – Toruń and Bydgoszcz Medical Summer Program; 3) TSSP NatSci – Toruń Students Summer Program in Natural Sciences; 4) TELSP – Toruń Economic and Legal Summer Program; 5) THUS – Toruń Humanities and Social Sciences Summer Program.

W Collegium Medicum realizowany był program TABMED, koordynatorem projektu jest dr Oliwia Kowalczyk, adiunkt w Katedrze Kardiochirurgii (Zespół Naukowo-Dydaktyczny Komunikacji Medycznej), zastępcą koordynatora jest mgr Maciej Kłosowski, asystent w Katedrze Geriatrii (Zakład Biochemii i Biogerontologii). Do tegorocznej edycji zakwalifikowanych zostało 9 projektów zgłoszonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych CM UMK, w których uczestniczyło 15 studentów:

1. dr hab. Anna Bajek, prof. UMK, Katedra Urologii i Andrologii „BACs extracted from biowaste for medical applications”, studenci: Francesco Barletta, Iginio Foglia (Włochy).

2. dr Łukasz Fijałkowski, Katedra Chemii Organicznej „New drugs active in the nervous system design - molecular modeling phase study”, student: Hosea Kiphoech (Kenia).

3. dr Oliwia Kowalczyk, Katedra Kardiochirurgii “Virtual and augmented reality in

Gospodarze i uczestnicy konkursu „Inicjatywa Doskonałości – Toruńskie Programy Letnie dla Studentów – Toruń Students Summer Programs – TSSP Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu” w Bydgoszczy

doctor-patient communication in the diagnosing process”, studenci: Abidur Rahman (Bangladesz), Brigitte Onyango (Kenia).

4. dr Oliwia Kowalczyk, Katedra Kardiochirurgii “The impact of educational interventions on awareness, knowledge, and implementation of breast cancer prevention screenings”, studenci: Innocent Dike (Nigeria), Mobtahal Omer (Sudan).

5. dr hab. Mariusz Kozakiewicz, prof. UMK, Katedra Geriatrii „The use of flow cytometry to evaluation of expression of protein involved in epigenetic processes in patients with chronic heart failure”, studenci: Gaye Sisdag (Turcja), Tobi Olaide (Nigeria).

6. dr hab. Mariusz Kozakiewicz, prof. UMK, Katedra Geriatrii “Assessment of selected pro and anti-inflammatory parameters in patients with neurodegenerative diseases”, student Faith Yatic (Kenia).

7. dr hab. Mariusz Kozakiewicz, prof. UMK, Katedra Geriatrii “Cytometric cell analysis - from basic rules to proper cell phenotype assessment”, student Taye Owoputi (Nigeria).

8. dr hab. Alicja Nowaczyk, prof. UMK, Katedra Chemii Organicznej “Application of Computer-Aided Drug Design in pharmaceutical research”, student Barasa Bristone (Kenia).

9. dr hab. Artur Słomka, prof. UMK, Katedra Patofizjologii „Effect of Silybum marianum extracts on the behavior of viscoelastic parameters of ROTEM® in the blood of healthy volunteers”, student Iris Plaku (Albania), Katarzyna Siemiątkowska (Polska – CM UMK).

W ramach programu zorganizowanych zostało 7 spotkań organizacyjnych i kulturalnych, studenci poza pracami w wybranych projektach, uczestniczyli również w dodatkowych wykładach oraz warsztatach prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych CM UMK:

1. mgr Maciej Kłosowski (Katedra Geriatrii) wykład pt. „Flow Cytometry - Powerful tool for cell analysis. From basic rules to proper experiment preparation”.

2. dr Oliwia Kowalczyk (Katedra Kardiochirurgii), dr hab. Anna Bajek, prof. UMK (Katedra Urologii i Andrologii) warsztaty pt. „Overwhelming knowledge and notes. Best strategies for students’ noting skills”.

3. dr hab. Alicja Nowaczyk, prof. UMK (Katedra Chemii Organicznej) warsztaty pt. „How do drugs work. The concept of biological activity – structure relationship”.

4. dr Anna Wołowicz (Katedra Geriatrii) wykład pt.: “The role of epigenetics and environmental factors in neurodegeneration”.

Studenci efektywnie wykorzystali zaofiarowane im czas oraz możliwości, skrupulatnie i z zaangażowaniem realizując wszystkie założenia wybranych przez nich projektów. Udział w projektach umożliwił im zarówno zapoznanie się ze specyfiką pracy naukowej prowadzonej w różnych jednostkach naszej Uczelni, jak również pozwolił na poznanie podstaw wielu skomplikowanych metod badawczych. Studenci wspierani przez swoich opiekunów w sposób kompleksowy wykonali powierzone im zadania, począwszy od teoretycznej analizy podstaw projektów i postawienie tezy, przez prawidłowe zebranie wyników i ich analizę, po wyciągnięcie odpowiednich wniosków podsumowujących przeprowadzone prace i doświadczenia. Oprócz pracy naukowej studenci z chęcią spędzali wolny czas uczestnicząc w licznych wycieczkach, umożliwiających im poznanie urokliwych miejsc naszego regionu. Atrakcje takie jak zwiedzanie Muzeum Mydła i Historii Brudu, rejs Bydgoskim Tramwajem Wodnym, czy zwiedzanie toruńskiej starówki z przewodnikiem, połączone z wizytą w Muzeum Piernika spotkały się z ogromną aprobatą uczestników, pozwalając im zarówno na zwiedzanie, jak i wspólną integrację. Zadowolenie studentów, wyrażone licznymi pozytywnymi komentarzami i emocjami

opisującymi zarówno pracę nad realizacją projektów i zebrane doświadczenie, jak i możliwość poznania naszej Uczelni i nawiązania nowych znajomości świadczą o sukcesie tegorocznej edycji programu TABMED, jak i zdecydowanie ukazują potrzebę dalszego rozwijania programu w przyszłych latach.

My internship experience was life-changing, interesting, and fun. If I were to turn back time to have the whole experience again I would. (Faith Yatic)

dr Oliwia Kowalczyk jest adiunktem w Klinice Kardiochirurgii, natomiast mgr Maciej Kłosowski asystentem w Katedrze Geriatrii

Gospodarze i uczestnicy konkursu „Inicjatywa Doskonałości – Toruńskie Programy Letnie dla Studentów – Toruń Students Summer Programs – TSSP Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu” w Toruniu

Staż studentki z Belgii w ramach IFMSA

Kyna Rigouts - studentka III roku licencjatu nauk biomedycznych (3rd Bachelor of Biomedical Sciences) z Uniwersytetu w Antwerpii (University of Antwerp, Belgia) - w ramach Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny (The International Federation of Medical Students Associations, IFMSA) przebywała na stażu w Katedrze Mikrobiologii Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w dniach od 5 do 29.07.2022 roku.

Staż obejmował teoretyczne i praktyczne zapoznanie z podstawowymi technikami stosowanymi w mikrobiologii klasycznej, biologii molekularnej oraz zaznajomienie z zasadami funkcjonowania mikrobiologicznego laboratorium diagnostycznego funkcjonującego w ramach Zakładu Mikrobiologii Klinicznej Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy i procedurami diagnostycznymi w nim stosowanymi.

Tutorami stażu byli: dr hab. inż. Krzysztof Skowron, prof. UMK i dr Ka-

tarzyna Grudlewska-Buda, a dodatkową opiekę sprawowały: dr Anna Budzyńska, dr Joanna Kwiecińska-Piróg oraz mgr Natalia Wiktorczyk-Kapischke.

Studentka wykazywała ogromne zainteresowanie naszą pracą i chętnie brała udział we wszystkich proponowanych badaniach, w tym ujętych poza przygotowanym programem. Dla obu stron był to miło spędzony czas i wzbogacił nas o kolejne doświadczenie w ramach komunikacji interpersonalnej.

Due to IFSMA, I went on a month long exchange to Poland to broaden my lab skills and learn more about different cultures. Together with the other exchange students we explored several cities, including Bydgoszcz, and tried some of the foods Poland had to offer. There were some cultural differences but that was what I found so interesting. To see how different yet the same we are.

I am currently ending my third bachelor Biomedical Sciences in Belgium where I had a microbiology course this year. Here in Poland, I learnt more about that course, in both the clinical and molecular parts.

I started my internship at the Department of Antimicrobial Activities Assessment, part of the Department of Microbiology, Faculty of Pharmacy, L. Rydygier Collegium Medicum in Bydgoszcz, Nicolaus Copernicus University in Toruń. The Employees of the Department familiarized me with molecular techniques used in microbiology, including the identification of microorganisms using

the PCR technique, determination of the number of microorganisms in a sample using the qPCR method, DNA and RNA isolation, and the evaluation of the expression of selected genes. I was also familiarized with the PFGE method as the gold standard for assessing the genetic similarity of microorganisms. I was also shown the methods used in classical microbiology. I got acquainted with different types of microbiological media, I performed various types of inoculations, assessed the antibiotic resistance of microorganisms by the disk-diffusion method and with the use of concentration gradient strips. I also assessed the microbiological cleanliness of the air, surfaces, clothes, hands and tested myself for the carriage of *Staphylococcus aureus*. Some of those things, I had only learned about in theory when I had the class back in Belgium. Others were completely new to me. However, the employees of the Department paid me a lot of attention and explained everything exactly. So it wasn't like I was being thrown into

the deep end when starting on an experiment. They gave me slides, courses, articles, etc. to make sure I could understand what exactly I was going to be doing and why. And if something wasn't clear, I could just ask someone and they would explain. It was absolutely wonderful.

The last week of my internship I spent exploring the secrets of microbiological diagnostics. I was shown the methods of handling various clinical materials, I was taught to choose the appropriate media and to perform inoculations. I was introduced to various methods of identifying microorganisms isolated from clinical samples, including the MALDI TOF MS method. Thanks to the courtesy of the Department's employees, I was able to familiarize myself with the entire diagnostic path - from delivering the sample to the laboratory to issuing the result.

During my intership I learned everything hands on, which is an amazing experience to have. They showed me how to do an experiment, explaining as it progressed what was happening and why and then it was my turn to perform. There was never a dull moment in the lab. I even learned during the recognition of bacteria that the *Proteus spp.* smells very similar to when you enter a chocolate shop in my country. So even if I was far from home, I still had that memory to think back of ;-)

All in all, I loved it in Poland; inside and outside of the lab. I learned a lot and I would recommend it to anyone thinking of doing an exchange or even doing an internship in the Department of Microbiology.

Kyna Rigouts

Staż wakacyjny studentek analityki medycznej w chorwackiej Puli

Kinga Gawłowska, Dagmara Fydrych, Natalia Gondek

W pracowni transfuzjologii

Praktyki wakacyjne organizowane w ramach Programu Erasmus+ mają bardzo duże znaczenie w rozwoju studentów, ponieważ są jedną z nielicznych możliwości znacznego poszerzenia wiedzy w zakresie pracy w medycznym laboratorium diagnostycznym w innym kraju, nabycia umiejętności praktycznych oraz udoskonalenia zdolności językowych.

Jesteśmy studentkami czwartego roku analityki medycznej Wydziału Farmaceutycznego Collegium Medicum UMK, które miały możliwość odbycia stażu w ramach Programu Erasmus+ w chorwackim szpitalu w Puli. Miesiąc lipiec poświęciliśmy na realizację śródrocznych praktyk, ten czas spędziliśmy głównie w pracowni hematologii oraz serologii. Natomiast sierpień był miesiącem wolontariatu, w tym czasie poznaliśmy pozostałe pracownie, min. pracownie biochemii, analityki ogólnej oraz rejestrację i punkt pobrania materiału biologicznego do badań. Przez cały ten czas zdobywałyśmy wiedzę na temat obsługi aparatów diagnostycznych w poszczególnych pracowniach, zasad organizacji pracy w laboratorium oraz przygotowania próbek materiału biologicznego.

Pula to miasto znajdujące się na południu półwyspu Istria nad Morzem Adriatyckim w Chorwacji. Jest położona w podobny sposób jak Rzym - na siedmiu wzgórzach. To miasto, które rozwija się w wielu dziedzinach. Jest jednocze-

śnie historyczne i progresywne. Jednym z najważniejszych zabytków, które można podziwiać w centrum miasta jest słynny rzymski amfiteatr. Jest nielicznym z zachowanych relikwów starożytnego Rzymu (pozostałe to rzymskie Koloseum i Amfiteatr w Al-Dżamm, we wschodniej Tunezji) i był miejscem organizowania walk gladiatorów. Obecnie poza funkcją turystyczną pełni rolę rozrywkową i kulturalną. Odbywa się w nim słynny festiwal filmowy, w którym miałyśmy okazję uczestniczyć. Na czas naszego pobytu miałyśmy możliwość wynajęcia pokoi w bardzo nowoczesnym akademiku w samym centrum miasta. Czas wolny aktywnie spędzałyśmy biegając w porcie, który mieścił się na obrzeżach miasta, pływałyśmy w Morzu Adriatyckim, oraz

Ocena rozmazów krwi obwodowej i szpiku kostnego

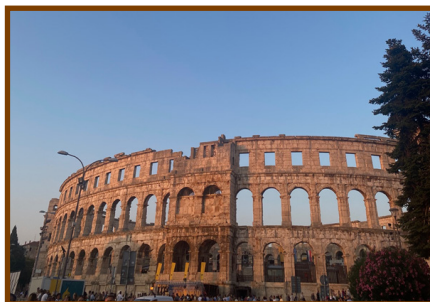
Studentki analityki medycznej z pracownikami laboratorium szpitala w Puli

Plaża w Puli

zwiedzałyśmy okoliczne plaże. Brałyśmy udział w corocznych tradycyjnych wydarzeniach, które składały się z organizowanych festiwali w samym centrum Puli.

Kolejnym z ważniejszych zabytków Puli jest Łuk Sergiusza, który stanowi portal do zobaczenia starożytnych zabytków schowanych w sercu miasta.

Koloseum w Puli

W wolnym czasie udało nam się zorganizować wyjazd do Wenecji. Miasto to jest uwielbiane przez artystów, pisarzy, turystów. Miałymy niepowtarzalną okazję ujrzenia tego miejsca pełnego kontrastów, gdzie estetyka i historia zderza się z turystycznym przepychem.

Wyjazd do Chorwacji umożliwił nam zmienić na lepsze wyobrażenia na temat naszych celów i aspiracji zawodowych, przygotował nas do podejmowania zadań wymagających większej odpowiedzialności oraz dał nam lepsze możliwości znalezienia stażu lub zatrudnienia w naszym kraju.

Pragniemy bardzo podziękować Dziekanowi Wydziału Farmaceutycznego prof. dr. hab. Stefanowi Kruszew-

Wenecja

skiemu za okazane zaangażowanie oraz pełnomocnikowi ds. mobilności dr. hab. Arturowi Słomce, prof. UMK za bezcenną pomoc w załatwianiu formalności i wsparcie podczas realizacji planów związanych z wyjazdem.

Kinga Gawłowska, Dagmara Fydrych i Natalia Gondek są studentkami analityki medycznej CM UMK

Staż wakacyjny w chorwackiej Rijeci

Aleksandra Jabłońska, Marta Góralska, Julia Jaskulska

Jesteśmy studentkami analityki medycznej Wydziału Farmaceutycznego CM UMK, które miały możliwość odbycia stażu w ramach Programu Erasmus+ w chorwackim szpitalu w Rijeci. Nasz wolontariat trwał od początku maja do końca czerwca i został zrealizowany głównie

Studentki analityki medycznej z pracownikami laboratorium w Rijeci

w pracowniach hematologii oraz preanalitki, gdzie przygotowuje się materiał biologiczny do dalszych analiz.

Miałymy możliwość poznania zasad procesu przedanalitycznego, a także obsługi aparatów hematologicznych. Dużą zaletą była możliwość wykonywania, barwienia, jak i ocena mikroskopowa preparatów krwi obwodowej. Zajmowaliśmy się również dystrybucją materiału biologicznego do odpowiednich pracowni w laboratorium oraz przygotowaniem próbek materiału biologicznego do dalszych analiz.

Rijeka to miasto portowe, szczycące się pięknymi plażami, z których chętnie korzystałyśmy w czasie wolnym. W maju i czerwcu bieżącego roku, czyli w miesiącach, w których odbywał się nasz staż, pogoda była idealna. Temperatura mieściła się w granicach 25-36°C, dzięki czemu miałyśmy możliwość zarówno plażowania, jak i zwiedzania.

W weekendy oraz dni wolne, kiedy miałyśmy więcej czasu, podróżowałyśmy nie tylko po Chorwacji, ale także

po Włoszech i Słowenii. Udało nam się odwiedzić: Zagrzeb, Opatię, Lovran, Rzym, Watykan, Weronę, Padwę, Vicencę, Orvieto, Triest, a także Lublanę. Mogłyśmy podziwiać piękno tych miast, poznawać ich kulturę, a także skosztować lokalnych dań, co niewątpliwie najbardziej nas cieszyło. Podczas naszego pobytu w Rijeci miałyśmy także okazję uczestniczyć w odbywającym się tam, jednym z największych karnawałów w Europie. Dzięki tradycji sięgającej dawnych czasów, kiedy to według ludowych podań, tzw. straszne maski (grde maske) w wesołym zgielku odganiały siły zła, Rijeka stała się głównym centrum karnawałowym w Chorwacji. Drużyny z całego świata w niesamowitych kolorowych przebraniach maszerowały ulicami miasta w karnawałowym orszaku. Wszystkiemu towarzyszyła radosna muzyka, a także niepowtarzalna beztroska atmosfera, która porywała widzów do tańca i udziału w zabawie.

Chorwacja to przepiękny kraj z dostępem do Morza Adriatyckiego, który jest dobrze znany i bardzo często wybierany

Nauka pobierania krwi obwodowej

przez polskich turystów. Z pewnością gdybyśmy jeszcze raz miały możliwość wyjechania na staż w ramach programu Erasmus+ ponownie wybrałybyśmy Chorwację. Wyjazd ten był dla nas jedyną w swoim rodzaju okazją do poznania zasad pracy w zagranicznych laboratoriach medycznych. Pozwolił na zdobycie nowego doświadczenia, rozwinięcia

Fontanna di Trevi w Rzymie

umiejętności językowych, poznania innej kultury oraz poszerzenia wiedzy na temat różnych metod badawczych, co z pewnością ma ogromny wpływ na naszą karierę zawodową.

Pragniemy bardzo podziękować Dziekanowi Wydziału Farmaceutycznego prof. Stefanowi Kruszewskiemu za okazane wsparcie oraz pełnomocnikowi

Rijecki karnawał

ds. mobilności dr. hab. Arturowi Słomce, prof. UMK za bezcenną pomoc nie tylko w trakcie załatwiania wszystkich formalności, ale także podczas całego pobytu w Rijece.

Aleksandra Jabłońska, Marta Górska i Julia Jaskulska są studentkami V roku analityki medycznej CM UMK

YUFE (Young Universities for the Future of Europe)

Oliwia Kowalczyk, Paweł Niewiadomski

„Połączenie sił to początek, pozostawienie razem to postęp, a wspólna praca to sukces”.

(Henry Ford)

Jesienią kończy się projekt finansowany przez Komisję Europejską w ra-

mach YUFE (Young Universities for the Future of Europe), jednego z 41 konsorcjów wybranych przez KE do tworzenia i testowania Uniwersytetu Europejskiego, którego zadaniem jest m.in. promowanie interdyscyplinarności i innowacyjności.

UMK jest jednym z dziesięciu uniwersytetów badawczych wchodzących w skład YUFE. Projekt Diversity is our strength. Effective communication in a diverse interdisciplinary team (Kierownik projektu: dr Oliwia Kowalczyk), sfinansowany z zadania „Diversity and Inclusivity”, realizowany w semestrze letnim 2021/2022, był skoncentrowany wokół współpracy interdyscyplinarnej w opiece medycznej. W projekcie uczestniczyła grupa 20 studentów kierunku lekarskiego, pielęgniarstwa oraz ratownictwa - członków Interdyscyplinarnego Studenckiego Koła Komunikacji Klinicznej i Interpersonalnej, którego opiekunami są dr Oliwia Kowalczyk, adiunkt w Katedrze Kardiologii (Zespół Naukowo-Dydaktyczny Komunikacji Medycznej, Wydział Lekarski) oraz dr Kosma Kołodziej, asystent w Katedrze Pielęgniarstwa Zachowawczego (Zakład Pielęgniarstwa Pediatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu).

Głównym celem projektu było wskazanie zasad wielodyscyplinarnego podejścia do opieki zdrowotnej oraz wdrażania efektywnej pracy zespołowej,

Warsztaty YUFE w Bydgoszczy

Warsztaty YUFE w Bydgoszczy, pod dachem i na zewnątrz na terenie kompleksu Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy

prowadzącej m.in. do skuteczności osiągnięcia wspólnego celu i wykonywania poszczególnych zadań, zmniejszenia liczby błędów medycznych, zwiększenia bezpieczeństwa pacjentów, jak również zapobiegania, bądź zmniejszania skutków, wypalenia zawodowego. Zadania projektowe były realizowane w kilku etapach. Etap początkowy obejmował specyfikę typów osobowości na podstawie badań Williama Marstona (DISC), jako klucz do zrozumienia ludzkich zachowań oraz skutecznego zarządzania sobą oraz innymi członkami zespołu w realizacji danego zadania. Etap końcowy odbył się w formie symulacji medycznej, w czasie której uczestnicy mogli wykorzystać nowo nabytą wiedzę oraz zweryfikować nowe kompetencje pracy zespołowej w dwuczęściowym scenariuszu dotyczącym opieki nad pacjentem z obrzękiem

płuc – zespół karetki oraz zespół SOR. Scenariusz z sesją pre- i debriefingu był współprowadzony przez: 1) część komunikacyjną: dr Oliwia Kowalczyk (Zespół Naukowo-Dydaktyczny Komunikacji Medycznej), 2) część kliniczną: Paweł Niewiadomski (student V roku kierunku lekarskiego, prezes Studenckiego Towarzystwa Naukowego).

Ewaluacja projektu oraz wstępna analiza badania poglądów studentów CM UMK na temat pracy w zróżnicowanym zespole oraz inkluzji, prowadzone przez studentki IV roku kierunku lekarskiego: Michalinę Wachulec, Alinę Wypijewską oraz Martynę Michalską z Interdyscyplinarnego Studenckiego Koła Komunikacji Klinicznej i Interpersonalnej, wskazuje na potrzebę realizowania podobnych zajęć i stwarzania możliwości poznawania narzędzi oraz

kształcenia umiejętności pracy w zespole interdyscyplinarnym. Tylko 14% studentów dotychczas biorących udział w badaniu (dane na dzień: 10.09.22) ocenia swoje umiejętności pracy w zespole bardzo dobrze. 73% respondentów wskazało, że nigdy nie miało możliwości uzyskania wiedzy na temat tworzenia efektywnie współpracującego zespołu, a 78% chciałoby zdobyć takie kompetencje. 80% studentów, którzy dotychczas udzielili odpowiedzi na pytania ankietowe wskazało, że „Uczelnia powinna organizować więcej zajęć, które dotyczyłyby pracy w zespole i pozwoliłyby studentom zdobyć wiedzę na ten temat”.

dr Oliwia Kowalczyk pracuje w Zespole Naukowo-Dydaktycznym Komunikacji Medycznej, Paweł Niewiadomski jest studentem V roku kierunku lekarskiego oraz prezesem Studenckiego Towarzystwa Naukowego

Ponowne „Pożegnanie lata”

Kinga Jędral, Iwo Czapiewski, Julia Fajfara, Karolina Dolacka

1 października 2022 roku, razem z grupką studentów udaliśmy się na spływ kajakowy „Pożegnanie lata”, odbywający się w tym roku szlakiem wodnym z Trzyszczyna do Smukały. Organizatorami imprezy byli pracownicy Zakładu Podstaw Kultury Fizycznej oraz Bydgoskie Kajaki.

Pomimo tego, że targały nami emocje związane z odpowiedzialnością za współpartnerów w kajakach, z wielką chęcią wzięliśmy udział w tym wydarzeniu.

Każdy z nas pełnił określone zadania. Większość z nas płynęła kajakami w towarzystwie osób z niepełnospraw-

Wzmocnienie ducha i ciała

nościami, inni studenci kierunku fizjoterapia, pomagali wydostać się na brzeg zmęczonym, ale jakże szczęśliwym uczestnikom spływu. Pozostali przyszli fizjoterapeuci pomagali przetransportować kajaki z wody do przyczepy oraz częstowali wszystkich uczestników imprezy ciepłym poczęstunkiem, czyli smaczną grochówką. Okazało się, że nasze rozmowy z osobami z niepełnosprawnościami w trakcie wspólnego wiosłowania, były istotne dla polepszenia ich samopoczucia i pewności siebie.

Przejdźmy jednak do samych uczestników, ponieważ to właśnie przez wzgląd na nich, zdarzenie to nabrało dla nas tak dużego znaczenia. Okazało się, że większość z nich, to stali bywalcy spływu, czyli zrzeszeni w stowarzyszeniu „Dzielnych Los Wspomaga”, którym kieruje pani Wanda Korniluk oraz podopieczni pana Piotra Częstochowskiego „Dziecięce Graffiti”. Różnili się oni od siebie, co pomogło nam poznać różnorodność osób, z którymi będzie nam dane pracować w przyszłości. Poszerzyło to nasze horyzonty myślowe i pomogło zrozumieć jak wielobarwne i wyjątkowe może być środowisko osób z niepełnosprawnościami. Niektórzy byli bardziej zaangażowani w rozmowy i wspólne konwersacje, inni zaś woleli wiosłować w zaciszu swoich myśli. Wszystko to jednak było dla nas wyjątkowe i poruszające nasze serca. Wspólnie spędzony czas przyniósł radość, a przede wszystkim umożliwił naszym podopiecznym, jak i ich opiekunom, oderwać się na chwilę od codzienności.

Niesamowitym doświadczeniem było spostrzeżenie, ile pozytywnej energii i optymizmu potrafią wnieść w życie osoby z niepełnosprawnościami, mimo swoich przeszkód. Na koniec warto też podkreślić, że był to także dla nas – przyszłych fizjoterapeutów, test sprawnościowy, który wszystkim udało się zdać.

Jesteśmy szczęśliwi, że mogliśmy uczestniczyć w tym wydarzeniu i jesteśmy gotowi na ponowne wyzwania, których z niecierpliwością będziemy oczekiwać.

Kinga Jędrał, Iwo Czapiewski, Julia Fajara i Karolina Dolacka są studentami II roku fizjoterapii

Na lądzie...

...i na wodzie

Nasi na Liście Filadelfijskiej

Przedstawiamy publikacje pracowników Collegium Medicum o wysokim wskaźniku Impact Factor (powyżej 7.000 punktów).
W tym numerze informacje o pracach afiliowanych zaczerpnięto z Bibliografii Publikacji Pracowników Collegium Medicum, biorąc pod uwagę okres od 12 lipca do 30 listopada 2022 r. Obowiązująca punktacja IF z 2021 roku.

Impact Factor: 71.421

Styczyński Jan

Autorzy: Bergeron A., Mikulska M., de Greef J., Bondeelle L., Franquet T., Herrmann J.-L., Lange C., Spriet I., Akova M., Donnelly J.P., Maertens J., Maeschmeyer G., Rovira M., Goletti D., de la Camara R., Styczyński Jan.

Tytuł oryginału: Mycobacterial infections in adults with haematological malignancies and haematopoietic stem cell transplants : guidelines from the 8th European Conference on Infections in Leukaemia.

Czasopismo: Lancet Infect. Dis.

Szczegóły: 2022

Uwagi: [Grupa badawcza].

Punktacja MNiSW: 200.000

Impact Factor: 39.922

Kubica Jacek

Autorzy: Bonaca M.P., Morrow D.A., Bergmark B.A., Berg D.D., Lima J.A.C., Hoffmann U., Kato Y., Lu M.T., Kuder J., Murphy S.A., Spinar J., Ophuis T.O., Kiss R.G., Lopez-Sendon J., Averkov O., Wheatcroft S.B., Kubica Jacek, Nicolau J.C., Furtado R.H.M., Abuhatzira L., Hirschberg B., Omar S.A., Vavere A.L., Chang Y.-T., George R.T., Sabatine M.S..

Tytuł oryginału: Randomized, placebo-controlled phase 2b study to evaluate the safety and efficacy of recombinant human lecithin cholesterol acyltransferase in acute ST-segment-elevation myocardial infarction : results of REAL-TIMI 63B.

Czasopismo: Circulation

Szczegóły: 2022 : Vol. 146, nr 12, s. 907-916.

Punktacja MNiSW: 200.000

Impact Factor: 30.153

Czyżewski Krzysztof
Styczyński Jan

Autorzy: Agulnik A., Kizyma R., Salek M., Włodarski M.W., Pogorelyy M., Oszer A., Yakimkova T., Nogovitsyna Y.,

Dutkiewicz M., Dalle J.-H., Dirksen U., Eggert A., Fernandez-Teijeiro A., Greiner J., Kraal K., Mueller A., Sramkova L., Zecca M., Wise P.H., Młynarski W., Czyżewski Krzysztof, Styczyński Jan.

Tytuł oryginału: Global effort to evacuate Ukrainian children with cancer and blood disorders who have been affected by war.

Czasopismo: Lancet Haematol.

Szczegóły: 2022 : Vol. 9, nr 9, s. e645-e647.

Uwagi: [Grupa badawcza].

Punktacja MNiSW: 200.000

Impact Factor: 20.693

Solarz Paweł
Bodnar Magdalena
Mackiewicz-Nartowicz Hanna
Sinkiewicz Anna
Szyłberg Łukasz
Borowczak Jędrzej
Zwierz Aleksander
Burduk Paweł

Autorzy: Solarz Paweł*, Bodnar Magdalena, Czech J., Mackiewicz-Nartowicz Hanna, Sinkiewicz Anna, Szyłberg Łukasz, Borowczak Jędrzej*, Rutkiewicz P., Zwierz Aleksander, Burduk Paweł.

Tytuł oryginału: Assessment of immunomodulation and regulation of cell cycle in epithelium and stroma after Cidofovir injection in patients with recurrent respiratory papillomatosis - pilot study.

Czasopismo: J. Med. Virol.

Szczegóły: 2022

Punktacja MNiSW: 70.000

Impact Factor: 17.298

Pawłowska Małgorzata

Autorzy: Indolfi G., Kelly D., Nebbia G., Iorio R., Mania A., Giacomet V., Szenborn L., Shao J., Yue M.S., Hsueh C.-H., Parhy B., Kersey K., Mangia A., Pawłowska Małgorzata, Bansal S..

Tytuł oryginału: Sofosbuvir-velpatasvir - voxilaprevir in adolescents 12 to 17 years old with HCV infection.

Czasopismo: Hepatology

Szczegóły: 2022 : Vol. 76, nr 2, s. 445-455.

Punktacja MNiSW: 200.000

Impact Factor: 16.978

Bilińska Katarzyna

Autorzy: Butowt R., Bilińska Katarzyna, Von Bartheld C.S..

Tytuł oryginału: Olfactory dysfunction in COVID-19 : new insights into the underlying mechanisms.

Czasopismo: Trends Neurosci.

Szczegóły: 2022

Punktacja MNiSW: 200.000

Impact Factor: 14.710

Pawłowska Małgorzata

Autorzy: Kwaśniewski M., Korotko U., Chwiałkowska K., Niemira M., Jaroszewicz J., Sobala-Szczygieł B., Puzanowska B., Moniuszko-Malinowska A., Pancewicz S., Parfieniuk-Kowerda A., Martonik D., Zareńska-Michaluk D., Simon K., Pazgan-Simon M., Mozer-Lisewska I., Bura M., Adamek A., Tomaszewicz K., Pawłowska Małgorzata, Piekarska A., Berkan-Kawińska A., Horban A., Kowalska J., Podlasin R., Wasilewski P., Azzadin A., Czuczwar M., Borys M., Piwowarczyk P., Czaban S., Bogocz J., Ochab M., Kruk A., Uszok S., Bielska A., Szałkowska A., Raczowska J., Sokołowska G., Chorostowska-Wynimko J., Jezela-Stanek A., Roży A., Lechowicz U., Połowianiuk U., Tycińska A., Grubczak K., Starosz A., Izdebska W., Krzemiński T.F., Bousquet J., Franchini G., Hadlock J., Kretowski A., Akdis M., Akdis C.A., Sokołowska M., Eljaszewicz A., Fliśiak R., Moniuszko M..

Tytuł oryginału: Implementation of the web-based calculator estimating odds ratio of severe COVID-19 for unvaccinated individuals in a country with high coronavirus-related death toll.

Czasopismo: Allergy

Szczegóły: 2022

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 14.026

Jaroch Karol

Autorzy: Pawliszyn J., Jiang R.W., Jaroch Karol.

Tytuł oryginału: Solid-phase micro-extraction of endogenous metabolites from intact tissue validated using a Biocrates standard reference method kit.

Czasopismo: J. Pharmaceut. Anal.

Szczegóły: 2022

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 14.026

Bojko Barbara

Autorzy: Looby N., Roszkowska A., Ali A., Bojko Barbara, Cypel M., Pawliszyn J.

Tytuł oryginału: Metabolomic fingerprinting of porcine lung tissue during pre-clinical prolonged *ex vivo* lung perfusion using *in vivo* SPME coupled with LC-HRMS.

Czasopismo: J. Pharmaceut. Anal.

Szczegóły: 2022 : Vol. 12, nr 3

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 13.068

Siódmiak Joanna

Autorzy: Malmgren L., Öberg C., den Bakker E., Leion F., Siódmiak Joanna, Akesson A., Lindström V., Herou E., Dardashti A., Xhakollari L., Grubb G., Strevens H., Abrahamson M., Helmersson-Karlqvist J., Magnusson M., Björk J., Nyman J., Arnlöv J., Ridefeldt P., Akerfeldt T., Hansson M., Sjöström A., Martensson J., Itoh Y., Grubb D., Tenstad O., Hansson L.-O., Olafsson I., Campos A.J., Risch M., Risch L., Larsson A., Nordin G., Pottel H., Christensson A., Bjursten H., Bökenkamp A., Grubb A..

Tytuł oryginału: The complexity of kidney disease and diagnosing it : Cystatin C, selective glomerular hypofiltration syndromes and proteome regulation.

Czasopismo: J. Intern. Med.

Szczegóły: 2022

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 12.258

Świtońska Milena**Rutkowska Iwona****Sobieszak-Skura Paulina**

Autorzy: Marto J.P., Strambo D., Ntaios G., Nguyen T.N., Herzig R., Członkowska

A., Świtońska Milena, Rutkowska Iwona*, Sobieszak-Skura Paulina* et all

Tytuł oryginału: Safety and outcome of revascularization treatment in patients with acute ischemic stroke and COVID-19 : the Global COVID-19 Stroke Registry.

Czasopismo: Neurology

Szczegóły: 2022

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 11.500

Bajek Anna**Roszkowski Krzysztof**

Autorzy: Staszak M., Staszak K., Wieszczycka K., Bajek Anna, Roszkowski Krzysztof, Tylkowski B..

Tytuł oryginału: Machine learning in drug design : use of artificial intelligence to explore the chemical structure-biological activity relationship.

Czasopismo: Wiley Interdiscip. Rev.-Comput. Mol. Sci.

Szczegóły: 2022 : Vol. 12, nr 2, s. 1-18,, e1568.

Punktacja MNiSW: 200.000

Impact Factor: 11.278

Jawień Arkadiusz

Autorzy: Paraskevas K.I., Głowiczki P., Antignani P.L., Comerota A.J., Dardik A., Davies A.H., Eckstein H.-H., Faggioli G., Fernandes e Fernandes J., Fraedrich G., Geroulakos G., Gollidge J., Gupta A., Gurevich V.S., Jawień Arkadiusz, Jezovnik M.K., Kakkos S.K., Knoflach M., Lanza G., Liapis C.D., Loftus I.M., Mansilha A., Nicolaides A.N., Pini R., Poredos P., Proczka R.M., Ricco J.-B., Rundek T., Saba L., Schlachetzki F., Silvestrini M., Spinelli F., Stilo E., Suri J.S., Svetlikov A.V., Zeebregts C.J., Chaturvedi S., Veith F.J., Mikhailidis D.P..

Tytuł oryginału: Benefits and drawbacks of statins and non-statin lipid lowering agents in carotid artery disease.

Czasopismo: Prog. Cardiovasc. Dis.

Szczegóły: 2022 : Vol. 73, s. 41-47.

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 11.278

Jawień Arkadiusz

Autorzy: Paraskevas K.I., Głowiczki P., Mikhailidis D.P., Antignani P.L., Dardik A., Eckstein H.-H., Faggioli G., Fernan-

des e Fernandes J., Fraedrich G., Gupta A., Jawień Arkadiusz, Jezovnik M.K., Kakkos S.K., Knoflach M., Lal B.K., Lanza G., Liapis C.D., Loftus I.M., Mansilha A., Millon A., Pini R., Poredos P., Proczka R.M., Ricco J.-B., Rundek T., Saba L., Schlachetzki F., Silvestrini M., Spinelli F., Stilo F., Suri J.S., Zeebregts C.J., Lavie C.J., Chaturvedi S..

Tytuł oryginału: Optimal periprocedural antithrombotic treatment in carotid interventions : an international, multispecialty, expert review and position statement.

Czasopismo: Prog. Cardiovasc. Dis.

Szczegóły: 2022

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 8.787

Kołtan Sylwia**Grześk Elżbieta****Ewertowska Marlena****Napiórkowska-Baran Katarzyna**

Autorzy: Kołtan Sylwia, Ziętkiewicz M., Grześk Elżbieta, Becht R., Berdej-Szczot E., Cienkusz M., Ewertowska Marlena*, Heropolitańska-Pliszka E., Krysiak N., Lewandowicz-Uszyńska A., Mach-Tomalska M., Matyja-Bednarczyk A., Milchert M., Napiórkowska-Baran Katarzyna, Pieniawska-Śmiech K., Pituch-Noworolska A., Renke J., Roliński J., Rywczak I., Stelmach-Goddyś A., Strach M., Suchanek H., Sulicka-Grodzicka J., Szczawińska-Popłonyk A., Tokarski S., Więsik-Szewczyk E., Wolska-Kuśnierz B., Zeman K., Pac M..

Tytuł oryginału: COVID-19 in unvaccinated patients with inborn errors of immunity : Polish experience.

Czasopismo: Front. Immunol.

Szczegóły: 2022 : Vol. 13, s. 1-11, 953700.

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 8.787

Napiórkowska-Baran Katarzyna

Autorzy: Więsik-Szewczyk E., Ziętkiewicz M., Będzichowska A., Napiórkowska-Baran Katarzyna, Matyja-Bednarczyk A., Felis-Giemza A., Jahnz-Różyk K..

Tytuł oryginału: Coronavirus disease 2019 vaccination uptake and hesitancy among Polish patients with inborn errors of immunity, autoinflammatory syndromes, and rheumatic diseases : a multi-center survey.

Czasopismo: Front. Immunol.

Szczegóły: 2022 : Vol. 13, s. 1-9, 1010899.

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 8.787

Grzešek Elżbieta
Kołtan Sylwia
Dąbrowska Anna
Urbańczyk Anna
Małkowski Bogdan
Bogiel Tomasz
Dębski Robert
Czyżewski Krzysztof
Wysocki Mariusz
Styczyński Jan

Autorzy: Grzešek Elżbieta, Kołtan Sylwia, Dąbrowska Anna, Urbańczyk Anna, Małdyk J., Małkowski Bogdan, Bogiel Tomasz, Dębski Robert, Czyżewski Krzysztof, Wysocki Mariusz, Styczyński Jan.

Tytuł oryginału: Case report: Cellular therapy for hydroa vacciniforme-like lymphoproliferative disorder in pediatric common variable immunodeficiency with chronic active Epstein-Barr virus infection.

Czasopismo: Front. Immunol.

Szczegóły: 2022 : Vol. 13, s. 1-9, 915986.

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 8.615

Szukalski Łukasz

Autorzy: Stuckey R., Ianotto J.-C., Santoro M., Czyz A., Perez Encinaz M.M., Gomez-Casares M.T., Noya Pereira M.S., Kulikowska de Nalecz A., Gołos A., Lewandowski K., Szukalski Łukasz, Gonzalez-Martin J.M., Wróbel T., Sobas M.A..

Tytuł oryginału: Validation of thrombotic risk factors in 1381 patients with essential thrombocythaemia : a multi-centre retrospective real-life study.

Czasopismo: Br. J. Haematol.

Szczegóły: 2022, nr 1

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 8.542

Kołtan Sylwia
Grzešek Elżbieta

Autorzy: Geier C.B., Elisson M., Cruz R., Pawar S., Leiss-Piller A., Zmajkovicova K. [...], Elżbieta Grzešek, [...], Kołtan Sylwia et al.

Tytuł oryginału: Disease progression of WHIM syndrome in an international cohort of 66 pediatric and adult patients.

Czasopismo: J. Clin. Immunol.

Szczegóły: 2022 : Vol. 35

Punktacja MNiSW: 100.000

Impact Factor: 8.431

Kamiński Piotr

Autorzy: Kurhaluk N., Tkachenko H., Kamiński Piotr.

Tytuł oryginału: Do the diverse environments of Baltic coastal zone affect hematological and biochemical alterations in the blood of mute swans (*Cygnus olor*)?

Czasopismo: Environ. Res.

Szczegóły: 2022 : Vol. 214, nr 3, s. 1-10, 114014.

Punktacja MNiSW: 100.000

Impact Factor: 7.666

Socha Maciej W.
Wartęga Mateusz
Stankiewicz Martyna

Autorzy: Socha Maciej W., Flis W., Pietrus M., Wartęga Mateusz, Stankiewicz Martyna.

Tytuł oryginału: Signaling pathways regulating human cervical ripening in preterm and term delivery.

Czasopismo: Cells

Szczegóły: 2022 : Vol. 11, nr 22, s. 1-25, 3690.

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 7.666

Słomka Artur

Autorzy: Słomka Artur, Kornek M., Cho W.C..

Tytuł oryginału: Small extracellular vesicles cargo and their involvement in cancer resistance : an up-to-date review.

Czasopismo: Cells

Szczegóły: 2022 : Vol. 11, nr 18, s. 1-27, 2913.

Punktacja MNiSW: 140.000

Impact Factor: 7.642

Szukalski Łukasz

Autorzy: Sobas M., Kiladjian J.-J., Beauverd Y., Curto-Garcia N., Sadjadian P., Shih L.Y., Devos T., Krochmalczyk D., Galli S., Bieniaszewska M., Seferynska I., McMullin M.F., Armatys A., Spalek A., Waclaw J., Zdrengeha M., Legros L., Girodon F., Lewandowski K., Figueras A.A., Samuelsson J., Blanco A.A., Cony-

-Makhoul P., Collins A., James C., Kusec R., Lauermannova M., Noya M.S., Skowronek M., Szukalski Łukasz, Szmigielska-Kaplon A., Wondergem M., Dudchenko I., Tybor J.G., Laribi K., Kulikowska de Nalecz A., Demory J.-L., Le Du K., Zweegman S., Raebel C.B., Skoda R., Giraudier S., Griesshammer M., Harrison C.N., Ianotto J.-C..

Tytuł oryginału: Real world study of children and young adults with myeloproliferative neoplasms identifying risks and unmet needs.

Czasopismo: Blood Advances

Szczegóły: 2022

Punktacja MNiSW: 40.000

Impact Factor: 7.419

Grzešek Grzegorz
Bednarska Dorota
Wołowiec Łukasz
Wołowiec Anna
Osiak Joanna
Kozakiewicz Mariusz
Banach Joanna

Autorzy: Grzešek Grzegorz, Bednarska Dorota*, Wołowiec Łukasz, Wołowiec Anna, Osiak Joanna*, Kozakiewicz Mariusz, Banach Joanna.

Tytuł oryginału: Safety of PCSK9 inhibitors.

Czasopismo: Biomed. Pharmacother.

Szczegóły: 2022 : Vol. 156, 113957.

Punktacja MNiSW: 100.000

Impact Factor: 7.419

Grzešek Grzegorz
Wołowiec Łukasz
Rogowicz Daniel
Gilewski Wojciech
Kowalkowska Mirosława
Banach Joanna
Hertmanowski Wojciech
Dobosiewicz Małgorzata

Autorzy: Grzešek Grzegorz, Wołowiec Łukasz*, Rogowicz Daniel, Gilewski Wojciech, Kowalkowska Mirosława*, Banach Joanna, Hertmanowski Wojciech*, Dobosiewicz Małgorzata*.

Tytuł oryginału: The importance of pharmacokinetics, pharmacodynamic and repetitive use of levosimendan.

Czasopismo: Biomed. Pharmacother.

Szczegóły: 2022 : Vol. 153, s. 1-7, 113391.

Punktacja MNiSW: 100.000